Warszawa, dnia 4 sierpnia 2022 r.

Poz. 1634

OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 22 lipca 2022 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o finansach publicznych

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

1) ustawą z dnia 20 maja 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo o prokuraturze, ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1236),

2) ustawą z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1535 i 1901),

3) ustawą z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1773),

4) ustawą z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1981),

5) ustawą z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1927),

6) ustawą z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2054 oraz z 2022 r. poz. 1265),

7) ustawą z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270),

8) ustawą z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. poz. 655),

9) ustawą z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. poz. 583),

10) ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. 1079),

11) ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zmianie ustawy o służbie zagranicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1283)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 20 lipca 2022 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

1) art. 6 i art. 7 ustawy z dnia 20 maja 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo o prokuraturze, ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1236), które stanowią:

„Art. 6. 1. Sumy depozytowe uzyskane w związku z postępowaniami prowadzonymi lub nadzorowanymi w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury lub bieżącym funkcjonowaniem tych jednostek zdeponowane

na rachunkach innych niż wskazane w art. 83a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, lub na rachunkach niezapewniających dysponowania nimi przez właściwego kierownika powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury, w tym zdeponowane zgodnie z art. 165 § 2, 4 i 5 ustawy zmienianej w art. 3, w brzmieniu dotychczasowym, na oprocentowanych rachunkach bankowych, organ, w którego dyspozycji pozostają, przekazuje w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy na rachunki depozytowe Ministra Finansów, o których mowa w art. 83a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, prowadzone dla właściwej powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury w sposób umożliwiający identyfikację podmiotu, którego dotyczy depozyt, wpłacającego i postępowania, w toku którego zdeponowano sumę depozytową, oraz z zachowaniem podziału na sumę depozytową i naliczone od niej na dzień przekazania odsetki.

2. Sumy depozytowe uzyskane w związku z postępowaniami prowadzonymi lub nadzorowanymi w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury lub bieżącym funkcjonowaniem tych jednostek, które do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy zostały zdeponowane zgodnie z art. 165 § 3 ustawy zmienianej w art. 3 na oprocentowanych rachunkach lokat terminowych, organ, w dyspozycji którego pozostają, przekazuje na rachunki depozytowe Ministra Finansów, o których mowa w art. 83a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w sposób określony w ust. 1 i z zachowaniem podziału określonego w ust. 1, nie później niż w terminie 14 dni od dnia upływu okresu, na który została założona lokata.

3. Sumy depozytowe, o których mowa w ust. 2, mogą być przekazane na odpowiednie rachunki depozytowe Ministra Finansów, o których mowa w art. 83a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w sposób określony w ust. 1 i z zachowaniem podziału określonego w ust. 1, przed dniem upływu okresu, na który została założona lokata, na wniosek podmiotu uprawnionego do złożenia wniosku, o którym mowa w art. 165 § 3 ustawy zmienianej w art. 3.

4. Do przechowywania sum depozytowych, o których mowa w ust. 1 i 2, do czasu ich przekazania na odpowiednie rachunki depozytowe Ministra Finansów, o których mowa w art. 83a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się przepisy dotychczasowe, z tym że okres, na który została założona lokata, o której mowa w art. 165 § 3 ustawy zmienianej w art. 3, nie może być przedłużany.

5. Do dnia 31 grudnia 2021 r. lokaty zakładane zgodnie z art. 165 § 3 ustawy zmienianej w art. 3 mogą być zakładane na okres nie dłuższy niż do dnia 31 marca 2022 r.

6. Minister właściwy do spraw budżetu otworzy rachunki dla powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury na podstawie art. 83a ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

7. Organy dysponujące dotychczasowymi rachunkami powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury zamykają je po przekazaniu sum depozytowych na otworzone rachunki depozytowe Ministra Finansów, o których mowa w art. 83a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie później niż w terminie do dnia 1 stycznia 2024 r.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r., z wyjątkiem art. 6 ust. 4–6, które wchodzą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.”;

2) odnośnika nr 2 oraz art. 19–23, art. 26, art. 27, art. 30 i art. 31 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1535 i 1901), które stanowią:

„[2)] Niniejsza ustawa uzupełnia wdrożenie dyrektywy Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich (Dz. Urz. UE L 306 z 23.11.2011, str. 41).”

„Art. 19. 1. Minister właściwy do spraw budżetu:

1) w roku 2021, oprócz skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w art. 76 ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz. U. poz. 2400 oraz z 2021 r. poz. 1104),

2) w roku 2022

– na wniosek Prezesa Rady Ministrów, może przekazać Funduszowi Reprywatyzacji skarbowe papiery wartościowe z przeznaczeniem na nabywanie lub obejmowanie, w latach 2021 i 2022, przez Skarb Państwa, reprezentowany przez Prezesa Rady Ministrów, akcji w spółkach, w tym na przeciwdziałanie społeczno-gospodarczym skutkom choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2, zwanej dalej „COVID-19”.

2. Wartość nominalna zobowiązań z tytułu wyemitowanych skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, przekazanych Funduszowi Reprywatyzacji nie może przekroczyć kwoty 20 000 000 tys. zł.

3. Minister właściwy do spraw budżetu określi, przez wydanie listu emisyjnego, warunki emisji skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, oraz sposób realizacji świadczeń z nich wynikających.

4. List emisyjny zawiera w szczególności:

1) datę emisji;

2) powołanie podstawy prawnej emisji;

3) jednostkową wartość nominalną w złotych;

4) cenę lub sposób jej ustalenia;

5) stopę procentową lub sposób jej obliczania;

6) określenie sposobu i terminów wypłaty należności głównej oraz ewentualnych należności ubocznych;

7) termin wykupu oraz zastrzeżenia w przedmiocie możliwości wcześniejszego wykupu.

5. Emisja skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, następuje z dniem zarejestrowania skarbowych papierów wartościowych w depozycie papierów wartościowych oraz w kwocie równej wartości nominalnej wyemitowanych skarbowych papierów wartościowych.

6. Do emisji skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w ust. 1, przepisów art. 98 i art. 102 ustawy zmienianej w art. 1 oraz przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 97 tej ustawy nie stosuje się.

7. Skarbowe papiery wartościowe, o których mowa w ust. 1, niewykorzystane do dnia 31 grudnia 2022 r. podlegają zwrotowi ministrowi właściwemu do spraw budżetu.

8. Objęcie akcji spółek publicznych w obrocie zorganizowanym w rozumieniu art. 3 pkt 9 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 328, 355, 680 i 1505) przez Skarb Państwa następuje z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2080 oraz z 2021 r. poz. 355).

Art. 20. 1. W przypadku, o którym mowa w art. 112d ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1, w przedłożonym Sejmowi projekcie ustawy zmieniającej ustawę budżetową na rok 2021, w przypadku zmiany ustawy budżetowej na ten rok, jak również w projekcie ustawy budżetowej na rok 2022 oraz projekcie ustawy zmieniającej ustawę budżetową na rok 2022, w przypadku zmiany ustawy budżetowej na ten rok:

1) prognozowaną kwotę wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 3 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, pomniejsza się o prognozowane wydatki jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków, o których mowa w art. 236 ust. 4 tej ustawy;

2) planowane wydatki, o których mowa w art. 112aa ust. 3 pkt 5 ustawy zmienianej w art. 1, pomniejsza się o planowane wydatki inwestycyjne Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 65 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 16.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, do wydatków, dla których ustanowiono nieprzekraczalny limit wydatków, obliczony zgodnie z art. 112d ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1, nie wlicza się:

1) planowanych wydatków budżetu państwa, o których mowa w art. 124 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 1, oraz wydatków z przeznaczeniem na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1;

2) planowanych wydatków inwestycyjnych funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw.

Art. 20a. Środki z dodatkowego funduszu motywacyjnego, o którym mowa w art. 46a ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz. U. poz. 2400 oraz z 2021 r. poz. 1104 i 1901), które nie będą wydatkowane przez dysponentów części budżetowych w pełnej wysokości w 2021 r., stanowią wydatki budżetu państwa, do których nie stosuje się przepisu art. 181 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, i mogą być wydatkowane na specjalne dodatki motywacyjne, o których mowa w art. 46a ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021, do dnia 30 listopada 2022 r.

Art. 21. 1. Na rok 2021 Rada Ministrów ustala, w drodze rozporządzenia, nie później niż do dnia 30 grudnia 2021 r., wykaz oraz plan finansowy wydatków, do których nie stosuje się przepisu art. 181 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w tym tych, o których mowa w art. 20a, mając na względzie zapewnienie ich przejrzystości oraz stopień realizacji dochodów i wydatków budżetu państwa oraz możliwość kontynuacji i realizacji zadań finansowanych z budżetu państwa w roku 2021.

2. Wykaz oraz plan finansowy wydatków, do których nie stosuje się przepisu art. 181 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, Rada Ministrów ustala w szczegółowości określonej w art. 116 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1.

3. W wykazie, o którym mowa w ust. 1, nie mogą być ujęte wydatki, które w toku realizacji budżetu zostały zwiększone w trybie art. 171 ust. 3 i 4 lub art. 173 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do:

1) wydatków przeniesionych na podstawie art. 15zi pkt 4 ustawy zmienianej w art. 15;

2) wydatków, w stosunku do których nastąpiła zmiana przeznaczenia na podstawie art. 15zi pkt 5 ustawy zmienianej w art. 15.

5. Środki finansowe na wydatki ujęte w wykazie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw finansów publicznych, do dnia 31 grudnia 2021 r., przekazuje na wyodrębniony rachunek wydatków centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa.

6. Wydatki ujęte w wykazie, o którym mowa w ust. 1, mogą być dokonane nie później niż do dnia 30 listopada 2022 r.

7. Środki finansowe niewykorzystane do dnia 30 listopada 2022 r. na wydatki ujęte w wykazie, o którym mowa w ust. 1, podlegają rozliczeniu i przekazaniu na wyodrębniony rachunek wydatków niewygasających, w terminie 14 dni od tego dnia.

8. W przypadku gdy przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 6, dysponent stwierdzi brak możliwości wydatkowania środków finansowych na wydatki ujęte w wykazie, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie informuje o tym ministra właściwego do spraw finansów publicznych i zwraca niewykorzystane środki na rachunek wydatków niewygasających w terminie 14 dni.

9. Niewykorzystane środki finansowe na wydatki ujęte w wykazie, o którym mowa w ust. 1, podlegają przekazaniu na wyodrębniony rachunek dochodów centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa.

10. Do dotacji z budżetu państwa przekazanych na realizację wydatków ujętych w wykazie, o którym mowa w ust. 1, przepisy art. 168 ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się odpowiednio.

11. W roku 2021 przepisu art. 181 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 nie stosuje się.

Art. 22. 1. W roku 2021 w celu przeciwdziałania COVID-19 Prezes Rady Ministrów może, w drodze rozporządzenia, dokonywać przeniesienia planowanych wydatków budżetowych między częściami i działami budżetu państwa, uwzględniając wysokość oraz rodzaj koniecznego wsparcia i bieżące wykonanie wydatków w poszczególnych częściach i działach budżetu państwa.

2. W roku 2021 w celu przeciwdziałania COVID-19 Prezes Rady Ministrów może podjąć decyzję o zablokowaniu planowanych wydatków w zakresie całego budżetu państwa, określając część budżetu państwa oraz łączną kwotę wydatków, która podlega blokowaniu.

3. Prezes Rady Ministrów powierza ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych wykonanie decyzji, o której mowa w ust. 2. Szczegółową klasyfikację wydatków, które podlegają blokowaniu, ustala dysponent części budżetowej.

4. Ze środków zablokowanych na podstawie ust. 2 minister właściwy do spraw finansów publicznych może utworzyć nową rezerwę celową z przeznaczeniem na przeciwdziałanie COVID-19.

5. Podziału rezerwy celowej, o której mowa w ust. 4, dokonuje minister właściwy do spraw finansów publicznych na wniosek dysponenta realizującego zadanie związane z przeciwdziałaniem COVID-19, zaakceptowany przez Prezesa Rady Ministrów.

Art. 23. W roku 2021 Prezes Rady Ministrów w celu przeciwdziałania społeczno-gospodarczym skutkom COVID-19 może, w drodze rozporządzenia, dokonać przeniesienia planowanych wydatków budżetowych, zablokowanych na podstawie art. 177 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, między częściami budżetu państwa, działami, rozdziałami i paragrafami klasyfikacji wydatków, uwzględniając potrzebę zwiększenia dynamiki lub nadania impulsu do rozwoju gospodarczego kraju, w szczególności umożliwienia realizacji wydatków majątkowych.”

„Art. 26. 1. Do obliczenia kwoty wydatków WYD_n, o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, na rok 2022 przyjmuje się kwotę wydatków WYD_{n-1}, o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, równą 978 191 513 tys. zł.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 112d ust. 4 pkt 2 albo 3 ustawy zmienianej w art. 1, kwota wydatków WYD_{s+i}^{S}, o której mowa w art. 112d ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1, na rok 2022 jest obliczana z uwzględnieniem kwoty wydatków WYD_n obliczonej z uwzględnieniem ust. 1.

Art. 27. 1. Przepisy art. 112aa i art. 112d ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, mają zastosowanie po raz pierwszy do projektu ustawy budżetowej na rok 2022.

2. W roku 2021, w przypadku zmiany ustawy budżetowej na ten rok, i w roku 2022, kwotę wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, pomniejsza się o kwotę planowanych wydatków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 65 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 16. W przypadku niezatwierdzenia planu finansowego Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w terminie, o którym mowa w art. 65 ust. 24 ustawy zmienianej w art. 16, w brzmieniu dotychczasowym, na potrzeby obliczenia nieprzekraczalnego limitu wydatków, o którym mowa w art. 112aa lub art. 112d ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, wydatki Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 przyjmuje się w wysokości równej wydatkom prognozowanym w projekcie ustawy budżetowej przedłożonym Sejmowi.

3. W przypadku zmiany ustawy budżetowej na rok 2021 do projektu ustawy zmieniającej ustawę budżetową na rok 2021 mają zastosowanie przepisy art. 112aa i art. 112d ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że w kwocie wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, uwzględnia się Bankowy Fundusz Gwarancyjny i nie uwzględnia się wydatków państwowych funduszy celowych, o których mowa w art. 9 pkt 7 ustawy zmienianej w art. 1, z wyjątkiem Funduszu Pracy.

4. Sprawozdanie z wykonania ustawy budżetowej na rok 2021 jest sporządzane z uwzględnieniem przepisów art. 112aa ust. 2a i ust. 3 pkt 5 ustawy zmienianej w art. 1 oraz art. 20.

5. Przepisy art. 182 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, mają zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdania z wykonania ustawy budżetowej na rok 2021.

6. Przepisy art. 11a ust. 5, art. 29 ust. 6, 6a i 12 oraz art. 163 ust. 3a ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, mają zastosowanie po raz pierwszy do projektów planów finansowych lub zestawień dochodów oraz wydatków odpowiednio państwowych jednostek budżetowych, dla których organem prowadzącym są organy administracji państwowej prowadzące działalność określoną w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082), państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, podległych ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych i ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, na rok 2023.

7. Do projektów planów finansowych i planów finansowych państwowych funduszy celowych na lata 2021 i 2022 stosuje się przepisy art. 29 ust. 6 i 12 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

8. Przepisy art. 269 ustawy zmienianej w art. 12, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się po raz pierwszy do projektu planu finansowego i planu finansowego Bankowego Funduszu Gwarancyjnego na rok 2023.

9. Przepisy ustaw zmienianych w art. 3, art. 6, art. 7, art. 11 i art. 15–17, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się po raz pierwszy do projektów planów finansowych i planów finansowych odpowiednio:

1) Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa,

2) Krajowego Funduszu Gwarancyjnego,

3) Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji,

4) Funduszu Wsparcia Kredytobiorców,

5) Turystycznego Funduszu Zwrotów,

6) Funduszu Przeciwdziałania COVID-19,

7) Funduszu Gwarancji Płynnościowych,

8) Funduszu Dopłat do Oprocentowania

– na rok 2023.

10. Do projektów planów finansowych i planów finansowych funduszy, o których mowa w ust. 9, na lata 2021 i 2022 stosuje się przepisy dotychczasowe.

11. Przepisy ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się po raz pierwszy do projektu planu finansowego i planu finansowego funduszu motywacyjnego utworzonego przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i Funduszu Składkowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników na rok 2023.”

„Art. 30. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 41 ust. 2 i art. 138 ust. 6 ustawy zmienianej w art. 1, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych odpowiednio na podstawie art. 41 ust. 2 i art. 138 ust. 6 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 31. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 1 i 2, art. 4 pkt 2, pkt 3 w zakresie art. 14b pkt 2, i pkt 6, art. 12, art. 24, art. 27 ust. 8 i art. 28, które wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.”;

3) art. 6 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1773), który stanowi:

„Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 5, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.”;

4) art. 24 i art. 26 ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1981), które stanowią:

„Art. 24. 1. W 2022 r. koszty obsługi świadczenia wychowawczego przez wójtów, burmistrzów, prezydentów miast wynoszą 0,33% otrzymanej dotacji na świadczenie wychowawcze.

2. Od dnia 1 stycznia 2023 r. realizacja świadczenia wychowawczego, w tym wypłata świadczenia wychowawczego, przez wójtów, burmistrzów, prezydentów miast jest realizowana ze środków finansowych pochodzących z dotacji na świadczenia rodzinne. Koszty obsługi świadczenia wychowawczego wynoszą 3% środków finansowych wykorzystanych na wypłatę świadczenia wychowawczego, pochodzących z otrzymanej dotacji, nie mniej jednak niż 2000,00 zł, a w przypadku gdy iloczyn liczby wydanych rozstrzygnięć w sprawie świadczenia wychowawczego i kwoty 30,00 zł przekracza kwotę 2000,00 zł, koszty obsługi świadczenia wychowawczego wynoszą 30,00 zł od wydanego rozstrzygnięcia w sprawie świadczenia wychowawczego.”

„Art. 26. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r., z wyjątkiem art. 16, art. 19, art. 22, art. 23 i art. 25, które wchodzą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.”;

5) art. 9, art. 25 i art. 26 ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1927), które stanowią:

„Art. 9. 1. W roku 2022 do ustalenia relacji, o której mowa w art. 242 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, 1236, 1535, 1773 i 1927), dochody bieżące jednostki samorządu terytorialnego mogą być powiększone także o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

2. W latach 2022–2025 jednostka samorządu terytorialnego może w danym roku budżetowym przekroczyć relację, o której mowa w art. 242 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, pod warunkiem że w latach 2022–2025 suma przekroczeń tej relacji w poszczególnych latach nie będzie wyższa od sumy nadwyżek wynikających z tej relacji w poszczególnych latach.”

„Art. 25. Przepis art. 243 ust. 3a ustawy zmienianej w art. 5, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, ma zastosowanie do wydatków wynikających z umowy o dofinansowanie, o której mowa w art. 206 tej ustawy, zawartej po dniu 1 stycznia 2022 r. i poniesionych po tym dniu.

Art. 26. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 4–6, 10, 12 i 15–22, art. 2–5, art. 6 pkt 2, art. 21 i art. 23, które wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.”;

6) art. 15 ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2054 oraz z 2022 r. poz. 1265), który stanowi:

„Art. 15. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r., z wyjątkiem:

1) art. 4 i art. 8, które wchodzą w życie z dniem 1 lipca 2022 r.;

2) art. 6 i art. 14a, które wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.”;

7) art. 58 ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270), który stanowi:

„Art. 58. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r., z wyjątkiem:

1) art. 40 w zakresie dodawanego pkt 8d w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz art. 48 pkt 1 lit. b i pkt 2–12, które wchodzą w życie z dniem 1 kwietnia 2022 r.;

2) art. 48 pkt 1 lit. a, art. 53, art. 54, art. 55 i art. 57, które wchodzą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.”;

8) art. 824 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. poz. 655), który stanowi:

„Art. 824. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

1) art. 288 ust. 2 i art. 777 ust. 4, które wchodzą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;

2) art. 439 ust. 1 pkt 4, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.”;

9) art. 105, art. 106, art. 108, art. 110, art. 111, art. 113 i art. 116 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. poz. 583), które stanowią:

„Art. 105. Do wydatków wynikających z niniejszej ustawy nie stosuje się art. 50 ust. 1a–1c, 4 i 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Art. 106. W roku 2022 w celu realizacji zadań wynikających z ustawy minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wiosek Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, może dokonać przeniesień wydatków zaplanowanych w części 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych pomiędzy działami klasyfikacji wydatków budżetu państwa.”

„Art. 108. Samorządowy zakład budżetowy, który realizuje zadania związane z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, może otrzymać dotacje z budżetu jednostki samorządu terytorialnego przekraczające 50% kosztów jego działalności.”

„Art. 110. 1. Ustalając relację, o której mowa w art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, planowane wydatki bieżące pomniejsza się o planowane wydatki bieżące ponoszone w celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa w części, w jakiej nie są one finansowane środkami publicznymi otrzymanymi przez jednostkę na ten cel.

2. Ocena spełnienia zasady określonej w art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych następuje z uwzględnieniem wykonanych wydatków bieżących pomniejszonych o wykonane wydatki bieżące poniesione w celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa w części, w jakiej nie były one finansowane środkami publicznymi otrzymanymi przez jednostkę na ten cel.

3. Ustalając relację ograniczającą wysokość spłaty długu jednostki samorządu terytorialnego na rok 2023 i lata kolejne, wydatki bieżące budżetu tej jednostki podlegają pomniejszeniu o wydatki bieżące poniesione w celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa w części, w jakiej nie są one finansowane środkami publicznymi otrzymanymi przez jednostkę na ten cel.

Art. 111. W celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może upoważnić wójta (burmistrza, prezydenta miasta), zarząd powiatu lub zarząd województwa do:

1) dokonania zmian w planie dochodów i wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, w tym dokonywania przeniesień wydatków między działami klasyfikacji budżetowej;

2) dokonywania czynności, o których mowa w art. 258 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;

3) dokonywania zmian w wieloletniej prognozie finansowej oraz w planie wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego związanych z wprowadzeniem nowych inwestycji lub zakupów inwestycyjnych przez jednostkę, o ile zmiana ta nie pogorszy wyniku budżetu tej jednostki.”

„Art. 113. Z budżetu państwa mogą być udzielane właściwym jednostkom samorządu terytorialnego dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. W przypadku dofinansowania zadań własnych bieżących i inwestycyjnych kwota dotacji może stanowić więcej niż 80% kosztów realizacji zadania.”

„Art. 116. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z mocą od dnia 24 lutego 2022 r., z wyjątkiem:

1) art. 12 ust. 10–16, art. 72 oraz art. 89, które wchodzą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;

2) art. 95, który wchodzi w życie z dniem 27 marca 2022 r.”;

10) odnośnika nr 1 oraz art. 141, art. 142 i art. 146 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. 1079), które stanowią:

„[1)] Niniejsza ustawa służy stosowaniu:

1) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu

Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159 oraz Dz. Urz. UE L 261 z 22.07.2021, str. 58);

2) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 60 oraz Dz. Urz. UE L 13 z 20.01.2022, str. 74);

3) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 21 oraz Dz. Urz. UE L 421 z 26.11.2021, str. 75);

4) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 421 z 26.11.2021, str. 74);

5) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1059 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących celu „Europejska współpraca terytorialna" (Interreg) wspieranego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz instrumentów finansowania zewnętrznego (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 94)."

„Art. 141. Do umów o dofinansowanie zawartych na podstawie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 oraz decyzji o dofinansowaniu wydanych na podstawie tej ustawy stosuje się przepisy art. 189 ust. 3f ustawy zmienianej w art. 113, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 142. 1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 6a ust. 5 ustawy zmienianej w art. 101 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 6a ust. 5 ustawy zmienianej w art. 101, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 153 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 113 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 153 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 113, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

3. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 189 ust. 4 i 4a ustawy zmienianej w art. 113 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych odpowiednio na podstawie art. 189 ust. 4 i 4a ustawy zmienianej w art. 113, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

4. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 210 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 113 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 210 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 113, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie art. 113 pkt 19."

„Art. 146. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

1) art. 125 pkt 11 lit. b i pkt 13, które wchodzą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z mocą od dnia 1 lipca 2019 r.;

2) art. 129, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z mocą od dnia 24 lutego 2022 r.;

3) art. 111, art. 139 i art. 144, które wchodzą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;

4) art. 84, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2022 r.;

5) art. 113 pkt 4 lit. b i pkt 5 oraz art. 140, które wchodzą w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia;

6) art. 125 pkt 12, który wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z mocą od dnia 1 lipca 2019 r.;

7) art. 125 pkt 10, 17, 18 i 20, które wchodzą w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia;

8) art. 113 pkt 19 i art. 142 ust. 4, które wchodzą w życie po upływie 36 miesięcy od dnia ogłoszenia.";

11) art. 6 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zmianie ustawy o służbie zagranicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1283), który stanowi:

„Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

1) art. 1 pkt 5 oraz art. 4, które wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.;

2) art. 3, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2022 r.”.

Marszałek Sejmu: *E. Witek*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 lipca 2022 r. (Dz. U. poz. 1634)

USTAWA

z dnia 27 sierpnia 2009 r.

o finansach publicznych

DZIAŁ I

Zasady finansów publicznych

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

1) zakres i zasady działania oraz organizację jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych;
2) zakres i zasady działania agencji wykonawczych, instytucji gospodarki budżetowej i państwowych funduszy celowych;
3) zasady funkcjonowania jednostek sektora finansów publicznych w zakresie gospodarki finansowej;
4) zasady i tryb kontroli procesów związanych z gromadzeniem i rozdysponowywaniem środków publicznych oraz gospodarowaniem mieniem;
5) zasady zarządzania państwowym długiem publicznym oraz procedury ostrożnościowe i sanacyjne;
6) zasady i tryb opracowywania oraz uchwalania Wieloletniego Planu Finansowego Państwa;
7) zasady i tryb opracowywania oraz uchwalania wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego;
8) zasady i tryb sporządzania budżetu państwa w układzie zadaniowym;
9) zakres i szczegółowość oraz zasady i tryb planowania, uchwalania i wykonywania budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego;
10) szczególne zasady rachunkowości, planowania i sprawozdawczości obowiązujące w sektorze finansów publicznych;
11) zasady gospodarowania środkami publicznymi pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej oraz z innych źródeł zagranicznych;
12) zasady kontroli zarządczej i audytu wewnętrznego oraz koordynacji kontroli zarządczej i audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

1) Ministrze Finansów – rozumie się przez to odpowiednio ministra właściwego do spraw budżetu, ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz ministra właściwego do spraw instytucji finansowych;
2) zarządzie jednostki samorządu terytorialnego – rozumie się przez to również wójta, burmistrza lub prezydenta miasta;
3) układzie zadaniowym – rozumie się przez to zestawienie odpowiednio wydatków budżetu państwa lub kosztów jednostki sektora finansów publicznych sporządzone według funkcji państwa, oznaczających poszczególne obszary działań państwa, oraz:
   a) zadań budżetowych grupujących wydatki według celów,
   b) podzadań budżetowych grupujących działania umożliwiające realizację celów zadania, w ramach którego podzadania te zostały wyodrębnione

   – wraz z opisem celów tych zadań i podzadań, a także z bazowymi i docelowymi miernikami stopnia realizacji celów działalności państwa, oznaczającymi wartościowe, ilościowe lub opisowe określenie bazowego i docelowego poziomu efektów z poniesionych nakładów;
4) odrębnych ustawach – rozumie się przez to ustawy inne niż niniejsza ustawa oraz ustawa budżetowa;

5)[1] środkach europejskich – rozumie się przez to środki, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1, 2, 4 i 5a–5d;

6) organizacjach pozarządowych – rozumie się przez to organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327 i 1265);

7) jednostce w dziale – rozumie się przez to jednostkę sektora finansów publicznych podległą ministrowi kierującemu określonym działem administracji rządowej lub przez niego nadzorowaną lub jednostkę sektora finansów publicznych obsługującą organ podległy ministrowi kierującemu określonym działem administracji rządowej lub przez niego nadzorowany;

8) dysponencie części budżetowej – rozumie się przez to kierowników jednostek oraz organy wymienione w art. 139 ust. 2, właściwych ministrów, kierowników urzędów centralnych, wojewodów oraz kierowników państwowych jednostek organizacyjnych, o których mowa w art. 114 ust. 3 pkt 2, dysponujących częściami budżetu państwa;

9) scenariuszu makroekonomicznym – rozumie się przez to scenariusz przedstawiający realistyczne prognozy makroekonomiczne, obejmujące w szczególności założenia dotyczące kształtowania się: podstawowych wielkości makroekonomicznych oraz celów dotyczących deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz. Urz. UE L 145 z 10.06.2009, str. 1, z późn. zm.[2]), państwowego długu publicznego oraz poziomu kwoty wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1.

Art. 3. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowywaniem, w szczególności:

1) gromadzenie dochodów i przychodów publicznych;

2) wydatkowanie środków publicznych;

3) finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa;

4) zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne;

5) zarządzanie środkami publicznymi;

6) zarządzanie długiem publicznym;

7) rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

Art. 3a. Do umów i jednostronnych czynności prawnych, związanych z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowywaniem w zakresie:

1) operacji finansowych związanych z wykonywaniem budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym z zakresu obsługi bankowej,

2) operacji finansowych w zakresie środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3,

3) zaciągania pożyczek i kredytów, emisji skarbowych papierów wartościowych oraz innych operacji związanych bezpośrednio z zarządzaniem długiem Skarbu Państwa

– nie stosuje się przepisu art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2180 oraz z 2022 r. poz. 807 i 872).

Art. 4. 1. Przepisy ustawy stosuje się do:

1) jednostek sektora finansów publicznych;

2) innych podmiotów w zakresie, w jakim wykorzystują środki publiczne lub dysponują tymi środkami.

2. Przepisy dotyczące jednostek samorządu terytorialnego stosuje się odpowiednio do związków metropolitalnych oraz związków gmin i powiatów.

---

[1] W brzmieniu ustalonym przez art. 113 pkt 1 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. 1079), która weszła w życie z dniem 4 czerwca 2022 r.

[2] Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 198 z 30.07.2010, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 69 z 08.03.2014, str. 101.

Rozdział 2

Środki publiczne, nadwyżka i deficyt sektora finansów publicznych

Art. 5. 1. Środkami publicznymi są:

1) dochody publiczne;

2) środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);

2a) środki, o których mowa w art. 3b ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 oraz z 2022 r. poz. 1079);

2b)[3)] środki, o których mowa w art. 202 ust. 4;

3) środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, inne niż wymienione w pkt 2;

4) przychody budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz innych jednostek sektora finansów publicznych pochodzące:

   a) ze sprzedaży papierów wartościowych,

   b) z prywatyzacji majątku Skarbu Państwa oraz majątku jednostek samorządu terytorialnego,

   c) ze spłat pożyczek i kredytów udzielonych ze środków publicznych,

   d) z otrzymanych pożyczek i kredytów,

   e) z innych operacji finansowych;

5) przychody jednostek sektora finansów publicznych pochodzące z prowadzonej przez nie działalności oraz pochodzące z innych źródeł.

1a. Do przychodów budżetu państwa, o których mowa w ust. 1 pkt 4 lit. e, zalicza się także środki przekazane z rachunków depozytowych Ministra Finansów, o których mowa w art. 83a, na inne rachunki Ministra Finansów.

2. Dochodami publicznymi są:

1) daniny publiczne, do których zalicza się: podatki, składki, opłaty, wpłaty z zysku przedsiębiorstw państwowych i jednoosobowych spółek Skarbu Państwa oraz banków państwowych, a także inne świadczenia pieniężne, których obowiązek ponoszenia na rzecz państwa, jednostek samorządu terytorialnego, państwowych funduszy celowych oraz innych jednostek sektora finansów publicznych wynika z odrębnych ustaw;

2) inne dochody budżetu państwa, jednostek samorządu terytorialnego oraz innych jednostek sektora finansów publicznych należne na podstawie odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych;

3) wpływy ze sprzedaży wyrobów i usług świadczonych przez jednostki sektora finansów publicznych;

4) dochody z mienia jednostek sektora finansów publicznych, do których zalicza się w szczególności:

   a) wpływy z umów najmu, dzierżawy i innych umów o podobnym charakterze,

   b) odsetki od środków na rachunkach bankowych,

   c) odsetki od udzielonych pożyczek i od posiadanych papierów wartościowych,

   d) dywidendy z tytułu posiadanych praw majątkowych;

5) spadki, zapisy i darowizny w postaci pieniężnej na rzecz jednostek sektora finansów publicznych;

6) odszkodowania należne jednostkom sektora finansów publicznych;

7) kwoty uzyskane przez jednostki sektora finansów publicznych z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji;

8) dochody ze sprzedaży majątku, rzeczy i praw, niestanowiące przychodów w rozumieniu ust. 1 pkt 4 lit. a i b.

[3)] Dodany przez art. 113 pkt 2 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

3. Do środków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zalicza się:

1)[4] środki pochodzące z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, Europejskiego Funduszu Rybackiego, Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, z wyłączeniem środków, o których mowa w pkt 5 lit. a i b;

2) niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), z wyłączeniem środków, o których mowa w pkt 5 lit. c i d:

   a) Norweskiego Mechanizmu Finansowego,

   b) Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego,

   c) Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy;

3) środki przeznaczone na realizację programów przedakcesyjnych oraz Programu Środki Przejściowe;

4) środki na realizację wspólnej polityki rolnej;

5) środki przeznaczone na realizację:

   a)[5] programów w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna oraz celu Europejska Współpraca Terytorialna (Interreg),

   b) programów, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1638/2006 z dnia 24 października 2006 r. określającym przepisy ogólne w sprawie ustanowienia Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (Dz. Urz. UE L 310 z 09.11.2006, str. 1) oraz programów Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa,

   c) Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2004–2009,

   d) Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2004–2009;

5a)[6] środki przeznaczone na realizację Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych 2014–2020;

5b)[6] Środki Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym i środki Europejskiego Funduszu Społecznego Plus przeznaczonego na zwalczanie deprywacji materialnej;

5c)[6] środki pochodzące z instrumentu „Łącząc Europę", o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiającym instrument „Łącząc Europę", zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 913/2010 oraz uchylającym rozporządzenia (WE) nr 680/2007 i (WE) nr 67/2010 (Dz. Urz. UE L 348 z 20.12.2013, str. 129, z późn. zm.[7]), oraz środki pochodzące z instrumentu „Łącząc Europę", o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1153 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiającym instrument „Łącząc Europę" i uchylającym rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 i (UE) nr 283/2014 (Dz. Urz. UE L 249 z 14.07.2021, str. 38);

5d)[8] środki pochodzące z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, przeznaczone na wsparcie o charakterze bezzwrotnym, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. Urz. UE L 57 z 18.02.2021, str. 17, z późn. zm.[9]);

6) inne środki.

4. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, środki publiczne niezaliczane do środków, o których mowa w ust. 3 pkt 5c i 6, oraz termin, w którym środki te powinny być wydatkowane, uwzględniając źródło ich pochodzenia, przeznaczenie oraz beneficjentów tych środków.

5. (uchylony)

Art. 6. 1. Środki publiczne przeznacza się na:

1) wydatki publiczne;

2) rozchody publiczne, w tym na rozchody budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

---

[4] W brzmieniu ustalonym przez art. 113 pkt 2 lit. b tiret pierwsze ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

[5] W brzmieniu ustalonym przez art. 113 pkt 2 lit. b tiret drugie ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

[6] W brzmieniu ustalonym przez art. 113 pkt 2 lit. b tiret trzecie ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

[7] Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 80 z 19.03.2014, str. 1, Dz. Urz. UE L 169 z 01.07.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 286 z 01.11.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 345 z 27.12.2017, str. 34, Dz. Urz. UE L 193 z 30.07.2018, str. 1 oraz Dz. Urz. UE LI 85 z 27.03.2019, str. 16.

[8] Dodany przez art. 113 pkt 2 lit. b tiret czwarte ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

[9] Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 410 z 18.11.2021, str. 197.

2. Rozchodami publicznymi są:

1) spłaty otrzymanych pożyczek i kredytów;

2) wykup papierów wartościowych;

3) udzielone pożyczki i kredyty;

4) płatności wynikające z odrębnych ustaw, których źródłem finansowania są przychody z prywatyzacji majątku Skarbu Państwa;

5) inne operacje finansowe związane z zarządzaniem długiem publicznym i płynnością;

6) płatności związane z udziałami Skarbu Państwa w międzynarodowych instytucjach finansowych.

Art. 7. 1. Dodatnia różnica między dochodami publicznymi a wydatkami publicznymi, ustalona dla okresu rozliczeniowego, stanowi nadwyżkę sektora finansów publicznych, zaś ujemna różnica jest deficytem sektora finansów publicznych.

2. Dochody publiczne i wydatki publiczne oraz nadwyżkę lub deficyt sektora finansów publicznych ustala się po wyeliminowaniu przepływów finansowych między jednostkami tego sektora.

Rozdział 3

Jednostki sektora finansów publicznych

Art. 8. 1. Jednostki sektora finansów publicznych są tworzone w formach określonych w niniejszym rozdziale.

2. Jednostki sektora finansów publicznych mogą być tworzone na podstawie niniejszej ustawy albo na podstawie odrębnych ustaw.

Art. 9. Sektor finansów publicznych tworzą:

1) organy władzy publicznej, w tym organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa oraz sądy i trybunały;

2) jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki;

2a) związki metropolitalne;

3) jednostki budżetowe;

4) samorządowe zakłady budżetowe;

5) agencje wykonawcze;

6) instytucje gospodarki budżetowej;

7) państwowe fundusze celowe;

8) Zakład Ubezpieczeń Społecznych i zarządzane przez niego fundusze oraz Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i fundusze zarządzane przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;

9) Narodowy Fundusz Zdrowia;

10) samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej;

11) uczelnie publiczne;

12) Polska Akademia Nauk i tworzone przez nią jednostki organizacyjne;

13) państwowe i samorządowe instytucje kultury;

14) inne państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, instytutów badawczych, instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz, banków oraz spółek prawa handlowego;

15)[10)] Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

[10)] Dodany przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1535 i 1901), która weszła w życie z dniem 21 sierpnia 2021 r.; wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Art. 10. 1. Jednostki budżetowe, samorządowe zakłady budżetowe, agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej i państwowe fundusze celowe stosują zasady gospodarki finansowej określone w niniejszej ustawie.

2.[11)] Do jednostek sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 9 pkt 8–15, działających na podstawie odrębnych ustaw stanowiących podstawę ich utworzenia przepisy niniejszej ustawy stosuje się odpowiednio.

Art. 11. 1. Jednostkami budżetowymi są jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych nieposiadające osobowości prawnej, które pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek odpowiednio dochodów budżetu państwa albo budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

2. Jednostka budżetowa działa na podstawie statutu określającego w szczególności jej nazwę, siedzibę i przedmiot działalności.

3. Podstawą gospodarki finansowej jednostki budżetowej jest plan dochodów i wydatków, zwany dalej „planem finansowym jednostki budżetowej".

Art. 11a. 1. Państwowe jednostki budżetowe, dla których organem prowadzącym są organy administracji państwowej, prowadzące działalność określoną w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 oraz z 2022 r. poz. 655, 1079, 1116 i 1383) gromadzą na wydzielonym rachunku dochody uzyskiwane:

1) ze spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej na rzecz jednostki budżetowej;

2) z odszkodowań i wpłat za utracone lub uszkodzone mienie będące w zarządzie bądź użytkowaniu jednostki budżetowej;

3) z działalności wykraczającej poza zakres działalności podstawowej, określonej w statucie, polegającej między innymi na świadczeniu usług, w tym szkoleniowych i informacyjnych;

4) z opłat egzaminacyjnych, za wydawanie świadectw i certyfikatów, jak również za sprawdzanie kwalifikacji;

5) z tytułu odpłatności za wyżywienie i zakwaterowanie uczniów i młodzieży w bursach i internatach, ponoszonych przez rodziców lub opiekunów;

6) z dopłat bezpośrednich i innych płatności stosowanych w ramach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej, otrzymanych na podstawie odrębnych przepisów.

2. Decyzje o utworzeniu rachunku, o którym mowa w ust. 1, podejmują kierownicy państwowych jednostek budżetowych, po uzyskaniu zgody organu prowadzącego szkołę.

3. Dochody państwowych jednostek budżetowych, o których mowa w ust. 1, są przeznaczone na:[12)]

1) sfinansowanie wydatków bieżących i majątkowych;

2) cele wskazane przez darczyńcę;

3) remont lub odtworzenie mienia w przypadku uzyskania dochodów z tytułu wymienionego w ust. 1 pkt 2.

4. Dochody, o których mowa w ust. 1, wraz z odsetkami nie mogą być przeznaczone na finansowanie wynagrodzeń osobowych.

5.[13)] Organ prowadzący, o którym mowa w ust. 1, na podstawie informacji otrzymanych od kierowników państwowych jednostek budżetowych, o których mowa w ust. 1, opracowuje zestawienie dochodów, o których mowa w ust. 1, oraz wydatków nimi finansowanych i przekazuje je Ministrowi Finansów w trybie i terminach określonych w przepisach dotyczących prac nad projektem ustawy budżetowej.

Art. 12. 1. Jednostki budżetowe, z zastrzeżeniem odrębnych ustaw, tworzą, łączą i likwidują:

1) ministrowie, kierownicy urzędów centralnych, wojewodowie oraz inne organy działające na podstawie odrębnych ustaw – państwowe jednostki budżetowe;

2) organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego – gminne, powiatowe lub wojewódzkie jednostki budżetowe.

2. Tworząc jednostkę budżetową, organ, o którym mowa w ust. 1, nadaje jej statut, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej, oraz określa mienie przekazywane tej jednostce w zarząd.

3. Likwidując jednostkę budżetową, organ, o którym mowa w ust. 1, określa przeznaczenie mienia znajdującego się w zarządzie tej jednostki, z zastrzeżeniem ust. 7. W przypadku państwowej jednostki budżetowej decyzja o przeznaczeniu tego mienia jest podejmowana w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw aktywów państwowych.

---

11) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 10; wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

12) Wprowadzenie do wyliczenia ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 3 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

13) Dodany przez art. 1 pkt 3 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

4. Z zastrzeżeniem ust. 7, należności i zobowiązania likwidowanej:

1) państwowej jednostki budżetowej – przejmuje organ, który podjął decyzję o likwidacji;

2) gminnej, powiatowej lub wojewódzkiej jednostki budżetowej – przejmuje urząd odpowiedniej jednostki samorządu terytorialnego.

5. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do łączenia jednostek budżetowych.

6. Likwidując jednostkę budżetową, organ, o którym mowa w ust. 1, może postanowić o utworzeniu jednostki o innej formie organizacyjno-prawnej.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, organ może również zdecydować o przejęciu należności i zobowiązań likwidowanej jednostki budżetowej przez nowo utworzoną jednostkę.

Art. 13. 1. Prezes Rady Ministrów może utworzyć jednostkę budżetową realizującą zadania na rzecz administracji rządowej.

2. Prezes Rady Ministrów, tworząc jednostkę budżetową, o której mowa w ust. 1, określi zakres realizowanych przez nią zadań.

3. Jednostka budżetowa, o której mowa w ust. 1, podlega Prezesowi Rady Ministrów albo wskazanemu przez niego ministrowi lub kierownikowi urzędu centralnego.

4. Przepisy art. 12 ust. 2–7 stosuje się odpowiednio.

Art. 14. Zadania własne jednostki samorządu terytorialnego w zakresie:

1) gospodarki mieszkaniowej i gospodarowania lokalami użytkowymi,

2) dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,

3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i cieplną oraz gaz,

4) lokalnego transportu zbiorowego,

5) targowisk i hal targowych,

6) zieleni gminnej i zadrzewień,

7) kultury fizycznej i sportu, w tym utrzymywania terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,

7a) pomocy społecznej, reintegracji zawodowej i społecznej oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,

8) utrzymywania różnych gatunków egzotycznych i krajowych zwierząt, w tym w szczególności prowadzenia hodowli zwierząt zagrożonych wyginięciem, w celu ich ochrony poza miejscem naturalnego występowania,

9) cmentarzy

– mogą być wykonywane przez samorządowe zakłady budżetowe.

Art. 15. 1. Samorządowy zakład budżetowy odpłatnie wykonuje zadania, pokrywając koszty swojej działalności z przychodów własnych.

2. Podstawą gospodarki finansowej samorządowego zakładu budżetowego jest roczny plan finansowy obejmujący przychody, w tym dotacje z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, koszty i inne obciążenia, stan środków obrotowych, stan należności i zobowiązań na początek i koniec okresu oraz rozliczenia z budżetem jednostki samorządu terytorialnego.

3. Samorządowy zakład budżetowy może otrzymywać z budżetu jednostki samorządu terytorialnego:

1) dotacje przedmiotowe;

2) dotacje celowe na zadania bieżące finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3;

3) dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji.

4. W zakresie określonym w odrębnych ustawach samorządowy zakład budżetowy może otrzymywać dotację podmiotową.

4a. Samorządowy zakład budżetowy może otrzymać z budżetu jednostki samorządu terytorialnego środki finansowe wynikające z rozliczenia podatku od towarów i usług, z tym że ich wysokość nie może być wyższa niż wynikająca z rozliczenia tego podatku związanego z tym zakładem.

5. Nowo tworzonemu samorządowemu zakładowi budżetowemu może być przyznana jednorazowa dotacja z budżetu jednostki samorządu terytorialnego na pierwsze wyposażenie w środki obrotowe.

6. Dotacje dla samorządowego zakładu budżetowego, z wyłączeniem dotacji, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i 3, nie mogą przekroczyć 50% kosztów jego działalności.

7. Samorządowy zakład budżetowy wpłaca do budżetu jednostki samorządu terytorialnego nadwyżkę środków obrotowych, ustaloną na koniec okresu sprawozdawczego, chyba że organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego postanowi inaczej.

8. W planie finansowym samorządowego zakładu budżetowego mogą być dokonywane zmiany w ciągu roku w przypadku realizowania wyższych od planowanych przychodów i kosztów, pod warunkiem że nie spowoduje to zmniejszenia wpłat do budżetu jednostki samorządu terytorialnego ani zwiększenia dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Art. 16. 1. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego tworzy, łączy, przekształca w inną formę organizacyjno-prawną i likwiduje samorządowy zakład budżetowy.

2. Tworząc samorządowy zakład budżetowy, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa:

1) nazwę i siedzibę zakładu;

2) przedmiot jego działalności;

3) źródła przychodów własnych zakładu;

4) stan wyposażenia zakładu w środki obrotowe oraz składniki majątkowe przekazane zakładowi w użytkowanie;

5) terminy i sposób ustalania zaliczkowych wpłat nadwyżki środków obrotowych dokonywanych przez zakład do budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz sposób i terminy rocznych rozliczeń i dokonywania wpłat do budżetu;

6) zasady ustalania i przekazywania z budżetu jednostki samorządu terytorialnego środków finansowych wynikających z rozliczenia podatku od towarów i usług, jeżeli przewiduje przekazywanie tych środków temu zakładowi.

3. Likwidując samorządowy zakład budżetowy, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa przeznaczenie mienia znajdującego się w użytkowaniu tego zakładu.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do łączenia samorządowych zakładów budżetowych.

5. Przekształcenie samorządowego zakładu budżetowego w inną formę organizacyjno-prawną wymaga uprzednio jego likwidacji.

6. Należności i zobowiązania likwidowanego samorządowego zakładu budżetowego przejmuje organ, który podjął decyzję o likwidacji, z zastrzeżeniem ust. 7.

7. Należności i zobowiązania samorządowego zakładu budżetowego likwidowanego w celu przekształcenia w inną formę organizacyjno-prawną przejmuje utworzona jednostka.

Art. 17. 1. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, a w szczególności:

1) sposób i tryb sporządzania planów finansowych,

2) sposób dokonywania zmian w planach finansowych jednostek budżetowych oraz zatwierdzania tych zmian,

3) tryb pobierania dochodów i dokonywania wydatków państwowych jednostek budżetowych,

4) sposób ustalania nadwyżki środków obrotowych w samorządowych zakładach budżetowych

– biorąc pod uwagę potrzebę przestrzegania zasad celowego i oszczędnego dokonywania wydatków oraz jawności, przejrzystości i terminowej realizacji zadań.

2. Minister Finansów, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, uwzględni specyfikę działalności jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefowi Agencji Wywiadu i Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego, jednostek organizacyjnych Służby Więziennej oraz jednostek organizacyjnych działających poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 18. Agencja wykonawcza jest państwową osobą prawną tworzoną na podstawie odrębnej ustawy w celu realizacji zadań państwa.

Art. 19. 1. Zasady działania agencji wykonawczej określa ustawa, o której mowa w art. 18, oraz statut.

2. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, wymogi, jakie powinien spełniać statut agencji wykonawczej, w celu zapewnienia jednolitej i przejrzystej organizacji wewnętrznej agencji wykonawczych pod względem instytucjonalnym.

Art. 20. Agencja wykonawcza prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w niniejszej ustawie i w ustawie, o której mowa w art. 18.

Art. 21. 1. Podstawą gospodarki finansowej agencji wykonawczej jest roczny plan finansowy, obejmujący:

1) przychody z prowadzonej działalności;

2) dotacje z budżetu państwa;

3) zestawienie kosztów:

   a) funkcjonowania agencji wykonawczej,

   b) realizacji zadań ustawowych, z wyszczególnieniem kosztów realizacji tych zadań przez inne podmioty

   – z wyszczególnieniem wynagrodzeń i składek od nich naliczanych, płatności odsetkowych wynikających z zaciągniętych zobowiązań oraz zakupu towarów i usług;

4) wynik finansowy;

5) środki na wydatki majątkowe;

6) środki przyznane innym podmiotom;

7) stan należności i zobowiązań na początek i koniec roku;

8) stan środków pieniężnych na początek i koniec roku.

2. Projekt rocznego planu finansowego agencji wykonawczej ustala jej właściwy organ w porozumieniu z ministrem sprawującym nadzór nad agencją wykonawczą. Po zatwierdzeniu przez ministra sprawującego nadzór projekt jest przekazywany Ministrowi Finansów, w trybie i terminach określonych w przepisach dotyczących prac nad projektem ustawy budżetowej.

3. W ramach projektu planu finansowego sporządza się plan dochodów i wydatków agencji wykonawczej ujmowanych w terminie ich zapłaty.

4. W planie dochodów i wydatków agencji wykonawczej planowane wydatki nie powinny być wyższe od planowanych dochodów. Planowane wydatki mogą przekraczać planowane dochody za zgodą ministra sprawującego nadzór nad agencją wykonawczą, wydaną w porozumieniu z Ministrem Finansów.

5. W planie finansowym agencji wykonawczej mogą być dokonywane zmiany przychodów i kosztów po uzyskaniu zgody ministra sprawującego nadzór nad agencją, wydanej po uzyskaniu opinii sejmowej komisji właściwej do spraw budżetu, z zastrzeżeniem ust. 6. O dokonanych zmianach należy niezwłocznie powiadomić Ministra Finansów.

6. Zmiany planu finansowego agencji wykonawczej nie mogą powodować zwiększenia zobowiązań agencji ani pogorszenia planowanego wyniku finansowego agencji, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej.

7. Agencja wykonawcza może otrzymywać dotacje z budżetu państwa, w zakresie określonym w odrębnych ustawach.

8. Agencja wykonawcza może zaciągać zobowiązania na okres realizacji danego zadania przekraczający rok budżetowy, jeżeli wydatki niezbędne na obsługę zobowiązania znajdują się w rocznym planie finansowym.

9. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 6, nie dotyczy zwiększenia planu finansowego agencji wykonawczej z tytułu uzyskania pożyczki z budżetu państwa na finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej.

10. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia gospodarki finansowej agencji wykonawczych, mając na względzie potrzebę zapewnienia jednolitości zasad finansowania agencji wykonawczych oraz przestrzegania zasad jawności i przejrzystości.

Art. 22. 1. Agencja wykonawcza jest obowiązana corocznie wpłacać do budżetu państwa, na rachunek bieżący dochodów państwowej jednostki budżetowej obsługującej ministra sprawującego nadzór nad tą agencją, nadwyżkę środków finansowych ustaloną na koniec roku, pozostającą po uregulowaniu zobowiązań podatkowych, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Nadwyżkę, o której mowa w ust. 1, agencja wykonawcza przekazuje niezwłocznie po uregulowaniu zobowiązań wymagalnych z okresu sprawozdawczego, nie później jednak niż do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, w którym nadwyżka powstała.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach wynikających z konieczności zapewnienia sprawnego i pełnego wykonywania zadań agencji wykonawczej Rada Ministrów może, na wniosek ministra sprawującego nadzór nad agencją wykonawczą, wyrazić zgodę, w formie uchwały, na niewpłacenie nadwyżki, o której mowa w ust. 1.

4. Minister sprawujący nadzór nad agencją wykonawczą w porozumieniu z Ministrem Finansów określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania nadwyżki, uwzględniając potrzebę zapewnienia ciągłości finansowania zadań agencji, dokonywania inwestycji niezbędnych do wykonywania zadań państwa oraz mając na względzie źródła finansowania zadań realizowanych przez agencję.

Art. 23. 1. Instytucja gospodarki budżetowej jest jednostką sektora finansów publicznych tworzoną w celu realizacji zadań publicznych, która:

1) odpłatnie wykonuje wyodrębnione zadania;

2) pokrywa koszty swojej działalności oraz zobowiązania z uzyskiwanych przychodów.

2. Instytucja gospodarki budżetowej może być tworzona przez:

1) ministra lub Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, za zgodą Rady Ministrów, udzieloną na jego wniosek;

2) organ lub kierownika jednostki, o których mowa w art. 139 ust. 2, jako organu wykonującego funkcje organu założycielskiego.

3. Organ lub kierownik jednostki, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, o utworzeniu instytucji gospodarki budżetowej informuje Prezesa Rady Ministrów.

4. We wniosku, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, minister lub Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów określą:

1) organ administracji rządowej wykonujący funkcje organu założycielskiego;

2) przedmiot działalności podstawowej;

3) źródła przychodów;

4) przeznaczenie zysku.

5. Instytucja gospodarki budżetowej uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego.

Art. 24. 1. Instytucja gospodarki budżetowej może otrzymywać dotacje z budżetu państwa na realizację zadań publicznych, jeżeli odrębne ustawy tak stanowią.

1a. Instytucja gospodarki budżetowej może uzyskiwać przychody z odsetek od wolnych środków przekazanych w depozyt, o którym mowa w art. 48 ust. 2.

2. Podstawą gospodarki finansowej instytucji gospodarki budżetowej jest roczny plan finansowy, obejmujący:

1) przychody z prowadzonej działalności;

2) dotacje z budżetu państwa;

3) zestawienie kosztów:

   a) funkcjonowania instytucji gospodarki budżetowej,

   b) realizacji wyodrębnionych zadań

   – z wyszczególnieniem wynagrodzeń i składek od nich naliczanych, płatności odsetkowych wynikających z zaciągniętych zobowiązań oraz zakupu towarów i usług;

4) środki na wydatki majątkowe;

5) wynik finansowy;

6) stan należności i zobowiązań na początek i koniec roku;

7) stan środków pieniężnych na początek i koniec roku.

3. Koszty instytucji gospodarki budżetowej mogą być ponoszone tylko w ramach uzyskanych przychodów, z uwzględnieniem możliwości wykorzystania środków pieniężnych z poprzednich okresów, pozostających w dyspozycji instytucji gospodarki budżetowej.

4. Nowo tworzonej instytucji gospodarki budżetowej może być przyznana jednorazowa dotacja na pierwsze wyposażenie w środki obrotowe.

5. W planie finansowym instytucji gospodarki budżetowej mogą być dokonywane zmiany przychodów i kosztów w trakcie roku budżetowego po uzyskaniu zgody organu wykonującego funkcje organu założycielskiego, z tym że nie mogą one spowodować zwiększenia dotacji z budżetu państwa i pogorszenia planowanego wyniku finansowego. O dokonanych zmianach należy niezwłocznie powiadomić Ministra Finansów.

6. Za zgodą organu wykonującego funkcje organu założycielskiego, wydaną w porozumieniu z Ministrem Finansów, w trakcie roku budżetowego mogą być dokonywane zmiany planu finansowego polegające na zwiększeniu kosztów ponad planowane przychody, jednak nie więcej niż o środki pieniężne z poprzednich okresów, pozostające w dyspozycji instytucji gospodarki budżetowej.

Art. 25. 1. Likwidując instytucję gospodarki budżetowej, organ wykonujący funkcje organu założycielskiego określa, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw aktywów państwowych, przeznaczenie mienia tej instytucji.

2. Należności i zobowiązania likwidowanej instytucji gospodarki budżetowej przejmuje organ wykonujący funkcje organu założycielskiego.

3. Należności i zobowiązania instytucji gospodarki budżetowej likwidowanej w celu przekształcenia w inną formę organizacyjno-prawną przejmuje utworzona jednostka.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do łączenia instytucji gospodarki budżetowej.

Art. 26. 1. Instytucja gospodarki budżetowej działa na podstawie statutu nadanego przez organ wykonujący funkcje organu założycielskiego.

2. Statut instytucji gospodarki budżetowej określa w szczególności:

1) nazwę i siedzibę tej instytucji;

2) przedmiot działalności podstawowej tej instytucji;

3) źródła uzyskiwania przychodów tej instytucji;

4) tryb i zasady dokonywania zmian w statucie tej instytucji;

5) stan wyposażenia w środki obrotowe oraz składniki majątkowe przekazane tej instytucji;

6) zasady prowadzenia działalności innej niż podstawowa, jeżeli ta instytucja będzie prowadzić taką działalność.

3. Organizację wewnętrzną instytucji gospodarki budżetowej określa regulamin organizacyjny nadawany przez dyrektora instytucji gospodarki budżetowej.

Art. 27. 1. Dyrektora instytucji gospodarki budżetowej powołuje i odwołuje organ wykonujący funkcje organu założycielskiego.

2. Do zadań dyrektora instytucji gospodarki budżetowej należy:

1) zarządzanie instytucją gospodarki budżetowej;

2) reprezentowanie instytucji gospodarki budżetowej na zewnątrz;

3) przygotowanie i nadanie regulaminu organizacyjnego instytucji gospodarki budżetowej;

4) przygotowanie projektu rocznego planu finansowego;

5) przygotowanie rocznego sprawozdania finansowego instytucji gospodarki budżetowej;

6) przygotowanie rocznego sprawozdania z działalności instytucji gospodarki budżetowej, którego zakres informacyjny określa art. 49 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217, 2105 i 2106 oraz z 2022 r. poz. 1488).

3. Projekt rocznego planu finansowego jest przekazywany organowi wykonującemu funkcje organu założycielskiego, w trybie i terminach określonych w przepisach dotyczących prac nad projektem ustawy budżetowej.

Art. 28. 1. Instytucja gospodarki budżetowej samodzielnie gospodaruje mieniem, kierując się zasadą efektywności jego wykorzystania.

2. Na mienie instytucji gospodarki budżetowej mogą składać się:

1) przeniesione na własność nieruchomości;

2) mienie stanowiące wyposażenie przekazane przez organ wykonujący funkcje organu założycielskiego w formie użyczenia;

3) mienie nabyte z własnych środków.

3. Instytucja gospodarki budżetowej w celu zaciągnięcia zobowiązania przewyższającego 30% rocznych przychodów jest obowiązana uzyskać zgodę organu wykonującego funkcje organu założycielskiego.

4. Instytucja gospodarki budżetowej może zbywać środki trwałe. Zbycie (najem, dzierżawa, użyczenie) aktywów może nastąpić wyłącznie na zasadach określonych przez organ wykonujący funkcje organu założycielskiego, z uwzględnieniem przepisów o gospodarce nieruchomościami.

5. Wartość majątku instytucji gospodarki budżetowej odzwierciedla fundusz instytucji gospodarki budżetowej.

6. Fundusz instytucji gospodarki budżetowej zwiększa się lub zmniejsza o kwotę zmian wartości majątku będących skutkiem:

1) aktualizacji wyceny środków trwałych na podstawie odrębnych przepisów;

2) (uchylony)

3) łączenia i podziału instytucji gospodarki budżetowej na podstawie bilansów zamknięcia dzielonych lub łączonych jednostek.

7. (uchylony)

8. Instytucja gospodarki budżetowej tworzy fundusz zapasowy z zysku netto z przeznaczeniem na:

1) finansowanie inwestycji;

2) pokrycie straty netto.

Art. 29. 1. Państwowy fundusz celowy jest tworzony na podstawie odrębnej ustawy.

2. Przychody państwowego funduszu celowego pochodzą ze środków publicznych, a koszty są ponoszone na realizację wyodrębnionych zadań państwowych.

3. Państwowy fundusz celowy nie posiada osobowości prawnej.

4. Państwowy fundusz celowy stanowi wyodrębniony rachunek bankowy, którym dysponuje minister wskazany w ustawie tworzącej fundusz albo inny organ wskazany w tej ustawie.

5. Do państwowych funduszy celowych nie zalicza się funduszy, których jedynym źródłem przychodów, z wyłączeniem odsetek od rachunku bankowego i darowizn, jest dotacja z budżetu państwa.

6.[14)] Podstawą gospodarki finansowej państwowego funduszu celowego jest roczny plan finansowy, w ramach którego sporządza się plan dochodów i wydatków ujmowanych w terminie ich zapłaty.

6a.[15)] Projekt planu finansowego państwowego funduszu celowego jest przekazywany Ministrowi Finansów w trybie i terminach określonych w przepisach dotyczących prac nad projektem ustawy budżetowej.

7. Ze środków państwowego funduszu celowego mogą być udzielane pożyczki jednostkom samorządu terytorialnego, jeżeli ustawa tworząca fundusz tak stanowi.

8. Koszty państwowego funduszu celowego mogą być pokrywane tylko w ramach posiadanych środków finansowych obejmujących bieżące przychody, w tym dotacje z budżetu państwa i pozostałości środków z okresów poprzednich.

9. W planie finansowym państwowego funduszu celowego mogą być dokonywane zmiany polegające na zwiększeniu prognozowanych przychodów i odpowiednio kosztów.

---

14) Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 4 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

15) Dodany przez art. 1 pkt 4 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

10. Zmiany planu finansowego państwowego funduszu celowego nie mogą powodować zwiększenia dotacji z budżetu państwa.

11. Jeżeli państwowy fundusz celowy posiada zobowiązania wymagalne, w tym kredyty i pożyczki, zwiększenie przychodów w pierwszej kolejności przeznacza się na ich spłatę.

12.[16)] Zmiany planu finansowego państwowego funduszu celowego dokonuje odpowiednio minister albo inny organ dysponujący tym funduszem po uzyskaniu zgody Ministra Finansów i opinii sejmowej komisji do spraw budżetu.

Art. 30. 1. Państwowe i samorządowe osoby prawne są tworzone na podstawie odrębnych ustaw.

2. Podstawą gospodarki finansowej państwowych i samorządowych osób prawnych jest plan finansowy.

3. Plany finansowe państwowych i samorządowych osób prawnych są sporządzane zgodnie z ustawami o ich utworzeniu, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.

4. Projekty planów finansowych państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14, są przekazywane Ministrowi Finansów w trybie i terminach określonych w przepisach dotyczących prac nad projektem ustawy budżetowej.

Art. 31. Jednostki, o których mowa w art. 30 ust. 1, wyodrębniają w planach finansowych:

1) przychody z prowadzonej działalności;

2) dotacje z budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego;

3) koszty, w tym:

   a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane,

   b) płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań,

   c) zakup towarów i usług;

4) środki na wydatki majątkowe;

5) środki przyznane innym podmiotom;

6) stan należności i zobowiązań na początek i koniec roku;

7) stan środków pieniężnych na początek i koniec roku.

Art. 32. Agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej, dysponenci państwowych funduszy celowych oraz państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14, sporządzają plany finansowe w układzie zadaniowym na rok budżetowy i dwa kolejne lata.

Rozdział 4

Jawność i przejrzystość finansów publicznych

Art. 33. 1. Gospodarka środkami publicznymi jest jawna.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do środków publicznych, których pochodzenie lub przeznaczenie zostało uznane za informację niejawną na podstawie odrębnych przepisów lub jeżeli wynika to z umów międzynarodowych.

Art. 34. 1. Zasada jawności gospodarowania środkami publicznymi jest realizowana przez:

1) jawność debaty budżetowej w Sejmie i Senacie oraz debat budżetowych w organach stanowiących jednostek samorządu terytorialnego;

2) jawność debaty nad sprawozdaniem z wykonania budżetu państwa w Sejmie i debat nad sprawozdaniami z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego;

3) podawanie do publicznej wiadomości:

   a) kwot dotacji udzielanych z budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego,

   b) kwot dotacji udzielanych przez państwowe fundusze celowe,

   c) zbiorczych danych dotyczących finansów publicznych,

   d) informacji o wykonaniu budżetu państwa za okresy miesięczne;

---

16) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 4 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

4) jawność debaty nad projektem uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego;

5) podawanie do publicznej wiadomości przez jednostki sektora finansów publicznych informacji dotyczących:

   a) zakresu zadań lub usług wykonywanych lub świadczonych przez jednostkę oraz wysokości środków publicznych przekazanych na ich realizację,

   b) zasad i warunków świadczenia usług dla podmiotów uprawnionych,

   c) zasad odpłatności za świadczone usługi;

6) zapewnianie radnym danej jednostki samorządu terytorialnego dostępu do:

   a) dowodów księgowych i dokumentów inwentaryzacyjnych – z zachowaniem przepisów o rachunkowości oraz o ochronie danych osobowych,

   b) informacji o wynikach przeprowadzonych kontroli gospodarki finansowej,

   c) sprawozdania z wykonania planu audytu za rok poprzedni;

7) udostępnianie przez Narodowy Fundusz Zdrowia informacji o przychodach i kosztach oraz o świadczeniodawcach realizujących świadczenia opieki zdrowotnej, z którymi Fundusz zawarł umowy, o zakresie przedmiotowym umów oraz o sposobie ustalania ceny za zamówione świadczenia;

8) udostępnianie przez jednostki sektora finansów publicznych wykazu podmiotów spoza sektora finansów publicznych, którym ze środków publicznych została udzielona dotacja, dofinansowanie realizacji zadania lub pożyczka, lub którym została umorzona należność wobec jednostki sektora finansów publicznych;

9) udostępnianie corocznych sprawozdań dotyczących finansów i działalności jednostek organizacyjnych należących do sektora finansów publicznych;

10) podejmowanie, w głosowaniu jawnym i imiennym, uchwał organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego dotyczących gospodarowania środkami publicznymi;

11) podawanie do publicznej wiadomości treści planów działalności, sprawozdań z wykonania planów działalności oraz oświadczeń o stanie kontroli zarządczej, o których mowa w art. 70;

12)[17] **udostępnianie umów, o których mowa w art. 34a.**

2. Minister Finansów podaje do publicznej wiadomości sprawozdanie z wykonania ustawy budżetowej przyjęte przez Radę Ministrów.

Art. 34a.[18] **1. Minister Finansów prowadzi rejestr umów zawartych przez jednostki sektora finansów publicznych.**

2. Rejestr umów jest systemem teleinformatycznym w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2070 oraz z 2022 r. poz. 1087).

3. Informacje zamieszczone w rejestrze umów dotyczą umów, które mogą podlegać udostępnieniu na podstawie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902). Przepisy art. 5 ust. 1, 2 i 2a ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej stosuje się odpowiednio.

4. W rejestrze umów nie zamieszcza się informacji o umowach zawartych w wyniku rozstrzygnięcia zamówień oraz konkursów, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, z późn. zm.[19]**).**

5. W rejestrze umów zamieszcza się informacje o umowach zawartych w formie pisemnej, dokumentowej, elektronicznej albo innej formie szczególnej, których wartość przedmiotu przekracza 500 zł.

---

[17] Dodany przez art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2054 oraz z 2022 r. poz. 1265), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.; wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

[18] Dodany przez art. 6 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 17; wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

[19] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1598, 2054 i 2269 oraz z 2022 r. poz. 25, 872 i 1079.

6. Rejestr umów obejmuje:

1) numer umowy – o ile taki nadano;

2) datę i miejsce zawarcia umowy;

3) okres obowiązywania umowy;

4) oznaczenie stron umowy, w tym przedstawicieli stron;

5) określenie przedmiotu umowy;

6) wartość przedmiotu umowy;

7) informacje o źródłach i wysokości współfinansowania przedmiotu umowy.

7. W rejestrze umów zamieszcza się informacje o uzupełnieniu lub zmianie umowy, rozwiązaniu za zgodą stron umowy, jak również informacje o odstąpieniu od umowy, jej wypowiedzeniu lub wygaśnięciu.

8. W przypadku zastosowania przepisów art. 5 ust. 1, 2 i 2a ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej w rejestrze zamieszcza się informację, o której mowa w art. 8 ust. 5 tej ustawy.

9. Dane, o których mowa w ust. 6–8, wprowadzają do rejestru umów kierownicy jednostek sektora finansów publicznych.

10. Informacje w rejestrze umów zamieszcza się bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 14 dni od daty zawarcia umowy lub zaistnienia okoliczności określonej w ust. 8.

11. Dane w rejestrze umów, o których mowa w ust. 6–8, są powszechnie dostępne.

12. Rejestr umów umożliwia wyszukiwanie umów według informacji, o których mowa w ust. 6–8.

Art. 34b.[18)] **Kto nie wykonuje lub nie dopuszcza do wykonania obowiązku prowadzenia, aktualizacji, udostępnienia lub wprowadzania danych do rejestru umów, o którym mowa w art. 34a ust. 1, albo podaje w nim nieprawdziwe dane,**

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 34c.[20)] Przepisów art. 34a i art. 34b nie stosuje się do umów zawartych przez placówki zagraniczne w rozumieniu art. 7 pkt 7 ustawy z dnia 21 stycznia 2021 r. o służbie zagranicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 1076 i 1283).

Art. 35. Klauzule umowne dotyczące wyłączenia jawności ze względu na tajemnicę przedsiębiorstwa w umowach zawieranych przez jednostki sektora finansów publicznych lub inne podmioty, o ile wynikające z umowy zobowiązanie jest realizowane lub przeznaczone do realizacji ze środków publicznych, uważa się za niezastrzeżone, z wyłączeniem informacji technicznych, technologicznych, organizacyjnych przedsiębiorstwa lub innych posiadających wartość gospodarczą, w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, co do których przedsiębiorca podjął niezbędne działania w celu zachowania ich w tajemnicy, lub w przypadku gdy jednostka sektora finansów publicznych wykaże, że informacja stanowi tajemnicę przedsiębiorstwa z uwagi na to, że wymaga tego istotny interes publiczny lub ważny interes państwa.

Art. 35a. 1. Podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych są obowiązane do podejmowania działań informacyjnych dotyczących tego finansowania lub dofinansowania, przy wykorzystaniu różnych form i metod komunikacji. Koszty tych działań są ponoszone w ramach finansowania lub dofinansowania z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych bądź ze środków własnych podmiotów realizujących zadania.

2. Obowiązek określony w ust. 1 dotyczy zadań z zakresu infrastruktury, prac budowlanych lub zakupu środków trwałych, a także realizacji projektów badawczo-rozwojowych, edukacyjnych i społecznych, w przypadku gdy wysokość finansowania lub dofinansowania z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych przekracza kwotę określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 35d.

Art. 35b. W przypadku realizacji zadania współfinansowanego ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, obowiązek określony w art. 35a ust. 1 jest wykonywany niezależnie od działań informacyjnych wynikających z przepisów Unii Europejskiej.

---

20) Dodany przez art. 3 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zmianie ustawy o służbie zagranicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1283), która weszła w życie z dniem 5 lipca 2022 r.; wszedł w życie z dniem 1 lipca 2022 r.

Art. 35c. 1. Dysponent części budżetowej lub państwowego funduszu celowego udzielający podmiotowi finansowania lub dofinansowania z budżetu państwa lub z państwowego funduszu celowego kontroluje wykonywanie obowiązku określonego w art. 35a ust. 1.

2. W przypadku niewykonania obowiązku określonego w art. 35a ust. 1 albo wykonania go niezgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 35d dysponent części budżetowej lub państwowego funduszu celowego wzywa podmiot realizujący dane zadanie do niezwłocznego wykonania tego obowiązku.

Art. 35d. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje działań, o których mowa w art. 35a ust. 1 i art. 35b, oraz sposób ich realizacji, w tym okres, w którym mają być realizowane, a także kwotę lub kwoty finansowania lub dofinansowania z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych, do wysokości których nie powstaje obowiązek określony w art. 35a ust. 1, mając na uwadze zapewnienie przejrzystości i dostępności informacji o sposobie finansowania lub dofinansowania zadań określonych w art. 35a ust. 1 i 2, dokumentowania tych działań, a także uwzględniając dostosowanie wysokości kwoty finansowania lub dofinansowania, do wysokości której nie powstaje obowiązek określony w art. 35a ust. 1, do rodzaju lub wagi danego zadania.

Art. 36. 1. Minister Finansów podaje do publicznej wiadomości zbiorcze dane dotyczące:

1) (uchylony)[21)]

2) wykonania budżetu państwa za okresy miesięczne, w tym kwotę deficytu lub nadwyżki.

2. Minister Finansów podaje do publicznej wiadomości w terminie, o którym mowa w art. 38, informacje obejmujące wykaz udzielonych przez Skarb Państwa poręczeń i gwarancji, wskazując osoby prawne i fizyczne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, których te poręczenia i gwarancje dotyczą.

3. Dyrektor izby administracji skarbowej ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym wykaz osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym umorzono zaległości podatkowe, odsetki za zwłokę lub opłaty prolongacyjne w kwocie przewyższającej 5000 zł, wraz ze wskazaniem wysokości umorzonych kwot i przyczyn umorzenia.

4. Podanie do publicznej wiadomości wykazu, o którym mowa w ust. 3, nie narusza przepisów o tajemnicy skarbowej.

5. Organ wydający decyzje o umorzeniu niepodatkowych należności budżetu państwa, o których mowa w art. 60, podaje informację kwartalną o udzielonych umorzeniach do publicznej wiadomości na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej do końca miesiąca następującego po zakończeniu kwartału.

6. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania umorzonych kwot oraz termin ogłaszania wykazu, o którym mowa w ust. 3, a także organy obowiązane do przekazywania dyrektorowi izby administracji skarbowej danych umożliwiających sporządzenie tego wykazu i termin ich przekazywania, uwzględniając rodzaje podmiotów, których informacje dotyczą.

Art. 37. 1. Zarząd jednostki samorządu terytorialnego podaje do publicznej wiadomości w terminie:

1) do końca miesiąca następującego po zakończeniu kwartału – kwartalną informację o wykonaniu budżetu jednostki samorządu terytorialnego, w tym kwotę deficytu albo nadwyżki, oraz o udzielonych umorzeniach niepodatkowych należności budżetowych, o których mowa w art. 60;

2) o którym mowa w art. 38 – informację obejmującą:

   a) dane dotyczące wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego w poprzednim roku budżetowym, w tym kwotę deficytu albo nadwyżki,

   b) kwotę wykorzystanych środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2,

   c) kwotę zobowiązań, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 4,

   d) kwoty dotacji otrzymanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz kwoty dotacji udzielonych innym jednostkom samorządu terytorialnego,

   e) wykaz udzielonych poręczeń i gwarancji, z wymienieniem podmiotów, których gwarancje i poręczenia dotyczą,

   f) wykaz osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym w zakresie podatków lub opłat udzielono ulg, odroczeń, umorzeń lub rozłożono spłatę na raty w kwocie przewyższającej łącznie 500 zł, wraz ze wskazaniem wysokości umorzonych kwot i przyczyn umorzenia,

   g) wykaz osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym udzielono pomocy publicznej.

2. Podanie do publicznej wiadomości wykazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. f, nie narusza przepisów o tajemnicy skarbowej.

---

21) Przez art. 1 pkt 5 ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

Art. 38. Minister Finansów ogłasza, w terminie do dnia 31 maja roku następnego, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”:

1) kwotę i relację do produktu krajowego brutto:

   a) państwowego długu publicznego,

   b) długu Skarbu Państwa,

   c) niewymagalnych zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa,

2) kwotę niewymagalnych zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez jednostki sektora finansów publicznych

– według stanu na koniec roku budżetowego.

Art. 38a. Minister Finansów ogłasza, w terminie do dnia 31 maja roku następnego, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”:

1) kwotę ustaloną w wyniku przeliczenia kwoty państwowego długu publicznego, ogłoszonej zgodnie z art. 38, na walutę polską z zastosowaniem dla zobowiązań wyrażonych w walutach obcych średniej arytmetycznej średnich kursów każdej z walut obcych ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski i obowiązujących w dni robocze roku budżetowego, za który ogłaszana jest relacja, o której mowa w art. 38 pkt 1 lit. a,

2) kwotę wolnych środków służących finansowaniu potrzeb pożyczkowych budżetu państwa w kolejnym roku budżetowym,

3) kwotę obliczoną jako różnica kwoty, o której mowa w pkt 1, oraz kwoty, o której mowa w pkt 2,

4) relację kwoty, o której mowa w pkt 3, do produktu krajowego brutto

– według stanu na koniec roku budżetowego.

Art. 38b. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie do dnia 16 kwietnia:

1) wynik nominalny sektora instytucji rządowych i samorządowych podawany do wiadomości publicznej zgodnie z art. 7 rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, zwany dalej „wynikiem nominalnym”, za ostatnie cztery lata;

2) łączną dynamikę wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych za ostatnie sześć lat;

3)[22] wskaźnik średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach bieżących, ustalany jako średnia geometryczna za ostatnie osiem lat, liczonych do roku poprzedzającego o dwa lata rok budżetowy.

Art. 38c. (uchylony)[23]

Art. 39. 1. Dochody publiczne, wydatki publiczne i przychody, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 5, oraz środki, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, klasyfikuje się, z zastrzeżeniem *ust. 2*, według:

1) działów i rozdziałów – określających rodzaj działalności;

2) paragrafów – określających rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3.

2. (uchylony)

3. Przychody, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 4, oraz rozchody, o których mowa w art. 6 ust. 2, klasyfikuje się według paragrafów określających źródło przychodu lub rodzaj rozchodu.

4. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia:

1) szczegółową klasyfikację dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, z uwzględnieniem Polskiej Klasyfikacji Działalności.

2) (uchylony)

---

[22] Dodany przez art. 5 pkt 1 ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1927), która weszła w życie z dniem 26 października 2021 r.; wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

[23] Przez art. 1 pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

5. Minister Finansów może określić w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 4 pkt 1, klasyfikację wydatków o większej szczegółowości niż określona w ust. 1 dla zadań z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego, z uwzględnieniem specyfiki jednostek realizujących zadania z tego zakresu.

Art. 40. 1. Jednostki sektora finansów publicznych prowadzą rachunkowość zgodnie z przepisami o rachunkowości, z uwzględnieniem zasad określonych w niniejszej ustawie.

2. Plany kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej powinny uwzględniać, że:

1) dochody i wydatki ujmuje się w terminie ich zapłaty, niezależnie od rocznego budżetu, którego dotyczą;

2) ujmuje się również wszystkie etapy rozliczeń poprzedzające płatność dochodów i wydatków, a w zakresie wydatków i kosztów – także zaangażowanie środków;

3) odsetki od nieterminowych płatności nalicza się i ewidencjonuje nie później niż na koniec każdego kwartału;

4) wyceny składników aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych dokonuje się nie później niż na koniec kwartału.

3. Szczególne zasady rachunkowości dla jednostek, o których mowa w ust. 2, dotyczą:

1) ewidencji wykonania budżetu;

2) ewidencji wykonania budżetu w układzie zadaniowym;

3) ewidencji aktywów trwałych stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego;

4) wyceny poszczególnych składników aktywów i pasywów;

5) sporządzania sprawozdań finansowych oraz odbiorców tych sprawozdań.

4. Minister Finansów określi:

1) w drodze rozporządzeń:

   a) szczególne zasady rachunkowości, o których mowa w ust. 3, oraz plany kont, o których mowa w ust. 2,

   b) zasady rachunkowości oraz plany kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego,

2) w drodze zarządzenia – zasady rachunkowości oraz plany kont dla organów podatkowych podległych Ministrowi Finansów, w zakresie poboru i rozliczenia podatków, opłat, wpłat z zysku przedsiębiorstw państwowych, jednoosobowych spółek Skarbu Państwa oraz banków państwowych, a także innych niepodatkowych należności budżetowych, do których poboru, ustalania lub określania są uprawnione organy podatkowe

– uwzględniając potrzebę zapewnienia przejrzystości planów kont oraz charakter działalności prowadzonej przez te jednostki.

Art. 41. 1. Jednostki sektora finansów publicznych sporządzają sprawozdania z wykonania procesów, o których mowa w art. 3.

2. Minister Finansów, po zasięgnięciu opinii Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, określi, w drodze rozporządzenia:

1) rodzaje sprawozdań, formy i sposoby ich sporządzania oraz terminy przekazywania sprawozdań:[24)]

   a) z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego,

   b) z wykonania planów finansowych jednostek budżetowych,

   c)[25)] z dochodów i wydatków na rachunkach, o których mowa w art. 11a, art. 163 i art. 223,

   d) z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych,

   e) z wykonania planów finansowych agencji wykonawczych,

   f) z wykonania planów finansowych instytucji gospodarki budżetowej,

   g) z wykonania planów finansowych państwowych funduszy celowych,

---

[24)] Wprowadzenie do wyliczenia w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 7 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

[25)] W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 7 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

h)[26] o stanie środków finansowych na rachunkach bankowych jednostek samorządu terytorialnego, państwowych jednostek budżetowych i urzędów skarbowych,

i) z wykonania planów finansowych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;

j) (uchylona)

2) jednostki obowiązane do sporządzania poszczególnych sprawozdań, o których mowa w pkt 1, oraz odbiorców tych sprawozdań;

3) rodzaje i zasady sporządzania sprawozdań w zakresie zobowiązań wynikających z umów o partnerstwie publiczno-prywatnym zawieranych na podstawie odrębnych ustaw przez podmioty sektora finansów publicznych.

3. Minister Finansów może, w drodze rozporządzenia, określić wykaz zadań budżetowych grupujących wydatki według celów, a także szczegółowy sposób i terminy sporządzania przez dysponentów materiałów do informacji, o których mowa w art. 182 ust. 6, uwzględniając właściwość podmiotów i dysponentów realizujących zadania budżetowe oraz zakres przedmiotowy tych zadań.

4. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje, formy, terminy i sposoby sporządzania przez państwowe jednostki budżetowe, dysponentów państwowych funduszy celowych, agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej oraz państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14, sprawozdań z wykonania planów finansowych w układzie zadaniowym.

5. Minister Finansów, po zasięgnięciu opinii Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, określi, w drodze rozporządzenia:

1) rodzaje, formy, terminy i sposoby sporządzania przez jednostki sektora finansów publicznych sprawozdań w zakresie ogółu operacji finansowych, w szczególności w zakresie należności i zobowiązań, w tym państwowego długu publicznego oraz udzielonych poręczeń i gwarancji;

2) odbiorców sprawozdań, o których mowa w pkt 1.

6. Minister Finansów, wydając rozporządzenia, o których mowa w ust. 2, 4 i 5, uwzględni konieczność określenia wzorów formularzy sprawozdań i stopnia szczegółowości danych umożliwiających podanie do publicznej wiadomości informacji, o których mowa w art. 36 ust. 1 oraz w art. 38 pkt 1, a także sporządzenie informacji z wykonania budżetu państwa.

7. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego gromadzi i przetwarza dane oraz sporządza zbiorcze sprawozdania w zakresie sprawozdań określonych w rozporządzeniu wydanym na podstawie ust. 5.

Rozdział 5

Zasady gospodarowania środkami publicznymi

Art. 42. 1. Sposób gromadzenia środków publicznych z poszczególnych tytułów określają odrębne ustawy.

2. Środki publiczne pochodzące z poszczególnych tytułów nie mogą być przeznaczane na finansowanie imiennie wymienionych wydatków, chyba że odrębna ustawa stanowi inaczej.

3. Ograniczenia wynikającego z ust. 2 nie stosuje się do:

1) wydatków finansowanych z kredytów udzielonych przez międzynarodowe instytucje finansowe, o ile umowa tak stanowi;

2) wydatków finansowanych ze środków europejskich;

3) wydatków finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 i 6.

4. Ograniczenia wynikającego z ust. 2 nie stosuje się również do kosztów ponoszonych przez jednostki prowadzące działalność gospodarczą, agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej oraz inne państwowe osoby prawne i samorządowe zakłady budżetowe.

5. Jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania.

6. Jednostki sektora finansów publicznych mogą odstąpić od podejmowania w stosunku do zobowiązanego czynności zmierzających do wykonania zobowiązania, jeżeli zachodzą przesłanki odstąpienia przez te jednostki od czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych zgodnie z przepisami o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

---

[26] Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 7 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

Art. 43. Prawo realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych przysługuje ogółowi podmiotów, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej.

Art. 44. 1. Wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w:

1) ustawie budżetowej;

2) uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego;

3) planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych.

2. Jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków.

3. Wydatki publiczne powinny być dokonywane:

1) w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad:

   a) uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,

   b) optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów;

2) w sposób umożliwiający terminową realizację zadań;

3) w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

4. Jednostki sektora finansów publicznych zawierają umowy, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane, na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

Art. 45. Ze środków publicznych nie można tworzyć fundacji na podstawie ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2167).

Art. 46. 1. Jednostki sektora finansów publicznych mogą zaciągać zobowiązania do sfinansowania w danym roku do wysokości wynikającej z planu wydatków lub kosztów jednostki, pomniejszonej o wydatki na wynagrodzenia i uposażenia, składki na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy, inne składki i opłaty obligatoryjne oraz płatności wynikające z zobowiązań zaciągniętych w latach poprzednich, z zastrzeżeniem art. 136 ust. 4 i art. 153.

2. Dysponent części budżetowej lub zarząd jednostki samorządu terytorialnego może ustalić dla podległych lub nadzorowanych jednostek dodatkowe ograniczenia zaciągania zobowiązań lub dokonywania wydatków.

Art. 47. Podmiot wnioskujący o przyznanie środków publicznych na realizację wyodrębnionego zadania powinien przedstawić ofertę wykonania zadania zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji, gwarantującą wykonanie zadania w sposób efektywny, oszczędny i terminowy.

Art. 48. 1. Jednostki sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 9 pkt 2, 8 i 11, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dla których podmiotem tworzącym jest jednostka samorządu terytorialnego, samorządowe instytucje kultury oraz samorządowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14, z wyłączeniem wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, mogą dokonywać lokat wolnych środków, z wyjątkiem środków pochodzących z dotacji z budżetu:

1) w skarbowych papierach wartościowych;

2) w obligacjach emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego;

3) na rachunkach bankowych w bankach mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

4) w formie depozytu u Ministra Finansów.

1a. Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dla których podmiotem tworzącym jest jednostka samorządu terytorialnego, samorządowe instytucje kultury oraz samorządowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14, z wyłączeniem wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, mogą dokonywać lokat wolnych środków, z wyjątkiem środków pochodzących z dotacji z budżetu, także w formie depozytu u jednostki samorządu terytorialnego.

1b. Jednostki sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 9 pkt 11, mogą dokonywać lokat wolnych środków w sposób, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, na okres nie dłuższy niż 3 dni. Ograniczenie w zakresie terminu lokowania, o którym mowa w zdaniu pierwszym, nie dotyczy środków w walutach obcych.

2. Jednostki sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 9 pkt 5, 6, 9 i 12, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dla których podmiotem tworzącym jest minister, centralny organ administracji rządowej, wojewoda lub uczelnia medyczna, państwowe instytucje kultury, państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14, oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej dokonują lokat wolnych środków, z wyjątkiem środków pochodzących z dotacji z budżetu, w formie depozytu u Ministra Finansów.

3. Obowiązek określony w ust. 2 obejmuje wolne środki jednostki sektora finansów publicznych znajdujące się w jej dyspozycji, które nie są wydatkowane w określonym dniu na wykonywanie zadań oraz funkcjonowanie danej jednostki.

4. Wolne środki, o których mowa w ust. 3, nie obejmują środków w walutach obcych. Środki te mogą być lokowane w sposób, o którym mowa w ust. 1 pkt 3.

5. Wolne środki agencji płatniczych będące środkami, o których mowa w art. 208 ust. 2, oraz środki przeznaczone na współfinansowanie realizacji zadań finansowanych z udziałem tych środków nie są objęte obowiązkiem lokowania w formie depozytu u Ministra Finansów. Środki te mogą być lokowane w sposób określony w ust. 1.

Art. 49. 1. Jednostki sektora finansów publicznych, z wyłączeniem jednostek, o których mowa w art. 9 pkt 2, nie mogą posiadać, obejmować lub nabywać udziałów lub akcji w spółkach ani nabywać obligacji emitowanych przez podmioty inne niż Skarb Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, a także udziałów w spółdzielniach, chyba że odrębna ustawa stanowi inaczej, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Minister właściwy do spraw aktywów państwowych przejmuje od jednostek sektora finansów publicznych, z wyłączeniem jednostek, o których mowa w art. 9 pkt 2, akcje i udziały w spółkach oraz obligacje wyemitowane przez podmioty inne niż Skarb Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego oraz wykonuje wynikające z nich uprawnienia Skarbu Państwa.

Art. 50. 1. Przyjmowane przez Radę Ministrów projekty ustaw oraz akty prawne, których skutkiem finansowym może być zwiększenie wydatków lub zmniejszenie dochodów jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów, zawierają w uzasadnieniu:

1) określenie wysokości tych skutków;

2) wskazanie źródeł ich sfinansowania;

3) opis celów nowych zadań i mierników określających stopień realizacji celów.

1a. W przyjmowanych przez Radę Ministrów projektach ustaw, których skutkiem finansowym może być zmiana poziomu wydatków jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów, określa się w treści projektu maksymalny limit tych wydatków wyrażony kwotowo, na okres 10 lat budżetowych wykonywania ustawy, oddzielnie dla każdego roku, poczynając od pierwszego roku planowanego wejścia w życie ustawy, w podziale na:

1) budżet państwa;

2) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;

3) pozostałe jednostki sektora finansów publicznych.

1b. W przypadku projektów ustaw, które przewidują obowiązywanie przepisów w okresie krótszym niż 10 lat budżetowych, maksymalne limity wydatków, o których mowa w ust. 1a, określa się na ten okres. Przepisu ust. 1c nie stosuje się.

1c. Rada Ministrów przedstawia Sejmowi, trzy lata przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1a, projekt zmiany ustawy określającej maksymalne limity wydatków jednostek sektora finansów publicznych, wyrażone kwotowo, na kolejnych 10 lat budżetowych wykonywania ustawy. Przepisy ust. 1 i 1a stosuje się odpowiednio.

2. Projekt ustawy skutkującej zmianą poziomu dochodów lub wydatków jednostek samorządu terytorialnego wymaga określenia wysokości skutków tych zmian, wskazania źródeł ich sfinansowania oraz zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

3. Rada Ministrów, przekazując do Sejmu projekt ustawy, o którym mowa w ust. 2, dołącza opinię Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

4. Projekt ustawy, o którym mowa w ust. 1a, zawiera mechanizmy korygujące, mające zastosowanie w przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków, polegające na:

1) limitowaniu liczby udzielanych świadczeń w zależności od środków przeznaczonych na ten cel w ustawie budżetowej lub

2) uzależnieniu wypłat od kryterium dochodowego lub majątkowego albo zmianie kryterium dochodowego lub majątkowego uprawniającego do nabycia świadczeń finansowanych ze środków publicznych, lub

3) zmianie kosztów realizacji zadań publicznych wykonywanych na rzecz obywateli.

5. W projekcie ustawy, o której mowa w ust. 1a, określa się właściwy organ, który monitoruje wykorzystanie limitu wydatków na wykonywanie zadania publicznego przez jednostki sektora finansów publicznych oraz odpowiada za wdrożenie mechanizmów korygujących.

6. Przepisów ust. 1a–1c, 4 i 5 nie stosuje się do przyjmowanego przez Radę Ministrów projektu ustawy, której skutkiem może być zwiększenie, w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów, następujących wydatków budżetu państwa:

1) na obsługę długu publicznego;

2) środków własnych Unii Europejskiej oraz obligatoryjnych składek wpłacanych do organizacji międzynarodowych;

3) na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w tym wydatków budżetu środków europejskich;

4)[27] wypłat i obsługi świadczeń rodzinnych, rodzicielskich świadczeń uzupełniających, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego oraz finansowania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy;

4a)[28] wypłat i obsługi rodzinnego kapitału opiekuńczego, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270), oraz dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1324 i 1383);

5) składek na ubezpieczenie społeczne za osoby przebywające na urlopach wychowawczych i macierzyńskich oraz za osoby niepełnosprawne;

6) świadczeń emerytalno-rentowych funkcjonariuszy i uprawnionych członków ich rodzin oraz uposażeń sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku;

7) dotacji dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Emerytur Pomostowych i Funduszu Emerytalno-Rentowego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na sfinansowanie wypłat świadczeń emerytalno-rentowych gwarantowanych przez państwo;

7a) dotacji celowej dla Funduszu Solidarnościowego na dofinansowanie świadczenia uzupełniającego, kosztów obsługi wypłaty tego świadczenia, kosztów obsługi wniosku o świadczenie uzupełniające oraz kosztów świadczeń zdrowotnych związanych z wydawaniem orzeczeń dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, o których mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1006);

8) wydatków obronnych w części budżetu państwa „obrona narodowa" oraz w dziale „obrona narodowa" w innych częściach budżetu państwa;

9)[29] wydatków w części budżetu państwa „zdrowie" oraz w dziale „ochrona zdrowia" w innych częściach budżetu państwa.

7. Wejście w życie przepisów wykonawczych nie może skutkować zmianą limitu wydatków jednostek sektora finansów publicznych określonego w ustawie, na podstawie której wydawane są przepisy wykonawcze.

8. Przepisów ust. 1a–1c, 4, 5 oraz ust. 7 nie stosuje się w przypadku wprowadzenia:

1) stanu wojennego;

2) stanu wyjątkowego na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

3) stanu klęski żywiołowej na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 50a. Minister Finansów publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej wytyczne zapewniające stosowanie jednolitych wskaźników makroekonomicznych, które będą stanowić podstawę oszacowywania skutków finansowych projektowanej ustawy, w szczególności jednolitego określania maksymalnego limitu wydatków jednostek sektora finansów publicznych na dane zadanie, wyrażonego kwotowo, na okres 10 lat budżetowych wykonywania tej ustawy.

Art. 51. 1. Zamieszczenie w budżecie państwa dochodów z określonych źródeł lub wydatków na określone cele nie stanowi podstawy roszczeń ani zobowiązań państwa wobec osób trzecich, ani roszczeń tych osób wobec państwa.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do:

1) jednostek samorządu terytorialnego;

2) pozostałych jednostek sektora finansów publicznych.

---

[27] W brzmieniu ustalonym przez art. 13 ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1981), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

[28] Dodany przez art. 47 ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

[29] Dodany przez art. 3 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1773), która weszła w życie z dniem 14 października 2021 r.

Art. 52. 1. Ujęte w budżecie państwa, budżetach jednostek samorządu terytorialnego i planach finansowych jednostek budżetowych:

1) dochody oraz przychody – stanowią prognozy ich wielkości;

2) wydatki oraz łączne rozchody – stanowią nieprzekraczalny limit.

1a. Do rozchodów z tytułu zobowiązań finansowych zaciąganych i spłacanych przez Ministra Finansów, działającego w imieniu Skarbu Państwa, w tym samym roku budżetowym oraz do operacji finansowych dokonywanych pomiędzy rachunkami Ministra Finansów nie stosuje się przepisu ust. 1 pkt 2 w zakresie limitu rozchodów.

1b. Do rozchodów z tytułu zobowiązań finansowych zaciąganych i spłacanych przez jednostki samorządu terytorialnego w tym samym roku budżetowym w związku z przyjmowaniem depozytów, o których mowa w art. 48 ust. 1a, nie stosuje się przepisu ust. 1 pkt 2 w zakresie limitu rozchodów.

2. Ujęte w rocznych planach finansowych jednostek sektora finansów publicznych:

1) przychody – stanowią prognozy ich wielkości;

2) koszty – mogą ulec zwiększeniu, jeżeli:

   a) zrealizowano przychody wyższe od prognozowanych,

   b) zwiększenie kosztów nie spowoduje zwiększenia dotacji z budżetu lub zwiększenia planowanego stanu zobowiązań.

3. Zmiany w zakresie przychodów i kosztów, o których mowa w ust. 2, wymagają dokonania zmian w rocznym planie finansowym.

Art. 53. 1. Kierownik jednostki sektora finansów publicznych, zwany dalej „kierownikiem jednostki”, jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki, z zastrzeżeniem ust. 5.

2. Kierownik jednostki może powierzyć określone obowiązki w zakresie gospodarki finansowej pracownikom jednostki. Przyjęcie obowiązków przez te osoby powinno być potwierdzone dokumentem w formie odrębnego imiennego upoważnienia albo wskazania w regulaminie organizacyjnym tej jednostki.

3. Minister właściwy do spraw zagranicznych może, w drodze zarządzenia, powierzyć określone obowiązki w zakresie gospodarki finansowej jednostki podległej temu ministrowi, mającej siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, kierownikowi innej jednostki podległej temu ministrowi. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. Kierownik jednostki, któremu powierzono zgodnie z ust. 3 określone obowiązki w zakresie gospodarki finansowej innej jednostki, jest odpowiedzialny za gospodarkę finansową tej jednostki w zakresie powierzonych obowiązków.

5. Kierownik jednostki obsługującej, o której mowa w art. 10b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005 i 1079), art. 6b ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 528 i 583) albo art. 8d ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 547 i 583), jest odpowiedzialny za gospodarkę finansową oraz rachunkowość i sprawozdawczość jednostki obsługiwanej, o której mowa w art. 10a pkt 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, art. 6a pkt 1 i 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym albo art. 8c pkt 1 i 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa w zakresie obowiązków powierzonych uchwałą, o której mowa w art. 10b ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, art. 6b ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym i art. 8d ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa albo porozumieniem, o którym mowa w art. 10b ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, art. 6b ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym i art. 8d ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 54. 1. Głównym księgowym jednostki sektora finansów publicznych, zwanym dalej „głównym księgowym”, jest pracownik, któremu kierownik jednostki powierza obowiązki i odpowiedzialność w zakresie:

1) prowadzenia rachunkowości jednostki;

2) wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi;

3) dokonywania wstępnej kontroli:

   a) zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym,

   b) kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych.

2. Głównym księgowym, z zastrzeżeniem ust. 9, może być osoba, która:

1) ma obywatelstwo państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, chyba że odrębne ustawy uzależniają zatrudnienie w jednostce sektora finansów publicznych od posiadania obywatelstwa polskiego;

2) ma pełną zdolność do czynności prawnych oraz korzysta z pełni praw publicznych;

3) nie była prawomocnie skazana za przestępstwo przeciwko mieniu, przeciwko obrotowi gospodarczemu, przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego, przeciwko wiarygodności dokumentów lub za przestępstwo skarbowe;

4) posiada znajomość języka polskiego w mowie i piśmie w zakresie koniecznym do wykonywania obowiązków głównego księgowego;

5) spełnia jeden z poniższych warunków:

   a) ukończyła ekonomiczne jednolite studia magisterskie, ekonomiczne wyższe studia zawodowe, uzupełniające ekonomiczne studia magisterskie lub ekonomiczne studia podyplomowe i posiada co najmniej 3-letnią praktykę w księgowości,

   b) ukończyła średnią, policealną lub pomaturalną szkołę ekonomiczną i posiada co najmniej 6-letnią praktykę w księgowości,

   c) jest wpisana do rejestru biegłych rewidentów na podstawie odrębnych przepisów,

   d) posiada certyfikat księgowy uprawniający do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych albo świadectwo kwalifikacyjne uprawniające do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, wydane na podstawie odrębnych przepisów.

2a. Jeżeli w ramach wspólnej obsługi, o której mowa w art. 10a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, art. 6a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym i art. 8c ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, jednostka obsługująca zaliczana do sektora finansów publicznych zapewnia realizację zadań głównego księgowego jednostki sektora finansów publicznych przez osobę spełniającą wymogi, o których mowa w ust. 2, w jednostce obsługiwanej nie zatrudnia się głównego księgowego.

3. Dowodem dokonania przez głównego księgowego wstępnej kontroli, o której mowa w ust. 1 pkt 3, jest jego podpis złożony na dokumentach dotyczących danej operacji. Złożenie podpisu przez głównego księgowego na dokumencie, obok podpisu pracownika właściwego rzeczowo, oznacza, że:

1) nie zgłasza zastrzeżeń do przedstawionej przez właściwych rzeczowo pracowników oceny prawidłowości tej operacji i jej zgodności z prawem;

2) nie zgłasza zastrzeżeń do kompletności oraz formalno-rachunkowej rzetelności i prawidłowości dokumentów dotyczących tej operacji;

3) zobowiązania wynikające z operacji mieszczą się w planie finansowym jednostki.

4. Główny księgowy, w razie ujawnienia nieprawidłowości w zakresie określonym w ust. 3, zwraca dokument właściwemu rzeczowo pracownikowi, a w razie nieusunięcia nieprawidłowości odmawia jego podpisania.

5. O odmowie podpisania dokumentu i jej przyczynach główny księgowy zawiadamia pisemnie kierownika jednostki. Kierownik jednostki może wstrzymać realizację zakwestionowanej operacji albo wydać w formie pisemnej polecenie jej realizacji.

6. Jeżeli kierownik jednostki wyda polecenie realizacji zakwestionowanej operacji, niezwłocznie zawiadamia o tym w formie pisemnej dysponenta części budżetowej, a w przypadku jednostki samorządu terytorialnego i jednostek wymienionych w art. 9 pkt 3, 4, 10, 13 i 14, dla których organem założycielskim jest jednostka samorządu terytorialnego – zarząd jednostki samorządu terytorialnego, uzasadniając realizację zakwestionowanej operacji. W przypadku gdy polecenie wyda wójt, burmistrz, prezydent miasta, starosta lub marszałek województwa, zawiadamia on organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego oraz właściwą regionalną izbę obrachunkową.

7. W celu realizacji swoich zadań główny księgowy ma prawo:

1) żądać od kierowników innych komórek organizacyjnych jednostki udzielania w formie ustnej lub pisemnej niezbędnych informacji i wyjaśnień, jak również udostępnienia do wglądu dokumentów i wyliczeń będących źródłem tych informacji i wyjaśnień;

2) wnioskować do kierownika jednostki o określenie trybu, zgodnie z którym mają być wykonywane przez inne komórki organizacyjne jednostki prace niezbędne do zapewnienia prawidłowości gospodarki finansowej oraz ewidencji księgowej, kalkulacji kosztów i sprawozdawczości finansowej.

8. Przepisy dotyczące głównego księgowego stosuje się odpowiednio do głównego księgowego budżetu państwa, głównego księgowego części budżetowej oraz skarbnika (głównego księgowego budżetu jednostki samorządu terytorialnego).

9. Głównym księgowym placówki zagranicznej podległej ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych może być osoba, która spełnia wymagania określone w ust. 2 pkt 1–4, posiada wykształcenie średnie lub średnie branżowe oraz ukończyła z wynikiem pozytywnym kurs administracyjno-finansowy organizowany przez urząd obsługujący ministra właściwego do spraw zagranicznych.

10. Przepisy ust. 4–7 stosuje się odpowiednio do kierownika jednostki obsługującej.

Art. 54a. 1. Jednostka sektora finansów publicznych może zawrzeć ugodę w sprawie spornej należności cywilnoprawnej w przypadku dokonania oceny, że skutki ugody są dla tej jednostki lub odpowiednio Skarbu Państwa albo budżetu jednostki samorządu terytorialnego korzystniejsze niż prawdopodobny wynik postępowania sądowego albo arbitrażowego.

2. Ocena skutków ugody nastąpi, w formie pisemnej, z uwzględnieniem okoliczności sprawy, w szczególności zasadności spornych żądań, możliwości ich zaspokojenia i przewidywanego czasu trwania oraz kosztów postępowania sądowego albo arbitrażowego.

Art. 55. Należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny, przypadające organom administracji rządowej, państwowym jednostkom budżetowym i państwowym funduszom celowym, mogą być umarzane w całości albo w części lub ich spłata może być odraczana lub rozkładana na raty.

Art. 56. 1. Należności, o których mowa w art. 55, mogą być z urzędu umarzane w całości, jeżeli:

1) osoba fizyczna – zmarła, nie pozostawiając żadnego majątku albo pozostawiła majątek niepodlegający egzekucji na podstawie odrębnych przepisów, albo pozostawiła przedmioty codziennego użytku domowego, których łączna wartość nie przekracza kwoty 6000 zł;

2) osoba prawna – została wykreślona z właściwego rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, a odpowiedzialność z tytułu należności nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie;

3) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej należności lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne;

4) jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej uległa likwidacji;

5) zachodzi interes publiczny.

2. W przypadku gdy oprócz dłużnika głównego są zobowiązane inne osoby, należności, o których mowa w ust. 1, mogą zostać umorzone tylko wtedy, gdy warunki umarzania są spełnione wobec wszystkich zobowiązanych.

Art. 57. Na wniosek dłużnika:

1) należności mogą być umarzane w całości – w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym;

2) należności mogą być umarzane w części, terminy spłaty całości albo części należności mogą zostać odroczone lub płatność całości albo części należności może zostać rozłożona na raty – w przypadkach uzasadnionych względami społecznymi lub gospodarczymi, w szczególności możliwościami płatniczymi dłużnika.

Art. 57a. 1. Należności zasądzone na rzecz Skarbu Państwa tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego podlegają umorzeniu na wniosek dłużnika, jeżeli zasądzono je w postępowaniu, którego celem było zapobieżenie naruszeniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. poz. 284, z późn. zm.[30)]) lub Protokołów dodatkowych do tej Konwencji lub uchylenie skutków tego naruszenia, lub uzyskanie zadośćuczynienia lub odszkodowania za to naruszenie w krajowym systemie prawnym, oraz w zakresie, w jakim z orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wynika, że w postępowaniu tym naruszono wobec dłużnika tę Konwencję lub Protokoły dodatkowe do tej Konwencji.

2. Na wniosek dłużnika umorzeniu podlegają również należności Skarbu Państwa z tytułu zwrotu kosztów postępowań prowadzonych w związku z dochodzeniem należności, o których mowa w ust. 1.

---

30) Zmiany wymienionej Konwencji zostały ogłoszone w Dz. U. z 1995 r. poz. 175, 176 i 177, z 1998 r. poz. 962, z 2001 r. poz. 266, z 2003 r. poz. 364, z 2010 r. poz. 587, z 2014 r. poz. 1155, z 2021 r. poz. 1879 i 2161 oraz z 2022 r. poz. 643.

Art. 58. 1. Do umarzania, odraczania terminów lub rozkładania na raty spłat należności, o których mowa w art. 55, są uprawnieni:

1) minister właściwy do spraw aktywów państwowych – w odniesieniu do należności Skarbu Państwa wynikających ze stosunków prawnych, w zakresie których jest on właściwy;

1a) wojewoda – w odniesieniu do należności Skarbu Państwa wynikających z realizowanych przez wojewodę zadań z zakresu wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa;

2) kierownik państwowej jednostki budżetowej – w odniesieniu do pozostałych należności przypadających tej jednostce budżetowej, jeżeli wartość należności głównej nie przekracza kwoty 40 000 zł;

3) dysponent państwowego funduszu celowego – w odniesieniu do należności tego funduszu;

4) dysponent części budżetowej – w pozostałych przypadkach.

2. Umorzenie należności oraz odroczenie terminu spłaty całości lub części należności albo rozłożenie płatności całości lub części należności na raty następuje, w formie pisemnej, na podstawie przepisów prawa cywilnego.

3. W przypadkach, o których mowa w art. 56 ust. 1 pkt 1, 2 i 4, umorzenie należności następuje w formie jednostronnego oświadczenia woli.

3a. W przypadku, o którym mowa w art. 56 ust. 1 pkt 3, umorzenie należności może nastąpić w formie jednostronnego oświadczenia woli, wówczas gdy uzyskanie oświadczenia woli dłużnika jest niemożliwe albo znacznie utrudnione.

4. Przepisy ust. 1–3a oraz art. 55–57 stosuje się odpowiednio do umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłat odsetek od tych należności oraz do umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty innych należności ubocznych.

5. Przepisów ust. 1–4 oraz art. 55–57 nie stosuje się do należności, w przypadku których odrębne przepisy regulują umarzanie, odraczanie terminów spłaty lub rozkładanie na raty spłaty tych należności.

6. Dysponent części budżetowej lub dysponent państwowego funduszu celowego może wyrazić zgodę na niedochodzenie należności budżetu państwa o charakterze cywilnoprawnym, której kwota wraz z odsetkami nie przekracza 100 zł, a w przypadku należności z tytułu rekompensaty, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 893) – jeżeli jej kwota jest równa świadczeniu pieniężnemu w rozumieniu tej ustawy albo większa od tego świadczenia.

Art. 59. 1. W przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny, przypadające jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom organizacyjnym wymienionym w art. 9 pkt 3, 4 i 13, mogą być umarzane, terminy ich spłaty mogą zostać odroczone lub płatność tych należności może zostać rozłożona na raty, na zasadach określonych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, z zastrzeżeniem ust. 4.

2. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określi szczegółowe zasady, sposób i tryb udzielania ulg, o których mowa w ust. 1, warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, oraz wskaże organ lub osobę uprawnione do udzielania tych ulg.

3. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może, w drodze uchwały, postanowić o stosowaniu z urzędu ulg, o których mowa w ust. 1, w przypadku wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 56 ust. 1.

4. Do należności cywilnoprawnych powstałych w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami stosuje się przepisy art. 55–58, z tym że uprawnienia kierownika państwowej jednostki budżetowej przysługują zarządowi jednostki samorządu terytorialnego.

Art. 59a. 1. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może, w drodze uchwały, postanowić o niedochodzeniu należności o charakterze cywilnoprawnym przypadających jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom organizacyjnym wymienionym w art. 9 pkt 3, 4 i 13, których kwota wraz z odsetkami nie przekracza 100 zł, a w przypadku należności z tytułu rekompensaty, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych – jeżeli jej kwota jest równa świadczeniu pieniężnemu w rozumieniu tej ustawy albo większa od tego świadczenia.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do należności powstałych w związku z realizacją:

1) zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami;

2) programów, projektów i zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3.

Art. 60. Środkami publicznymi stanowiącymi niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publicznoprawnym są w szczególności następujące dochody budżetu państwa, dochody budżetu jednostki samorządu terytorialnego albo przychody państwowych funduszy celowych:

1) kwoty dotacji podlegające zwrotowi w przypadkach określonych w niniejszej ustawie;

2) należności z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego;

3) wpłaty nadwyżek środków obrotowych samorządowych zakładów budżetowych;

4) wpłaty nadwyżek środków finansowych agencji wykonawczych;

5) wpłaty środków z tytułu rozliczeń realizacji programów przedakcesyjnych;

6) należności z tytułu zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz inne należności związane z realizacją projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także odsetki od tych środków i od tych należności;

6a) należności z tytułu grzywien nałożonych w drodze mandatu karnego w postępowaniu w sprawach o wykroczenia oraz w postępowaniu w sprawach o wykroczenia skarbowe;

7) dochody pobierane przez państwowe i samorządowe jednostki budżetowe na podstawie odrębnych ustaw;

8) pobrane przez jednostkę samorządu terytorialnego dochody związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami i nieodprowadzone na rachunek dochodów budżetu państwa.

Art. 61. 1. Organami pierwszej instancji właściwymi do wydawania decyzji w odniesieniu do należności, o których mowa w art. 60, o ile odrębne ustawy nie stanowią inaczej, są:

1) w stosunku do należności budżetu państwa, z zastrzeżeniem pkt 3 – minister, wojewoda, inni dysponenci części budżetowych oraz inni kierownicy państwowych jednostek budżetowych;

2) w stosunku do należności, o których mowa w art. 60 pkt 6:

   a) instytucje zarządzające, organ odpowiedzialny za wdrożenie instrumentu „Łącząc Europę”, organ pełniący funkcję odpowiednio Krajowego Punktu Kontaktowego lub Krajowej Instytucji Koordynującej w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2,

   b) będący jednostkami sektora finansów publicznych: operatorzy programów, instytucje pośredniczące, instytucje wdrażające lub instytucje, które podpisały z beneficjentem umowę o dofinansowanie, jeżeli posiadają upoważnienie od instytucji zarządzającej, organu odpowiedzialnego za wdrożenie instrumentu „Łącząc Europę”, organu pełniącego funkcję odpowiednio Krajowego Punktu Kontaktowego lub Krajowej Instytucji Koordynującej w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, a w przypadku instytucji wdrażającej lub instytucji, która podpisała z beneficjentem umowę o dofinansowanie – od tak upoważnionych instytucji pośredniczącej lub operatora programu;

3) w stosunku do należności, o których mowa w art. 60 pkt 6a, których pobór należy do właściwości tego organu – naczelnik urzędu skarbowego, a w przypadku grzywien nałożonych w drodze mandatu karnego w postępowaniu w sprawach o wykroczenia skarbowe przez naczelnika urzędu celno-skarbowego – naczelnik urzędu skarbowego właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ukaranego;

4) w stosunku do należności budżetów jednostek samorządu terytorialnego – wójt, burmistrz, prezydent miasta, starosta albo marszałek województwa;

5) w stosunku do należności stanowiących przychody państwowego funduszu celowego – dysponent państwowego funduszu celowego.

2. Od decyzji wydanej w pierwszej instancji przysługuje odwołanie.

3. Organami odwoławczymi są:

1) Minister Finansów – od decyzji wydanej w pierwszej instancji przez wojewodę;

2)[31] organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej w rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 i 2270 oraz z 2022 r. poz. 1, 66 i 1079), zwanej dalej „ustawą o pomocy społecznej", albo ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, zwanej dalej „ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju", albo ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818), zwanej dalej „ustawą o zasadach realizacji programów", albo ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. 1079), zwanej dalej „ustawą o zasadach realizacji programów 2021–2027", organ odpowiedzialny za wdrożenie instrumentu „Łącząc Europę", organ pełniący funkcję odpowiednio Krajowego Punktu Kontaktowego lub Krajowej Instytucji Koordynującej w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 – od decyzji wydanej przez operatora programu, instytucję pośredniczącą, instytucję wdrażającą lub instytucję, która podpisała z beneficjentem umowę o dofinansowanie, będących jednostkami sektora finansów publicznych;

2a) organ pełniący funkcję instytucji pośredniczącej w rozumieniu ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju – od decyzji wydanej przez instytucję wdrażającą, jeżeli rozpatrywanie odwołań od decyzji instytucji wdrażającej zostało powierzone przez organ, o którym mowa w pkt 2, instytucji pośredniczącej;

3) organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej w rozumieniu ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz. U. z 2020 r. poz. 2140) albo organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej w rozumieniu ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego (Dz. U. z 2021 r. poz. 664) – od decyzji wydanej przez instytucję pośredniczącą;

3a) dyrektor izby administracji skarbowej – od decyzji wydanej w pierwszej instancji przez naczelnika urzędu skarbowego;

4) samorządowe kolegium odwoławcze – od decyzji, o których mowa w ust. 1 pkt 4;

5) organ wyższego stopnia – od decyzji wydanej przez inny organ lub innego dysponenta części budżetowej.

4. Od decyzji wydanej w pierwszej instancji przez ministra, instytucję zarządzającą, organ odpowiedzialny za wdrożenie instrumentu „Łącząc Europę" oraz organ pełniący funkcję odpowiednio Krajowego Punktu Kontaktowego lub Krajowej Instytucji Koordynującej w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do organu, który ją wydał, z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 4, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące odwołań od decyzji.

Art. 62. 1. Zobowiązania z tytułu należności, o których mowa w art. 60, oraz zobowiązania wraz z odsetkami za zwłokę stanowiące dochód budżetu państwa podlegają, na wniosek zobowiązanego, potrąceniu z wzajemnej, bezspornej i wymagalnej wierzytelności zobowiązanego wobec Skarbu Państwa z tytułu:

1) prawomocnego wyroku sądowego wydanego na podstawie art. 417 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360), zwanej dalej „Kodeksem cywilnym";

2) prawomocnej ugody sądowej zawartej w związku z zaistnieniem okoliczności przewidzianych w art. 417 Kodeksu cywilnego;

3) nabycia przez Skarb Państwa nieruchomości na cele uzasadniające jej wywłaszczenie lub wywłaszczenia nieruchomości na podstawie przepisów o gospodarce nieruchomościami;

4) odszkodowania za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie, uzyskanego na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375);

5) odszkodowania uzyskanego na podstawie przepisów o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego;

6) odszkodowania orzeczonego w decyzji organu administracji rządowej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do wzajemnych, bezspornych i wymagalnych wierzytelności zobowiązanego wobec państwowych jednostek budżetowych z tytułu zamówień wykonanych przez niego na podstawie umów zawartych w trybie przepisów o zamówieniach publicznych, pod warunkiem że potrącenie jest dokonywane przez tego zobowiązanego i z tej wierzytelności.

3. Potrącenia z tytułów wymienionych w ust. 1 i 2 można również dokonać z urzędu.

---

[31] W brzmieniu ustalonym przez art. 113 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

4. Potrącenie następuje z dniem:

1) złożenia wniosku, który został uwzględniony;

2) wydania z urzędu postanowienia o potrąceniu.

5. Odmowa potrącenia następuje w drodze decyzji.

6. Potrącenie następuje w drodze postanowienia, na które służy zażalenie.

7. Jednostka budżetowa, której zobowiązanie zostało potrącone z wierzytelności zobowiązanego, jest zobowiązana wpłacić równowartość wygasłego zobowiązania do właściwego organu w terminie 7 dni od dnia dokonania potrącenia. Od niewpłaconej w terminie równowartości wygasłego zobowiązania nalicza się odsetki ustawowe za opóźnienie.

Art. 63. 1. Uprawnienie, o którym mowa w art. 62 ust. 1, przysługuje również zobowiązanemu w stosunku do gminy, powiatu lub województwa, z tytułu:

1) nabycia przez gminę, powiat lub województwo nieruchomości na cele uzasadniające jej wywłaszczenie lub wywłaszczenia nieruchomości na podstawie odrębnych ustaw;

2) odszkodowania orzeczonego w decyzji wydanej przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta, starostę lub marszałka województwa.

2. Przepisy art. 62 ust. 2–7 stosuje się odpowiednio.

Art. 64. 1. Należności, o których mowa w art. 60, właściwy organ może:

1) z urzędu umarzać w całości – w przypadku gdy zachodzi jedna z okoliczności, o których mowa w art. 56 ust. 1 pkt 1–4;

2) na wniosek zobowiązanego:

   a) umarzać w całości – w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem zobowiązanego lub interesem publicznym,

   b) umarzać w części, odraczać terminy spłaty całości albo części należności lub rozkładać na raty płatność całości albo części należności – w przypadkach uzasadnionych względami społecznymi lub gospodarczymi, w szczególności możliwościami płatniczymi zobowiązanego.

2. Właściwy organ, na wniosek zobowiązanego prowadzącego działalność gospodarczą, może udzielać określonych w ust. 1 pkt 2 ulg w spłacie zobowiązań z tytułu należności, o których mowa w art. 60, które:

1) nie stanowią pomocy publicznej;

2) stanowią pomoc *de minimis* albo pomoc *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie – w zakresie i na zasadach określonych w bezpośrednio obowiązujących aktach prawa Unii Europejskiej dotyczących pomocy w ramach zasady *de minimis*;

3) stanowią pomoc publiczną:

   a) mającą na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi,

   b) mającą na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce,

   c) zgodną z zasadami rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, której dopuszczalność została określona przez właściwe organy Unii Europejskiej, udzielaną na przeznaczenia inne niż wymienione w lit. a i b.

3. W przypadku pomocy publicznej określonej w ust. 2 pkt 3 lit. a i b ulgi, o których mowa w ust. 1 pkt 2, mogą być udzielane, jeżeli w przepisach odrębnych zostały określone szczegółowe warunki udzielania tej pomocy zapewniające jej zgodność z zasadami rynku wewnętrznego Unii Europejskiej.

4. W przypadku gdy udzielenie ulgi nastąpiło w sytuacji wystąpienia jednej z okoliczności, o których mowa w art. 56 ust. 1 pkt 1, 2 i 4, decyzję o umorzeniu należności pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia.

5. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, przeznaczenia pomocy, o których mowa w ust. 2 pkt 3 lit. c, udzielanej w formie ulg w spłacie zobowiązań z tytułu należności, o których mowa w art. 60, oraz szczegółowe warunki udzielania tych ulg, mając na uwadze dopuszczalność i warunki udzielania pomocy państwa określone przez właściwe organy Unii Europejskiej.

Art. 65. Do odpowiedzialności solidarnej za zobowiązania z tytułu należności, o których mowa w art. 60 pkt 1–6, stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego.

Art. 66. Do egzekucji należności, o których mowa w art. 60, mają zastosowanie przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 66a. 1. Zobowiązanie do zwrotu środków, o których mowa w art. 60 pkt 6, przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od dnia:

1) w którym decyzja, o której mowa w art. 189 ust. 3b, albo decyzja, o której mowa w art. 207 ust. 9, stała się ostateczna, albo

1a)[32] wypłaty salda, o którym mowa w art. 100 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159, z późn. zm.[33]), zwanego dalej „rozporządzeniem ogólnym", w odniesieniu do roku obrachunkowego obejmującego okres 1 lipca 2029 r.–30 czerwca 2030 r., albo

2) wypłaty salda końcowego, o którym mowa w:

   a) art. 89 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006, str. 25, z późn. zm.[34]) albo

   b) art. 86 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1198/2006 z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rybackiego (Dz. Urz. UE L 223 z 15.08.2006, str. 1, z późn. zm.[35]), albo

   c) art. 141 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.[36])

– w zależności od tego, który z tych terminów nastąpi później.

2.[37] Terminy, o których mowa w ust. 1, stosuje się także w przypadku odpowiedzialności osób trzecich za zobowiązania do zwrotu środków, o których mowa w art. 60 pkt 6.

2. (uchylony)[38]

3.[39] Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2.

---

32) Dodany przez art. 113 pkt 4 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

33) Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 261 z 22.07.2021, str. 58.

34) Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 239 z 01.08.2006, str. 248, Dz. Urz. UE L 411 z 30.12.2006, str. 6, Dz. Urz. UE L 145 z 07.06.2007, str. 38, Dz. Urz. UE L 301 z 12.11.2008, str. 40, Dz. Urz. UE L 348 z 24.12.2008, str. 19, Dz. Urz. UE L 94 z 08.04.2009, str. 10, Dz. Urz. UE L 158 z 24.06.2010, str. 1, Dz. Urz. UE L 337 z 20.12.2011, str. 1, Dz. Urz. UE L 112 z 01.07.2012, str. 21, Dz. Urz. UE L 133 z 23.05.2012, str. 1, Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 253 oraz Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 256.

35) Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 112 z 24.04.2012, str. 6, Dz. Urz. UE L 129 z 16.05.2012, str. 7 oraz Dz. Urz. UE L 103 z 05.04.2014, str. 33.

36) Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 259, Dz. Urz. UE L 270 z 15.10.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 200 z 26.07.2016, str. 140, Dz. Urz. UE L 259 z 27.09.2016, str. 79, Dz. Urz. UE L 338 z 13.12.2016, str. 34 oraz Dz. Urz. UE L 129 z 15.05.2017, str. 1.

37) Obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 38.

38) Przez art. 113 pkt 4 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1; wejdzie w życie z dniem 21 sierpnia 2022 r.

39) Dodany przez art. 113 pkt 4 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

Art. 66b.[40] **1. Decyzję o odpowiedzialności osób trzecich za zobowiązania do zwrotu środków, o których mowa w art. 60 pkt 6, wydaje się przed upływem pięciu lat od końca roku kalendarzowego, w którym decyzja, o której mowa w art. 189 ust. 3b, albo decyzja, o której mowa w art. 207 ust. 9, stała się ostateczna.**

2. Osoby trzecie odpowiedzialne za zobowiązania do zwrotu środków, o których mowa w art. 60 pkt 6, ustala się według stanu z dnia powstania naruszeń określonych w art. 189 ust. 3 lub w art. 207 ust. 1.

3. Zobowiązanie wynikające z decyzji o odpowiedzialności osób trzecich za zobowiązania do zwrotu środków, o których mowa w art. 60 pkt 6, przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od dnia:

1) w którym decyzja ta stała się ostateczna albo

2) o którym mowa w art. 66a ust. 1 pkt 1a i 2

– w zależności od tego, który z tych terminów nastąpi później.

Art. 67. 1. Do spraw dotyczących należności, o których mowa w art. 60, nieuregulowanych niniejszą ustawą stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, 1491 i 2052 oraz z 2022 r. poz. 1301) i odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540, z późn. zm.[41]).

2. Do spraw dotyczących administracyjnych kar pieniężnych stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Rozdział 6

Kontrola zarządcza oraz koordynacja kontroli zarządczej w jednostkach sektora finansów publicznych

Art. 68. 1. Kontrolę zarządczą w jednostkach sektora finansów publicznych stanowi ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy.

2. Celem kontroli zarządczej jest zapewnienie w szczególności:

1) zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi;

2) skuteczności i efektywności działania;

3) wiarygodności sprawozdań;

4) ochrony zasobów;

5) przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania;

6) efektywności i skuteczności przepływu informacji;

7) zarządzania ryzykiem.

Art. 69. 1. Zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej należy do obowiązków:

1) ministra w kierowanych przez niego działach administracji rządowej, zwanego dalej „ministrem kierującym działem”, z zastrzeżeniem ust. 2;

2) wójta, burmistrza, prezydenta miasta, przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego;

3) kierownika jednostki.

2. Minister Sprawiedliwości zapewnia funkcjonowanie adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w kierowanym przez niego dziale administracji rządowej, w zakresie spraw niezastrzeżonych odrębnymi przepisami do kompetencji innych organów państwowych i z uwzględnieniem zasady niezawisłości sędziowskiej.

3. Minister Finansów określi w formie komunikatu i ogłosi, w Dzienniku Urzędowym Ministra Finansów, standardy kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych, zgodne z międzynarodowymi standardami.

4. Minister Finansów może określić w formie komunikatu i ogłosić, w Dzienniku Urzędowym Ministra Finansów, szczegółowe wytyczne w zakresie kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych.

5. Minister kierujący działem może określić w formie komunikatu i ogłosić, w dzienniku urzędowym ministra, szczegółowe wytyczne w zakresie kontroli zarządczej dla kierowanych przez niego działów administracji rządowej.

---

[40] Dodany przez art. 113 pkt 5 ustawy, o której mowa w odnośniku 1; wejdzie w życie z dniem 21 sierpnia 2022 r.

[41] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1598, 2076, 2105, 2262 i 2328 oraz z 2022 r. poz. 835, 974, 1265 i 1301.

Art. 70. 1. Minister kierujący działem sporządza, do końca listopada każdego roku, plan działalności na rok następny dla kierowanych przez niego działów administracji rządowej.

2. Plan działalności zawiera w szczególności określenie celów w ramach poszczególnych zadań budżetowych wraz ze wskazaniem podzadań służących osiągnięciu celów oraz mierniki określające stopień realizacji celu i ich planowane wartości.

3. Minister kierujący działem sporządza do końca kwietnia każdego roku sprawozdanie z wykonania planu działalności oraz składa oświadczenie o stanie kontroli zarządczej za poprzedni rok w zakresie kierowanych przez niego działów administracji rządowej.

4. Minister kierujący działem może zobowiązać kierownika jednostki w dziale do sporządzania planu działalności na rok następny dla tej jednostki oraz sporządzania sprawozdania z wykonania planu działalności i składania oświadczenia o stanie kontroli zarządczej za poprzedni rok w zakresie kierowanej przez niego jednostki.

5. Plan działalności, sprawozdanie z wykonania planu działalności oraz oświadczenie o stanie kontroli zarządczej podlegają publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej.

6. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, wzór oświadczenia o stanie kontroli zarządczej, biorąc pod uwagę cele kontroli zarządczej oraz zakres odpowiedzialności za jej funkcjonowanie.

7. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, sposób sporządzania oraz elementy planu działalności i sprawozdania z wykonania planu działalności, mając na uwadze potrzebę zapewnienia przejrzystości informacji zawartych w tych dokumentach.

Art. 71. Do zadań Ministra Finansów w zakresie koordynacji kontroli zarządczej w jednostkach sektora finansów publicznych należy w szczególności:

1) upowszechnianie standardów, o których mowa w art. 69 ust. 3;

2) wydawanie wytycznych;

3) współpraca z krajowymi i zagranicznymi organizacjami;

4) współpraca z komitetami audytu, o których mowa w art. 288.

DZIAŁ II

Państwowy dług publiczny

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 72. 1. Państwowy dług publiczny obejmuje zobowiązania sektora finansów publicznych z następujących tytułów:

1) wyemitowanych papierów wartościowych opiewających na wierzytelności pieniężne;

2) zaciągniętych kredytów i pożyczek;

3) przyjętych depozytów;

4) wymagalnych zobowiązań:

   a) wynikających z odrębnych ustaw oraz prawomocnych orzeczeń sądów lub ostatecznych decyzji administracyjnych,

   b) uznanych za bezsporne przez właściwą jednostkę sektora finansów publicznych będącą dłużnikiem.

1a. Tytuły dłużne, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, obejmują zobowiązania finansowe wynikające ze stosunków prawnych, które nazwą odpowiadają tym tytułom dłużnym, oraz z innych stosunków prawnych, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do skutków wynikających z papierów wartościowych opiewających na wierzytelności pieniężne, umów kredytów i pożyczek oraz przyjętych depozytów.

2. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego, w tym rodzaje zobowiązań zaliczanych do tytułów dłużnych, uwzględniając podstawowe kategorie przedmiotowe i podmiotowe zadłużenia oraz okresy zapadalności.

Art. 73. 1. Państwowy dług publiczny oblicza się jako wartość nominalną zobowiązań jednostek sektora finansów publicznych po wyeliminowaniu wzajemnych zobowiązań między jednostkami tego sektora.

2. Przez wartość nominalną zobowiązania rozumie się wartość nominalną:

1) wyemitowanych papierów wartościowych;

2) zaciągniętej pożyczki, kredytu lub innego zobowiązania, to jest kwotę świadczenia głównego, należną do zapłaty w dniu wymagalności zobowiązania.

3. Wartość nominalna zobowiązań indeksowanych lub kapitalizowanych odpowiada początkowej wartości nominalnej z uwzględnieniem przyrostu kapitału, wynikającego z indeksacji lub kapitalizacji, naliczonego na koniec okresu sprawozdawczego.

4. Przepisy ust. 1–3 stosuje się do obliczania kwot niewymagalnych zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji niezaliczanych do państwowego długu publicznego, a także odpowiednio do obliczania długu Skarbu Państwa oraz kwot niewymagalnych zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji niezaliczanych do długu Skarbu Państwa.

5. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób ustalania:

1) wartości zobowiązań zaliczanych do:

   a) państwowego długu publicznego,

   b) długu Skarbu Państwa,

2) wartości zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji

– uwzględniając klasyfikację tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego oraz konieczność prawidłowego obliczenia relacji państwowego długu publicznego do produktu krajowego brutto.

Art. 74. 1. Minister Finansów sprawuje kontrolę nad sektorem finansów publicznych w zakresie przestrzegania zasady stanowiącej, że państwowy dług publiczny nie może przekroczyć 60% wartości rocznego produktu krajowego brutto.

2. Minister Finansów sprawuje kontrolę nad stanem długu Skarbu Państwa w celu zapewnienia przestrzegania zasady, o której mowa w ust. 1.

3. Minister Finansów sprawuje kontrolę, o której mowa w ust. 1 i 2, w szczególności przez sprawdzanie realizacji obowiązków wynikających z art. 86.

4. Minister Finansów, w związku ze sprawowaną kontrolą, o której mowa w ust. 1 i 2, ma prawo żądania od jednostek sektora finansów publicznych dodatkowych informacji o bieżącym i prognozowanym zadłużeniu tych jednostek oraz o strukturze zadłużenia.

5. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowej realizacji obowiązków wynikających z art. 86 Minister Finansów informuje o nieprawidłowościach organy nadzoru nad działalnością jednostek sektora finansów publicznych.

Art. 75. 1. Minister Finansów opracowuje czteroletnią strategię zarządzania długiem Skarbu Państwa oraz oddziaływania na państwowy dług publiczny, uwzględniając w szczególności:

1) uwarunkowania zarządzania długiem związane ze stabilnością makroekonomiczną gospodarki;

2) analizę poziomu państwowego długu publicznego;

3) prognozy poziomu państwowego długu publicznego i długu Skarbu Państwa;

4) prognozy kosztów obsługi długu Skarbu Państwa;

5) kształtowanie struktury zadłużenia;

6) prognozy i analizę niewymagalnych zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa.

2. Dokument, o którym mowa w ust. 1, Minister Finansów przedstawia Radzie Ministrów do zatwierdzenia.

3. Rada Ministrów po zatwierdzeniu dokumentu, o którym mowa w ust. 1, przedstawia go Sejmowi wraz z uzasadnieniem projektu ustawy budżetowej.

Rozdział 2

Finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa

Art. 76. Przez potrzeby pożyczkowe budżetu państwa rozumie się zapotrzebowanie na środki finansowe niezbędne do sfinansowania:

1) deficytu:
   a) budżetu państwa,
   b) budżetu środków europejskich;
2) rozchodów budżetu państwa.

Art. 77. Minister Finansów w celu sfinansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa oraz w związku z zarządzaniem długiem Skarbu Państwa jest upoważniony do:

1) zaciągania zobowiązań finansowych w imieniu Skarbu Państwa, w szczególności w drodze emisji papierów wartościowych oraz zaciągania pożyczek i kredytów na rynku krajowym i zagranicznym;
2) spłaty zaciągniętych zobowiązań, o których mowa w pkt 1;
3) przeprowadzania innych operacji finansowych związanych z zarządzaniem długiem, w tym operacji związanych z finansowymi instrumentami pochodnymi;
4) zarządzania nadwyżką budżetu środków europejskich.

Art. 78. 1. Minister Finansów realizuje zadania wynikające z zarządzania długiem Skarbu Państwa w szczególności przez:

1) dokonywanie czynności prawnych i faktycznych związanych z:
   a) pozyskiwaniem zwrotnych środków finansujących potrzeby pożyczkowe budżetu państwa,
   b) obsługą zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu wyemitowanych papierów wartościowych oraz zaciągniętych kredytów i pożyczek;
2) zarządzanie wolnymi środkami budżetu państwa, a także zarządzanie pasywami finansowymi oraz aktywami finansowymi Skarbu Państwa, w tym środkami publicznymi wyodrębnionymi w związku z zarządzaniem długiem Skarbu Państwa.

2. Zarządzanie wolnymi środkami, o których mowa w ust. 1 pkt 2, obejmuje w szczególności ich lokowanie na rynku finansowym.

3. Zarządzanie pasywami finansowymi oraz aktywami finansowymi, o których mowa w ust. 1 pkt 2, obejmuje w szczególności wykonywanie operacji i działań na rynkach finansowych, które wpływają na zmianę struktury zadłużenia Skarbu Państwa, w celu:

1) zwiększenia bezpieczeństwa finansowego potrzeb pożyczkowych budżetu państwa;
2) obniżenia ryzyka lub kosztów obsługi długu Skarbu Państwa;
3) realizacji innych zadań związanych z zarządzaniem długiem Skarbu Państwa, określonych w dokumencie, o którym mowa w art. 75 ust. 1.

Art. 78a. Minister Finansów, działając w imieniu Skarbu Państwa, w celu sfinansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa oraz w związku z zarządzaniem długiem Skarbu Państwa jest upoważniony do przyjmowania wolnych środków w depozyt.

Art. 78b. 1. W przypadku, o którym mowa w art. 48 ust. 1 pkt 4, Minister Finansów przyjmuje wolne środki w depozyt na warunkach określonych w umowie.

2. Minister Finansów może przyjmować wolne środki podmiotów niebędących jednostkami sektora finansów publicznych, a zaliczanych do sektora instytucji rządowych i samorządowych w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013, str. 1, z późn. zm.[42)]) w depozyt na warunkach określonych w umowie.

3. Przyjęcie wolnych środków w depozyt na okres do 3 dni od podmiotów, o których mowa w ust. 1 i 2, może nastąpić wyłącznie w przypadku, gdy obsługę bankową prowadzi Bank Gospodarstwa Krajowego.

Art. 78c. W przypadku, o którym mowa w art. 48 ust. 2, wolne środki są przyjmowane w depozyt przez Ministra Finansów na czas oznaczony i podlegają zwrotowi zgodnie z dyspozycją danej jednostki sektora finansów publicznych.

---

42) Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 207 z 04.08.2015, str. 35.

Art. 78d. 1. Minister Finansów, w ramach zarządzania długiem Skarbu Państwa, w tym aktywami finansowymi, o których mowa w art. 78 ust. 1 pkt 2, oraz w celu sfinansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa jest upoważniony do przyjmowania w zarządzanie wolnych środków państwowych funduszy celowych, o których mowa w art. 9 pkt 7.

2. Dysponenci państwowych funduszy celowych, o których mowa w art. 9 pkt 7, przekazują wolne środki Ministrowi Finansów w zarządzanie, z wyjątkiem środków pochodzących z dotacji z budżetu. Przepisy art. 48 ust. 3 i 4 oraz art. 78c stosuje się odpowiednio.

Art. 78e. 1. Wolne środki przyjęte w depozyt lub zarządzanie:

1) na okres do 3 dni są oprocentowane w wysokości nie niższej niż stopa depozytowa Narodowego Banku Polskiego;

2) na okres dłuższy niż 3 dni i nie dłuższy niż 6 dni są oprocentowane według stawki wynikającej z równania prostej wyznaczonej przez stopę depozytową Narodowego Banku Polskiego dla depozytu na okres 3 dni oraz przez stopę równą iloczynowi mnożnika, który nie może być niższy niż 0,9, i stopy procentowej za depozyty na warszawskim rynku międzybankowym, notowanej przez agencję informacyjną (WIBID), dla 1 tygodnia;

3) na okres od 7 dni są oprocentowane w wysokości iloczynu stawki WIBID właściwej dla danego okresu lokowania i mnożnika, o którym mowa w pkt 2.

2. Wysokość mnożnika, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, ustala Minister Finansów i ogłasza ją w formie komunikatu na stronach internetowych urzędu obsługującego Ministra Finansów.

3. W przypadku rozwiązania depozytu lub zwrotu środków przekazanych w zarządzanie przed upływem terminu, na jaki został utworzony depozyt lub środki zostały przekazane w zarządzanie, odsetki nie przysługują.

Art. 78f. Minister Finansów może, w drodze umowy, zlecić za wynagrodzeniem Bankowi Gospodarstwa Krajowego dokonywanie wszelkich czynności prawnych i faktycznych związanych z przyjmowaniem wolnych środków w depozyt lub zarządzanie oraz ich zwrotem.

Art. 78g. 1. Minister Finansów w odniesieniu do przypadków, o których mowa w art. 48 ust. 2 i art. 78d, określi, w drodze rozporządzenia:

1) szczegółowe warunki przekazywania i przyjmowania wolnych środków w depozyt lub zarządzanie przez Ministra Finansów, w szczególności terminy przekazywania środków i terminy ich zwrotu;

2) wysokość lub sposób obliczania oprocentowania środków przyjętych w depozyt lub zarządzanie;

3) szczegółowe warunki rozwiązywania depozytów lub zwrotu środków przekazanych w zarządzanie przed terminem, na jaki został utworzony depozyt lub środki zostały przekazane w zarządzanie;

4) sposób składania i wzory dyspozycji przekazania środków w depozyt lub zarządzanie Ministrowi Finansów i ich zwrotu oraz dyspozycji rozwiązania depozytu lub zwrotu środków przekazanych w zarządzanie przed terminem, na jaki został utworzony depozyt lub środki zostały przekazane w zarządzanie.

2. Minister Finansów, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, kieruje się potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa środków publicznych i terminowej realizacji zadań finansowanych z tych środków przez jednostki sektora finansów publicznych oraz zwiększenia efektywności zarządzania środkami publicznymi i dbałością o finanse publiczne, a w zakresie wysokości oprocentowania również terminami, na jakie środki są przekazywane w depozyt lub zarządzanie, natomiast w zakresie składania dyspozycji także potrzebą ujednolicenia składanych dokumentów oraz możliwościami wykorzystania systemów teleinformatycznych.

Art. 78h. W celu realizacji zadań związanych z zarządzaniem długiem Skarbu Państwa skarbowe papiery wartościowe, o których mowa w art. 79 ust. 2 oraz art. 102 ust. 3, mogą być przedmiotem pożyczki lub innych operacji finansowych dokonywanych przez Ministra Finansów.

Art. 79. 1. Z chwilą wykupu skarbowe papiery wartościowe podlegają umorzeniu.

2. Nie podlegają umorzeniu skarbowe papiery wartościowe nabywane przez Skarb Państwa w celu zarządzania długiem Skarbu Państwa.

Art. 80. 1. Skarb Państwa może zaciągać pożyczki i kredyty wyłącznie na finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, z zastrzeżeniem art. 81.

2. W imieniu Skarbu Państwa pożyczki i kredyty może zaciągać, z zastrzeżeniem ust. 3, wyłącznie Minister Finansów.

3. W przypadku zaciągania pożyczki lub kredytu w drodze umowy, w tym umowy międzynarodowej, zgodnie z którą wymagane jest, aby organem działającym w imieniu pożyczkobiorcy (kredytobiorcy) była Rada Ministrów, upoważnia ona Ministra Finansów do podpisania umowy i określa warunki jej wykonywania.

Art. 81. 1. Na wniosek Rady Polityki Pieniężnej Skarb Państwa może zaciągać średnioterminowe pożyczki i kredyty od Wspólnoty Europejskiej i jej państw członkowskich w celu wsparcia bilansu płatniczego.

2. Na wniosek Rady Unii Europejskiej Skarb Państwa może uczestniczyć w udzieleniu pożyczki na wsparcie bilansu płatniczego innego państwa członkowskiego, na zasadach określanych w ustawie budżetowej.

Art. 82. Kwota zaciągniętych pożyczek i kredytów, o których mowa w art. 80 ust. 1 i art. 81 ust. 1, nie może przekroczyć limitów określonych w ustawie budżetowej.

Art. 83. 1. Minister Finansów może dokonywać lokat w złotych i walutach obcych oraz przeprowadzać inne operacje finansowe w Narodowym Banku Polskim lub innym banku.

2. W przypadku zawierania transakcji na instrumentach pochodnych, dla których zawarto umowę zabezpieczającą, Minister Finansów może otworzyć w Narodowym Banku Polskim lub innym banku odrębny rachunek bankowy dla wnoszonego zabezpieczenia w pieniądzu. Minister Finansów zwraca zabezpieczenie wniesione w pieniądzu, wraz z odsetkami, w wysokości i w terminach wynikających z umowy zabezpieczającej.

3. Środki znajdujące się na rachunku, o którym mowa w ust. 2, Minister Finansów może lokować w Narodowym Banku Polskim lub innym banku.

Art. 83a. 1.[43)] Minister Finansów otwiera w Banku Gospodarstwa Krajowego rachunki bankowe, na których są przechowywane środki pieniężne przyjęte do depozytu sądowego lub składane na tych rachunkach na podstawie odrębnych przepisów oraz sumy depozytowe powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w rozumieniu ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1247 i 1259) (rachunki depozytowe Ministra Finansów).

1a.[44)] Rachunki depozytowe Ministra Finansów są prowadzone w złotych, euro, dolarach amerykańskich, funtach brytyjskich lub frankach szwajcarskich.

1b.[44)] Środki pieniężne w walucie innej niż te, o których mowa w ust. 1a, ale notowanej w tabeli kursów Banku Gospodarstwa Krajowego lub tabeli kursów pośrednika kasowego Banku Gospodarstwa Krajowego są wpłacane na rachunki depozytowe Ministra Finansów prowadzone w złotych po przeliczeniu według obowiązującego w chwili realizacji wpłaty kursu kupna danej waluty:

1) w Banku Gospodarstwa Krajowego – w przypadku wpłat bezgotówkowych;

2) u pośrednika kasowego Banku Gospodarstwa Krajowego – w przypadku wpłat w gotówce.

1c.[44)] Środki pieniężne w walucie innej niż te, o których mowa w ust. 1a i 1b, są wpłacane bezgotówkowo na rachunki depozytowe Ministra Finansów prowadzone w dolarach amerykańskich po przeliczeniu na dolary amerykańskie według kursu kupna tej waluty obowiązującego w chwili realizacji wpłaty w banku będącym korespondentem Banku Gospodarstwa Krajowego.

1d.[44)] W przypadku, o którym mowa w ust. 1b, środki pieniężne z rachunku depozytowego Ministra Finansów są wypłacane w złotych. W przypadku, o którym mowa w ust. 1c, środki pieniężne z rachunku depozytowego Ministra Finansów są wypłacane w dolarach amerykańskich.

2. Minister Finansów jest upoważniony do czasowego zarządzania, w celu sfinansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa oraz w związku z zarządzaniem długiem Skarbu Państwa, środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunkach depozytowych Ministra Finansów z obowiązkiem ich zwrotu na każde żądanie wraz z należnymi odsetkami.

3. Środki złożone na rachunkach depozytowych Ministra Finansów są oprocentowane w wysokości:

1) stopy depozytowej Narodowego Banku Polskiego – w przypadku środków zgromadzonych w złotych;

2) oprocentowania wkładów wypłacanych w danej walucie na każde żądanie przez Bank Gospodarstwa Krajowego – w przypadku środków zgromadzonych w walutach obcych.

4. Bank Gospodarstwa Krajowego, prowadząc rachunki depozytowe Ministra Finansów, zapewnia w szczególności:

1) ewidencję analityczną środków dla poszczególnych depozytów (mikrorachunki) w ramach każdego rachunku depozytowego Ministra Finansów;

2) dzienne naliczanie odsetek oraz okresową kapitalizację odsetek należnych z tytułu środków zgromadzonych na każdym mikrorachunku;

---

43) W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 maja 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo o prokuraturze, ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1236), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

44) Dodany przez art. 2 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 43.

3) możliwość wymiany informacji z centralnym systemem informatycznym zapewniającym obsługę gospodarki finansowej sądów w zakresie stanu każdego mikrorachunku (kapitału i odsetek), wpłat na każdy mikrorachunek i wypłat z każdego mikrorachunku.

Art. 84. Do zaciągania pożyczek i kredytów przez Skarb Państwa, emisji skarbowych papierów wartościowych oraz innych operacji związanych bezpośrednio z zarządzaniem państwowym długiem publicznym nie stosuje się przepisów art. 35, art. 42 ust. 2 i art. 49, przepisów o zamówieniach publicznych oraz przepisów o grach hazardowych.

Art. 85. Narodowy Bank Polski udostępnia Ministrowi Finansów dane, w tym dane indywidualne oraz zestawienia i oceny, o których mowa w art. 23 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 492 i 655), niezbędne w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 77 i art. 78.

Rozdział 3

Procedury ostrożnościowe i sanacyjne

Art. 86. 1. W przypadku, gdy wartość relacji kwoty państwowego długu publicznego do produktu krajowego brutto, o której mowa w art. 38 pkt 1 lit. a, ogłoszonej zgodnie z art. 38:

1) (uchylony)

2) jest większa od 55%, a mniejsza od 60%, to:

   a) na kolejny rok Rada Ministrów uchwala projekt ustawy budżetowej, w którym:

      – nie przewiduje się deficytu budżetu państwa lub przyjmuje się poziom różnicy dochodów i wydatków budżetu państwa, zapewniający, że relacja długu Skarbu Państwa do produktu krajowego brutto przewidywana na koniec roku budżetowego, którego dotyczy projekt ustawy, będzie niższa od relacji, o której mowa w art. 38 pkt 1 lit. b, ogłoszonej zgodnie z art. 38,

      – nie przewiduje się wzrostu wynagrodzeń pracowników państwowej sfery budżetowej, w tym pracowników jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2,

      – waloryzacja rent i emerytur nie może przekroczyć poziomu odpowiadającego wzrostowi cen towarów i usług konsumpcyjnych, ogłoszonego przez Główny Urząd Statystyczny za poprzedni rok budżetowy,

      – wprowadza się zakaz udzielania pożyczek i kredytów z budżetu państwa z wyjątkiem rat kredytów i pożyczek udzielonych w latach poprzednich,

      – nie przewiduje się wzrostu wydatków w jednostkach, o których mowa w art. 139 ust. 2, na poziomie wyższym niż w administracji rządowej,

   b) Rada Ministrów dokonuje przeglądu wydatków budżetu państwa finansowanych środkami pochodzącymi z kredytów zagranicznych oraz przeglądu programów wieloletnich,

   c) Rada Ministrów przedstawia Sejmowi program sanacyjny mający na celu obniżenie relacji, o której mowa w art. 38 pkt 1 lit. a,

   d) wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego określone w uchwale budżetowej na kolejny rok mogą być wyższe niż dochody tego budżetu powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, jedynie o kwotę związaną z realizacją zadań ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3,

   e) Rada Ministrów dokonuje przeglądu obowiązujących przepisów w celu przedstawienia propozycji rozwiązań prawnych mających wpływ na poziom dochodów budżetu państwa, w tym dotyczących stosowania stawek podatku od towarów i usług,

   f) Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych otrzymuje dotację celową z budżetu państwa na realizację zadania, o którym mowa w art. 26a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558), w wysokości do 30% środków zaplanowanych na realizację tego zadania na dany rok,

   g) organy administracji rządowej mogą zaciągać nowe zobowiązania na przygotowanie inwestycji, jeżeli mają zapewnione finansowanie z udziałem środków publicznych, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, na maksymalnym dopuszczalnym poziomie, określonym w przepisach lub procedurach dotyczących danego rodzaju inwestycji, nie mniejszym niż 50% całości kosztów, z tym że ograniczenia te nie dotyczą:

      – odbudowy lub przebudowy dróg krajowych w celu usunięcia zagrożenia naruszenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym,

– inwestycji, o których mowa w art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 2010 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z 2010 r. (Dz. U. poz. 835 i 993),

– przygotowania, wdrożenia, budowy lub eksploatacji systemów elektronicznego poboru opłat, o których mowa w art. 13i ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1376 i 1595 oraz z 2022 r. poz. 32, 655 i 1261),

– zobowiązania z tytułu odszkodowań za nieruchomości przejęte w trybie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 176);

3) jest równa lub większa od 60%, to:

a) stosuje się odpowiednio postanowienia pkt 2 lit. a, b oraz e–g,

b) Rada Ministrów, najpóźniej w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia relacji, o której mowa w art. 38 pkt 1 lit. a, przedstawia Sejmowi program sanacyjny mający na celu ograniczenie tej relacji do poziomu poniżej 60%,

c) wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego określone w uchwale budżetowej na kolejny rok nie mogą być wyższe niż dochody tego budżetu,

d) poczynając od siódmego dnia po dniu ogłoszenia relacji, o której mowa w art. 38 pkt 1 lit. a, jednostki sektora finansów publicznych nie mogą udzielać nowych poręczeń i gwarancji.

2. W przypadku określonym w ust. 1 pkt 2 i 3 Rada Ministrów, w drodze uchwały, może wyrazić zgodę na realizację inwestycji przewidzianych do finansowania ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, które nie spełniają wymagań określonych w ust. 1 pkt 2 lit. g.

3. W przypadku określonym w ust. 1 pkt 2 procedur, o których mowa w tym przepisie, nie stosuje się, jeżeli relacja, o której mowa w art. 38a pkt 4, nie przekracza 55%.

Art. 86a. Przepisu art. 86 ust. 1 pkt 1 nie stosuje się w roku 2013.

Art. 87. Program sanacyjny obejmuje:

1) wskazanie przyczyn kształtowania się relacji państwowego długu publicznego, o której mowa w art. 38 pkt 1 lit. a;

2) program przedsięwzięć mających na celu doprowadzenie do ograniczenia relacji, o której mowa w art. 38 pkt 1 lit. a, uwzględniający w szczególności propozycje rozwiązań prawnych mających wpływ na poziom wydatków i rozchodów w sektorze finansów publicznych;

3) trzyletnią prognozę dotyczącą relacji państwowego długu publicznego do produktu krajowego brutto, wraz z przewidywanym rozwojem sytuacji makroekonomicznej kraju.

Art. 88. Przepisów art. 86 i art. 87 nie stosuje się w przypadku wprowadzenia:

1) stanu wojennego;

2) stanu wyjątkowego na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

3) stanu klęski żywiołowej na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział 4

Ogólne zasady zaciągania zobowiązań przez inne niż Skarb Państwa jednostki sektora finansów publicznych

Art. 89. 1. Jednostki samorządu terytorialnego mogą zaciągać kredyty i pożyczki oraz emitować papiery wartościowe na:

1) pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego;

2) finansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego;

3) spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów;

4) wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

2. Zaciągnięte kredyty i pożyczki oraz wyemitowane papiery wartościowe, z przeznaczeniem na cel, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, podlegają spłacie lub wykupowi w tym samym roku, w którym zostały zaciągnięte lub wyemitowane.

Art. 90. Na finansowanie wydatków na inwestycje i zakupy inwestycyjne, w tym ujęte w ramach przedsięwzięć, o których mowa w art. 226 ust. 3, jednostki samorządu terytorialnego mogą zaciągać pożyczki w państwowych funduszach celowych oraz w państwowych i samorządowych osobach prawnych zaliczanych do sektora finansów publicznych, o ile ustawa tworząca fundusz lub osobę prawną tak stanowi.

Art. 91. 1. Suma zaciągniętych kredytów i pożyczek, innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, oraz zobowiązań z wyemitowanych papierów wartościowych nie może przekroczyć kwot określonych w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego.

2. Zaciągnięcie lub wyemitowanie przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązania z tytułu:

1) kredytu lub pożyczki na cel, o którym mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2–4 i art. 90,

2) innego niż wymienione w pkt 1, zaliczanego do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2,

3) emisji papierów wartościowych na cel, o którym mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2–4 i art. 90

– wymaga uzyskania przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego opinii regionalnej izby obrachunkowej o możliwości spłaty zobowiązania.

3. Przepisu ust. 2 pkt 2 nie stosuje się do:

1) zobowiązania krótkoterminowego, jeżeli podlega ono spłacie lub wykupowi w tym samym roku, w którym zostało zaciągnięte lub wyemitowane;

2) zobowiązania o wartości nieprzekraczającej 0,5% planowanych dochodów bieżących, o ile suma zaciągniętych zobowiązań z tego tytułu w roku budżetowym nie przekroczyła 1% planowanych dochodów bieżących.

Art. 91a. 1. W celu sfinansowania środków niezbędnych na pokrycie deficytu lub rozchodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego, jednostka samorządu terytorialnego może przyjmować w depozyt wolne środki od samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, dla których podmiotem tworzącym jest jednostka samorządu terytorialnego, samorządowych instytucji kultury oraz samorządowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14, z wyłączeniem wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

2. Przyjmowanie wolnych środków w depozyt następuje na podstawie uchwały organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego wyrażającej zgodę na przyjmowanie w depozyt wolnych środków, podjętej na wniosek zarządu, oraz umowy. Uchwała może ponadto określać:

1) warunki przyjmowania wolnych środków w depozyt przez jednostkę samorządu terytorialnego;

2) wysokość lub sposób obliczania oprocentowania środków przyjętych w depozyt przez jednostkę samorządu terytorialnego.

Art. 92. 1. Jednostki samorządu terytorialnego mogą zaciągać jedynie takie zobowiązania, o których mowa w art. 91 ust. 2, których koszty obsługi, jeżeli występują, są ponoszone co najmniej raz do roku, przy czym:

1) dyskonto od emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego papierów wartościowych nie może przekraczać 5% wartości nominalnej;

2) kapitalizacja odsetek jest niedopuszczalna.

2. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio do jednostek sektora finansów publicznych innych niż Skarb Państwa.

Art. 93. 1. Jednostki sektora finansów publicznych, z wyjątkiem Skarbu Państwa, nie mogą zaciągać pożyczek lub kredytów, emitować papierów wartościowych oraz udzielać poręczeń i gwarancji, których wartość nominalna należna do zapłaty w dniu wymagalności, wyrażona w złotych, nie została ustalona w dniu zawierania transakcji.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, przypadki, w których nie stosuje się ograniczeń, o których mowa w ust. 1, uwzględniając w szczególności specyfikę kredytów i pożyczek z instytucji międzynarodowych lub od pożyczkodawców rządowych, jak również biorąc pod uwagę możliwość wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań oraz ograniczenie wzrostu poziomu państwowego długu publicznego.

Art. 94. 1. Jednostki samorządu terytorialnego mogą udzielać poręczeń i gwarancji, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy. Łączna kwota poręczeń i gwarancji określana jest w uchwale budżetowej.

2. Poręczenia i gwarancje, o których mowa w ust. 1, są terminowe i udzielane do określonej kwoty.

Rozdział 5

Zasady i tryb emisji skarbowych papierów wartościowych

Art. 95. 1. Skarbowy papier wartościowy jest papierem wartościowym, w którym Skarb Państwa stwierdza, że jest dłużnikiem właściciela takiego papieru, i zobowiązuje się wobec niego do spełnienia określonego świadczenia, które może mieć charakter pieniężny lub niepieniężny.

2. Skarbowe papiery wartościowe mogą być emitowane lub wystawiane w granicach limitów określonych w ustawie budżetowej.

3. Skarbowe papiery wartościowe opiewające na świadczenia pieniężne mogą być emitowane lub wystawiane wyłącznie przez Ministra Finansów.

4. Skarbowe papiery wartościowe opiewające na świadczenia niepieniężne emituje Minister Finansów.

5. Skarbowe papiery wartościowe opiewające na świadczenia pieniężne uprawniające do określonych świadczeń niepieniężnych w zamian za te skarbowe papiery wartościowe emituje Minister Finansów.

6. Skarb Państwa odpowiada całym majątkiem za zobowiązania wynikające z wyemitowanych lub wystawionych skarbowych papierów wartościowych.

Art. 96. Skarbowe papiery wartościowe mogą być emitowane lub wystawiane jako papiery wartościowe o pierwotnym terminie wykupu:

1) nie dłuższym niż rok, do których zalicza się w szczególności bony skarbowe (krótkoterminowe skarbowe papiery wartościowe);

2) dłuższym niż rok, do których zalicza się w szczególności obligacje skarbowe.

Art. 97. 1. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, warunki emitowania danego rodzaju skarbowych papierów wartościowych, a w szczególności:

1) jednostkową wartość nominalną,

2) walutę, w której może następować emisja, lub sposób określenia waluty emisji,

3) zasady i tryb sprzedaży, w tym termin lub sposób ustalenia ceny sprzedaży emitowanych papierów wartościowych na rynku pierwotnym,

4) podmioty, którym skarbowe papiery wartościowe danej emisji są oferowane do nabycia na rynku pierwotnym,

5) ograniczenia co do obrotu skarbowymi papierami wartościowymi na rynku pierwotnym i wtórnym,

6) sposób realizacji świadczeń z tytułu skarbowych papierów wartościowych

– kierując się koniecznością optymalnego zaspokajania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa oraz efektywnego zarządzania długiem Skarbu Państwa.

2. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, warunki emitowania skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w art. 95 ust. 5, a w szczególności:

1) walutę, w której może następować emisja,

2) zasady i tryb sprzedaży skarbowych papierów wartościowych,

3) rodzaj świadczeń niepieniężnych wydawanych w zamian za skarbowe papiery wartościowe,

4) podmioty, którym skarbowe papiery wartościowe danej emisji mogą być oferowane do nabycia na rynku pierwotnym,

5) ograniczenia co do obrotu skarbowymi papierami wartościowymi na rynku pierwotnym i wtórnym

– kierując się koniecznością zapewnienia efektywnego zarządzania długiem oraz aktywami Skarbu Państwa.

Art. 98. 1. Minister Finansów określi, przez wydanie listu emisyjnego, szczegółowe warunki emisji skarbowych papierów wartościowych dotyczące treści świadczeń wynikających ze skarbowego papieru wartościowego i sposób ich realizacji.

2. Minister Finansów określi, przez wydanie listu emisyjnego, szczegółowe warunki emisji skarbowych papierów wartościowych, o których mowa w art. 95 ust. 5, dotyczące treści świadczeń wynikających z tego papieru i sposób ich realizacji. Przepisy ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.

3. Minister Finansów może upoważnić inny podmiot do wydania listu emisyjnego dotyczącego skarbowych papierów wartościowych przeznaczonych na rynki finansowe.

4. List emisyjny zawiera w szczególności:

1) datę emisji;

2) powołanie podstawy prawnej emisji;

3) cenę zbycia lub sposób jej ustalenia;

4) stopę procentową lub sposób jej obliczania;

5) określenie sposobu i terminów wypłaty należności głównej oraz należności ubocznych;

6) datę, od której nalicza się oprocentowanie skarbowych papierów wartościowych tej emisji;

7) termin wykupu oraz zastrzeżenia dotyczące możliwości wcześniejszego wykupu.

5. Minister Finansów podaje do publicznej wiadomości szczegółowe warunki danej emisji. Podanie do publicznej wiadomości listu emisyjnego jest warunkiem dojścia emisji do skutku.

Art. 99. Bon skarbowy jest krótkoterminowym papierem wartościowym oferowanym do sprzedaży w kraju na rynku pierwotnym z dyskontem i wykupywanym według wartości nominalnej po upływie okresu, na jaki został wyemitowany.

Art. 100. 1. Obligacja skarbowa jest papierem wartościowym oferowanym do sprzedaży w kraju lub za granicą, oprocentowanym w postaci dyskonta lub odsetek.

2. Obligacja skarbowa sprzedawana jest na rynku pierwotnym:

1) z dyskontem,

2) według wartości nominalnej,

3) powyżej wartości nominalnej

– i wykupywana po upływie okresu, na jaki została wyemitowana.

Art. 101. 1. Skarbowy papier oszczędnościowy jest skarbowym papierem wartościowym oferowanym do sprzedaży:

1) osobom fizycznym;

2) stowarzyszeniom, innym organizacjom społecznym i zawodowym oraz fundacjom wpisanym do rejestru sądowego, a w przypadku nierezydentów – również wpisanym do innego rejestru urzędowego, o ile warunki emitowania tak stanowią.

2. Skarbowy papier oszczędnościowy może być wyłączony z obrotu na rynku wtórnym albo może być przedmiotem obrotu tylko między podmiotami, o których mowa w ust. 1, o ile warunki emitowania tak stanowią.

Art. 102. 1. Skarbowe papiery wartościowe są zbywane na rynku pierwotnym odpłatnie.

2. Emisja następuje z dniem rozliczenia zaoferowanych do nabycia skarbowych papierów wartościowych oraz w kwocie równej wartości nominalnej zbytych papierów wartościowych.

3. W celach związanych z zarządzaniem długiem Skarbu Państwa Minister Finansów może wyemitować skarbowe papiery wartościowe w kwocie wyższej od wartości nominalnej zbytych papierów wartościowych.

4. Skarbowe papiery wartościowe, o których mowa w ust. 3 oraz w art. 79 ust. 2, są zarejestrowane na rachunku Ministra Finansów.

DZIAŁ III

Wieloletni Plan Finansowy Państwa i ustawa budżetowa

Rozdział 1

Wieloletni Plan Finansowy Państwa

Art. 103. Wieloletni Plan Finansowy Państwa jest sporządzany na dany rok budżetowy i trzy kolejne lata.

Art. 103a. (uchylony)

Art. 104. 1. Wieloletni Plan Finansowy Państwa:

1) zawiera Program Konwergencji, opracowany zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1466/97/WE z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych (Dz. Urz. WE L 209 z 02.08.1997, s. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 10, t. 1, s. 84, z późn. zm.);

2) określa cele wraz z miernikami stopnia ich realizacji, w układzie obejmującym główne funkcje państwa.

2. Wieloletni Plan Finansowy Państwa w części zawierającej Program Konwergencji określa dodatkowo:

1) główne cele polityki społecznej i gospodarczej;

2) planowane działania i ich wpływ na poziom dochodów i wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013, s. 1), w tym na długookresową stabilność finansów publicznych;

3) planowaną wstępną kwotę wydatków obliczoną zgodnie z art. 112aa ust. 1 albo art. 112d ust. 3;

4) zmiany w zakresie podejmowanych działań i celów, w stosunku do poprzedniego Programu Konwergencji;

5) wstępną prognozę podstawowych wielkości makroekonomicznych wraz z założeniami stanowiącymi podstawę jej opracowania.

Art. 105. 1. Wieloletni Plan Finansowy Państwa stanowi podstawę przygotowywania projektu ustawy budżetowej na kolejny rok budżetowy.

2. (uchylony)

3. (uchylony)

Art. 106. 1. Minister Finansów przedstawia Radzie Ministrów projekt Wieloletniego Planu Finansowego Państwa.

2. Rada Ministrów uchwala Wieloletni Plan Finansowy Państwa, w terminie do dnia 30 kwietnia, i ogłasza go w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Art. 107. (uchylony)

Art. 108. Ministrowie, w terminie do dnia 15 kwietnia, przedkładają Ministrowi Finansów informację o realizacji Wieloletniego Planu Finansowego Państwa w zakresie określonym w art. 104 ust. 1 pkt 2.

Rozdział 2

Ustawa budżetowa

Art. 109. 1. Ustawa budżetowa jest podstawą gospodarki finansowej państwa w danym roku budżetowym.

2. Ustawa budżetowa składa się z:

1) budżetu państwa;

2) załączników;

3) postanowień, których obowiązek zamieszczenia w ustawie budżetowej wynika z niniejszej ustawy lub z odrębnych ustaw.

3. Ustawa budżetowa jest uchwalana na okres roku budżetowego.

4. Rokiem budżetowym jest rok kalendarzowy.

5. Ustawa budżetowa nie może zawierać przepisów zmieniających inne ustawy.

Art. 110. Budżet państwa określa:

1) łączną kwotę prognozowanych podatkowych i niepodatkowych dochodów budżetu państwa;

2) łączną kwotę planowanych wydatków budżetu państwa;

2a) kwotę planowanych wydatków, obliczoną zgodnie z art. 112aa ust. 1 albo art. 112d ust. 3, oraz kwotę planowanego limitu wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3;

3) kwotę planowanego deficytu budżetu państwa wraz ze źródłami jego pokrycia;

4) łączną kwotę prognozowanych dochodów budżetu środków europejskich;

5) łączną kwotę planowanych wydatków budżetu środków europejskich;

6) wynik budżetu środków europejskich;

7) łączną kwotę planowanych przychodów budżetu państwa;

8) łączną kwotę planowanych rozchodów budżetu państwa;

9) planowane saldo przychodów i rozchodów budżetu państwa;

10) limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych.

Art. 111. Dochodami podatkowymi i niepodatkowymi budżetu państwa są:

1) podatki i opłaty, w części, która zgodnie z odrębnymi ustawami nie stanowi dochodów jednostek samorządu terytorialnego, przychodów państwowych funduszy celowych oraz innych jednostek sektora finansów publicznych;

2) cła;

3) wpłaty z zysku przedsiębiorstw państwowych i jednoosobowych spółek Skarbu Państwa oraz banków państwowych;

4) wpłaty z tytułu dywidendy;

5) wpłaty z zysku Narodowego Banku Polskiego;

6) wpłaty nadwyżki środków finansowych agencji wykonawczych;

7) dochody pobierane przez państwowe jednostki budżetowe, o ile odrębne ustawy nie stanowią inaczej;

8) dochody z najmu i dzierżawy oraz z innych umów o podobnym charakterze, dotyczące składników majątkowych Skarbu Państwa, o ile odrębne ustawy nie stanowią inaczej;

9) odsetki od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych lub organów władzy publicznej, o ile odrębne ustawy nie stanowią inaczej;

10) odsetki od lokat terminowych ustanowionych ze środków zgromadzonych na centralnym rachunku bieżącym budżetu państwa;

11) odsetki od udzielonych z budżetu państwa pożyczek krajowych i zagranicznych;

12) grzywny, mandaty i inne kary pieniężne, o ile odrębne ustawy nie stanowią inaczej;

13) spadki, zapisy i darowizny w postaci pieniężnej na rzecz Skarbu Państwa;

14) dochody ze sprzedaży majątku, rzeczy i praw, niestanowiące przychodów w rozumieniu art. 5 ust. 1 pkt 4 lit. a i b, o ile odrębne ustawy nie stanowią inaczej;

15) inne dochody określone w odrębnych ustawach lub umowach międzynarodowych;

16) środki europejskie i środki, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b, na realizację projektów pomocy technicznej oraz środki, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. c i d i pkt 6 oraz w art. 4 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1306/2013”, po ich przekazaniu na rachunek dochodów budżetu państwa;

17) odsetki wykupywane przez nabywców obligacji skarbowych lub nadwyżka wynikająca z różnicy pomiędzy ceną emisyjną a wartością nominalną zbywanych obligacji skarbowych.

Art. 112. 1. Wydatki budżetu państwa są przeznaczone w szczególności na:

1) funkcjonowanie organów władzy publicznej, w tym organów administracji rządowej, organów kontroli i ochrony prawa oraz sądów i trybunałów;

2) zadania wykonywane przez administrację rządową;

3) subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego;

3a) subwencje dla podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki;

4) dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego;

5) wpłaty do budżetu Unii Europejskiej, zwane dalej „środkami własnymi Unii Europejskiej”;

6) subwencje dla partii politycznych;

7) dotacje na zadania określone odrębnymi ustawami;

8) obsługę długu publicznego;

9) wkład krajowy na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich lub środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 3, 5 i 6.

2. Z budżetu państwa są finansowane zadania określone w odrębnych ustawach i umowach międzynarodowych.

Art. 112a. (uchylony)

Art. 112aa. 1. Kwota wydatków na dany rok organów i jednostek, o których mowa w art. 9 pkt 1–3, pkt 7, pkt 8 z wyłączeniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, oraz w pkt 9 i 15, a także funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw, jest obliczana według wzoru:[45)]

$$WYD_n = WYD_{n-1} \cdot E_{n-1}(CCPI) \cdot [WPKB_n + K_n] + E_n(\Delta DD_n)$$

przy czym:

$$WPKB_n = \sqrt[8]{\frac{PKB_{n-2}}{PKB_{n-8}} \cdot E_n\left(\frac{PKB_{n-1}}{PKB_{n-2}}\right) \cdot E_n\left(\frac{PKB_n}{PKB_{n-1}}\right)}$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

n – rok, na który jest obliczana kwota wydatków,

n-1 – rok poprzedzający rok *n*,

n-2 – rok poprzedzający rok *n* o dwa lata,

n-8 – rok poprzedzający rok *n* o osiem lat,

WYD_n – kwota wydatków określona w projekcie ustawy budżetowej na rok *n* przedłożonym Sejmowi,

WYD_{n-1} – kwota wydatków określona w projekcie ustawy budżetowej na rok *n*-1 przedłożonym Sejmowi,

$E_{n-1}(CCPI)$ – poziom średniookresowego celu inflacyjnego określonego na rok *n*-1 przez Radę Polityki Pieniężnej w założeniach polityki pieniężnej, o których mowa w art. 227 ust. 6 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. poz. 483, z 2001 r. poz. 319, z 2006 r. poz. 1471 oraz z 2009 r. poz. 946), ogłoszonych w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski",

$WPKB_n$ – wskaźnik średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych określony w projekcie ustawy budżetowej na rok *n* przedłożonym Sejmowi z dokładnością do setnych części procentu,

K_n – wielkość korekty kwoty wydatków określonej w projekcie ustawy budżetowej na rok *n* przedłożonym Sejmowi,

PKB_{n-2}/PKB_{n-8}[46)] – ogłoszona przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego zgodnie z art. 38b pkt 2 łączna dynamika wartości produktu krajowego brutto; jeżeli w latach od *n*−8 do *n*−2 zawierają się rok *s* lub lata *i*, o których mowa w art. 112d ust. 3, wskaźnik ten oblicza się zgodnie z art. 112d ust. 6,

$E_n(PKB_{n-1}/PKB_{n-2})$[47)] – prognozowana w projekcie ustawy budżetowej na rok *n* przedłożonym Sejmowi roczna dynamika wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych w roku *n*−1; jeżeli w latach *n*−1 i *n*−2 zawierają się rok *s* lub lata *i*, o których mowa w art. 112d ust. 3, wskaźnik ten oblicza się zgodnie z art. 112d ust. 6,

$E_n(PKB_n/PKB_{n-1})$[48)] – prognozowana w projekcie ustawy budżetowej na rok *n* przedłożonym Sejmowi roczna dynamika wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych w roku *n*; jeżeli w latach *n* i *n*−1 zawierają się rok *s* lub lata *i*, o których mowa w art. 112d ust. 3, wskaźnik ten oblicza się zgodnie z art. 112d ust. 6,

$E_n(\Delta DD_n)$ – prognozowana wartość ogółem działań dyskrecjonalnych, o których mowa w rozporządzeniu wymienionym w art. 104 ust. 1 pkt 1, w zakresie podatków i składek na ubezpieczenia społeczne, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013, s. 1, z późn. zm.), planowanych na rok *n*, jeżeli wartość każdego z nich przekracza 0,03% wartości produktu krajowego brutto prognozowanej w projekcie ustawy budżetowej na rok *n* przedłożonym Sejmowi; w przypadku planowanej w roku *n* rezygnacji z działań dyskrecjonalnych dokonanych w latach poprzednich, w prognozowanej wartości ogółem działań dyskrecjonalnych w roku *n* uwzględnia się wpływ na kwotę WYD_n dokonanych działań dyskrecjonalnych, który wystąpiłby w przypadku braku rezygnacji z tych działań w roku *n*.

---

45) Wprowadzenie do wyliczenia w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 8 lit. a tiret pierwsze ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

46) Symbol w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 8 lit. a tiret drugie ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

47) Symbol w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 8 lit. a tiret trzecie ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

48) Symbol w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 8 lit. a tiret czwarte ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

2. W kwocie wydatków, o której mowa w ust. 1, i w kwocie, o którą pomniejsza się tę kwotę zgodnie z ust. 3, nie uwzględnia się wydatków budżetu środków europejskich oraz wydatków finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2. W kwocie wydatków, o której mowa w ust. 1, nie uwzględnia się również przepływów finansowych między organami i jednostkami, o których mowa w ust. 1, z tytułu dotacji i subwencji oraz przepływów finansowych między funduszami zarządzanymi przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

2a.[49)] Przepływy finansowe między organami i jednostkami, o których mowa w ust. 1, z tytułu dotacji i subwencji obejmują przepływy finansowe między tymi organami i jednostkami wynikające ze stosunków prawnych, które nazwą odpowiadają dotacjom i subwencjom, oraz z innych stosunków prawnych, które wywołują skutki ekonomiczne odpowiadające dotacjom i subwencjom.

3. Kwota wydatków, o której mowa w ust. 1, pomniejszona o kwotę:

1)[50)] prognozowanych w projekcie ustawy budżetowej przedłożonym Sejmowi wydatków jednostek, o których mowa w art. 9 pkt 2, i samorządowych jednostek budżetowych, uwzględniających założenia makroekonomiczne, o których mowa w art. 142 ust. 1 pkt 2 lit. a i b, oraz wieloletnie prognozy finansowe tych jednostek, a także wysokość wydatków wykonanych w latach poprzednich, po odjęciu kwot odpowiadających wielkościom planowanych przepływów, o których mowa w ust. 2 i 2a, od innych organów i jednostek, o których mowa w ust. 1,

2) planowanych wydatków organów i jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2,

3) planowanych kosztów Narodowego Funduszu Zdrowia:

   a) określonych w planie finansowym Funduszu zatwierdzonym w terminie, o którym mowa w art. 121 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.[51)]),

   b) w przypadku niezatwierdzenia planu finansowego Funduszu w terminie, o którym mowa w art. 121 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w wysokości równej planowanym przychodom określonym w planie, o którym mowa w art. 121 ust. 3 tej ustawy

   – po odjęciu kwot odpowiadających wielkościom planowanych przepływów, o których mowa w ust. 2 i 2a, od innych organów i jednostek, o których mowa w ust. 1,[52)]

4) planowanych wydatków Bankowego Funduszu Gwarancyjnego określonych w planie finansowym Funduszu,

5)[53)] planowanych wydatków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, z późn. zm.[54)]), oraz wydatków lub kosztów organów i jednostek, o których mowa w ust. 1, których źródłem finansowania są środki Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, do których nie mają zastosowania ust. 2 i 2a:

   a) określonych w planie finansowym Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 zatwierdzonym w terminie, o którym mowa w art. 65 ust. 24a ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw,

   b) w wysokości określonej w planie, o którym mowa w art. 65 ust. 21 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw – w przypadku niezatwierdzenia planu finansowego Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w terminie, o którym mowa w art. 65 ust. 24a tej ustawy,

---

49) Dodany przez art. 1 pkt 8 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

50) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 8 lit. c tiret pierwsze ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

51) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1292, 1559, 1773, 1834, 1981, 2105, 2120, 2232, 2270, 2427 i 2469 oraz z 2022 r. poz. 64, 91, 526, 583, 655, 807, 974, 1002, 1079, 1265 i 1352.

52) Część wspólna w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 8 lit. c tiret drugie ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

53) Dodany przez art. 1 pkt 8 lit. c tiret trzecie ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

54) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. poz. 695, 1086, 1262, 1478, 1747, 2157 i 2255, z 2021 r. poz. 1535 i 2368 oraz z 2022 r. poz. 64 i 202.

6)[55] planowanych wydatków Funduszu Pomocy, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. poz. 583, z późn. zm.[56]), oraz wydatków lub kosztów organów i jednostek, o których mowa w ust. 1, których źródłem finansowania są środki Funduszu Pomocy, do których nie mają zastosowania przepisy ust. 2 i 2a:

a) określonych w planie finansowym Funduszu Pomocy zatwierdzonym w terminie, o którym mowa w art. 14 ust. 31 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,

b) w wysokości określonej w planie, o którym mowa w art. 14 ust. 27 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa – w przypadku niezatwierdzenia planu finansowego w terminie wymienionym w art. 14 ust. 31 tej ustawy

– oraz powiększona o kwotę prognozowanych na rok n działań jednorazowych i tymczasowych po stronie dochodów, o których mowa w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1466/97/WE z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych, jeżeli wartość każdego z nich przekracza 0,03% wartości produktu krajowego brutto prognozowanej w projekcie ustawy budżetowej na rok n przedłożonym Sejmowi, stanowi nieprzekraczalny limit wydatków organów i jednostek, o których mowa w art. 9 pkt 1, i państwowych jednostek budżetowych z wyłączeniem organów i jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2, w pkt 7 i 8 z wyłączeniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a także funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw z wyłączeniem Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, oraz z wyłączeniem Funduszu Pomocy, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.[57]

4. Wielkość korekty kwoty wydatków, o której mowa w ust. 1, wynosi:

1)[58] minus dwa punkty procentowe – jeżeli wartość relacji wyniku nominalnego do produktu krajowego brutto jest w roku $n-2$, o którym mowa w ust. 1, mniejsza od −3%, albo jeżeli wartość relacji, o której mowa w art. 38a pkt 4, jest w roku $n-2$ większa od 48% albo

2) minus półtora punktu procentowego – jeżeli:

a)[59] wartość relacji wyniku nominalnego do produktu krajowego brutto jest w roku $n-2$, o którym mowa w ust. 1, nie mniejsza niż −3% oraz wartość relacji, o której mowa w art. 38a pkt 4, jest w roku $n-2$ większa od 43%, a nie większa od 48% oraz prognozowana w projekcie ustawy budżetowej na rok n przedłożonym Sejmowi dynamika wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych w roku n nie jest mniejsza o więcej niż dwa punkty procentowe od wskaźnika średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych $WPKB_n$, o którym mowa w ust. 1, albo

b)[59] wartość relacji wyniku nominalnego do produktu krajowego brutto jest w roku $n-2$, o którym mowa w ust. 1, nie mniejsza niż −3% oraz wartość relacji, o której mowa w art. 38a pkt 4, jest w roku $n-2$ nie większa niż 43% oraz suma, obliczona zgodnie z ust. 5, jest w roku $n-2$ mniejsza od −6% oraz prognozowana w projekcie ustawy budżetowej na rok n przedłożonym Sejmowi dynamika wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych w roku n nie jest mniejsza o więcej niż dwa punkty procentowe od wskaźnika średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych $WPKB_n$, o którym mowa w ust. 1, albo

3)[60] plus półtora punktu procentowego – jeżeli wartość relacji wyniku nominalnego do produktu krajowego brutto jest w roku $n-2$, o którym mowa w ust. 1, nie mniejsza niż −3% oraz wartość relacji, o której mowa w art. 38a pkt 4, jest w roku $n-2$ nie większa niż 43% oraz suma, obliczona zgodnie z ust. 5, jest w roku $n-2$ większa od 6% oraz prognozowana w projekcie ustawy budżetowej na rok n przedłożonym Sejmowi dynamika wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych w roku n nie jest większa o więcej niż dwa punkty procentowe od wskaźnika średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych $WPKB_n$, o którym mowa w ust. 1, albo

4) zero punktu procentowego – w pozostałych przypadkach.

---

55) Dodany przez art. 83 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. poz. 583), która weszła w życie z dniem 12 marca 2022 r., z mocą od dnia 24 lutego 2022 r.

56) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 682, 683, 684, 830, 930, 1002, 1087 i 1383.

57) Część wspólna w brzmieniu ustalonym przez art. 83 pkt 1 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 55.

58) Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 8 lit. d tiret pierwsze ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

59) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 8 lit. d tiret drugie ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

60) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 8 lit. d tiret trzecie ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

5. Minister Finansów oblicza sumę corocznych różnic między wartością relacji wyniku nominalnego do produktu krajowego brutto oraz poziomem średniookresowego celu budżetowego określonego w Programie Konwergencji opracowanym zgodnie z rozporządzeniem, o którym mowa w art. 104 ust. 1 pkt 1, aktualizując sumę różnic z uwzględnieniem rewizji danych ogłaszanych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Coroczna różnica jest zaokrąglana z dokładnością do setnych części procentu.

Art. 112b. (uchylony)

Art. 112c. (uchylony)

Art. 112d. 1. Przepisów art. 112aa nie stosuje się w przypadku:

1) wprowadzenia stanu wojennego,

2) wprowadzenia stanu wyjątkowego na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

3) wprowadzenia stanu klęski żywiołowej na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

4) ogłoszenia stanu epidemii na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej

– jeżeli prognozowana w projekcie ustawy budżetowej na rok, na który jest obliczana kwota wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1, przedłożonym Sejmowi lub w projekcie ustawy zmieniającej ustawę budżetową na rok, na który jest obliczana kwota wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1, przedłożonym Sejmowi roczna dynamika wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych jest mniejsza o więcej niż dwa punkty procentowe od wskaźnika średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych $WPKB_n$, o którym mowa w art. 112aa ust. 1, określonego w projekcie ustawy budżetowej na ostatni rok, w którym nie zostały spełnione warunki określone w niniejszym ustępie, przedłożonym Sejmowi.[61)]

2.[62)] W przypadkach, o których mowa w ust. 1, Minister Finansów oblicza kwotę wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1.

3. Po roku, w którym spełniono warunki, o których mowa w ust. 1, do roku poprzedzającego rok, o którym mowa w ust. 4, kwota wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1, jest obliczana według wzoru:

$$WYD_{s+i}^{S} = WYD_n + \frac{k-i}{k}(S_s + S'_s)$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

WYD_{s+i}^{S} – kwota wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1, powiększona o sumę skutków finansowych związanych ze stanem, o którym mowa w ust. 1,

WYD_n – kwota wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1,

n – rok, na który jest obliczana kwota wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1,

s – rok spełnienia warunków, o których mowa w ust. 1,

i – kolejne lata po roku, w którym spełniono warunki, o których mowa w ust. 1, przy czym $i = \{1, 2, 3\}$,

k – rok, w którym kwota wydatków będzie obliczona zgodnie z art. 112aa ust. 1, licząc od roku następującego po roku spełnienia warunków, o których mowa w ust. 1, przy czym $k = \{2, 3, 4\}$,

S_s – suma prognozowanych w projekcie ustawy budżetowej na rok n przedłożonym Sejmowi lub w projekcie ustawy zmieniającej ustawę budżetową na rok n przedłożonym Sejmowi skutków finansowych po stronie dochodów i wydatków wynikających z działań dyskrecjonalnych bezpośrednio nakierowanych na powstrzymanie skutków stanu, o którym mowa w ust. 1, i walkę z tymi skutkami oraz na bezpośrednie wsparcie dotkniętych nim podmiotów,

S'_s – korekta sumy skutków finansowych po stronie dochodów i wydatków poniesionych w roku s wynikających z działań dyskrecjonalnych bezpośrednio nakierowanych na powstrzymanie skutków stanu, o którym mowa w ust. 1, i walkę z tymi skutkami oraz na bezpośrednie wsparcie dotkniętych nim podmiotów, wynikająca ze sprawozdania z wykonania ustawy budżetowej na rok s albo 0 w pozostałych przypadkach.

61) Część wspólna w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 9 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

62) Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 9 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

4. Rokiem, w którym kwota wydatków będzie obliczana zgodnie z art. 112aa ust. 1, licząc od roku następującego po roku spełnienia warunków, o których mowa w ust. 1, jest rok:

1)[63] drugi – jeżeli średnia dynamika wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych w roku *s*, o którym mowa w ust. 3, oraz roku następującym po roku *s*, o którym mowa w ust. 3, prognozowana w projekcie ustawy budżetowej na rok *n*, o którym mowa w ust. 3, przedłożonym Sejmowi lub w projekcie ustawy zmieniającej ustawę budżetową na rok *n*, o którym mowa w ust. 3, przedłożonym Sejmowi nie jest mniejsza o więcej niż dwa punkty procentowe od wskaźnika średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych $WPKB_n$, o którym mowa w art. 112aa ust. 1, określonego w projekcie ustawy budżetowej na ostatni rok, w którym nie zostały spełnione warunki określone w ust. 1, przedłożonym Sejmowi, albo

2)[63] trzeci – jeżeli średnia dynamika wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych w roku *s*, o którym mowa w ust. 3, oraz roku następującym po roku *s*, o którym mowa w ust. 3, prognozowana w projekcie ustawy budżetowej na rok *n*, o którym mowa w ust. 3, przedłożonym Sejmowi lub w projekcie ustawy zmieniającej ustawę budżetową na rok *n*, o którym mowa w ust. 3, przedłożonym Sejmowi jest mniejsza o więcej niż dwa punkty procentowe od wskaźnika średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych $WPKB_n$, o którym mowa w art. 112aa ust. 1, określonego w projekcie ustawy budżetowej na ostatni rok, w którym nie zostały spełnione warunki określone w ust. 1, przedłożonym Sejmowi, oraz jeżeli średnia dynamika wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych w roku *s*, o którym mowa w ust. 3, oraz dwóch latach następujących po roku *s*, o którym mowa w ust. 3, prognozowana w projekcie ustawy budżetowej na rok *n*, o którym mowa w ust. 3, przedłożonym Sejmowi lub w projekcie ustawy zmieniającej ustawę budżetową na rok *n*, o którym mowa w ust. 3, przedłożonym Sejmowi, nie jest mniejsza o więcej niż dwa punkty procentowe od wskaźnika średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych $WPKB_n$, o którym mowa w art. 112aa ust. 1, określonego w projekcie ustawy budżetowej na ostatni rok, w którym nie zostały spełnione warunki określone w ust. 1, przedłożonym Sejmowi, albo

3) czwarty – w pozostałych przypadkach.

5. Po roku, w którym spełniono warunki, o których mowa w ust. 1, do roku poprzedzającego rok, o którym mowa w ust. 4, nieprzekraczalny limit wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3, oblicza się z uwzględnieniem kwoty wydatków, o której mowa w ust. 3.

6.[64] Obliczając kwotę wydatków, o której mowa w ust. 3 oraz art. 112aa ust. 1, roczną dynamikę wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych w roku *s*, o którym mowa w ust. 3, oraz latach *i*, o których mowa w ust. 3, zastępuje się wskaźnikiem średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych $WPKB_n$, o którym mowa w art. 112aa ust. 1, określonym w projekcie ustawy budżetowej na ostatni rok, w którym nie zostały spełnione warunki określone w ust. 1, przedłożonym Sejmowi, z dokładnością do setnych części procentu.

7.[64] Obliczając kwotę wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1, na rok, w którym zostały spełnione warunki określone w ust. 1, i lata następujące po tym roku, do roku poprzedzającego rok, o którym mowa w ust. 4, nie stosuje się korekty kwoty wydatków K_n, o której mowa w art. 112aa ust. 1.

8.[64] W roku *s*, o którym mowa w ust. 3, oraz w latach *i*, o których mowa w ust. 3, przyjmuje się, że różnice, o których mowa w art. 112aa ust. 5, wynoszą zero.

Art. 112e. Przepisów art. 112a i art. 112b nie stosuje się w roku 2013.

Art. 113. 1. Różnica między dochodami a wydatkami budżetu państwa stanowi odpowiednio nadwyżkę budżetu państwa albo deficyt budżetu państwa, z zastrzeżeniem art. 118 ust. 2.

2. Deficyt budżetu państwa oraz inne pożyczkowe potrzeby budżetu państwa mogą być sfinansowane przychodami pochodzącymi z:

1) sprzedaży skarbowych papierów wartościowych na rynku krajowym i zagranicznym;

2) kredytów zaciąganych w bankach krajowych i zagranicznych;

3) pożyczek;

4) prywatyzacji majątku Skarbu Państwa;

5) kwot pochodzących ze spłat udzielonych kredytów i pożyczek;

---

63) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 9 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

64) Dodany przez art. 1 pkt 9 lit. d ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

6) nadwyżki budżetu państwa z lat ubiegłych;

7) nadwyżki budżetu środków europejskich, z zastrzeżeniem art. 118 ust. 4;

8) innych operacji finansowych.

Art. 114. 1. Budżet państwa składa się z części odpowiadających organom władzy publicznej, kontroli państwowej, sądom, trybunałom i innym organom wymienionym w art. 139 ust. 2, administracji rządowej, przy czym dla poszczególnych działów administracji rządowej oraz dla urzędów nadzorowanych przez Prezesa Rady Ministrów ustala się odpowiednio odrębne części budżetu.

2. W odrębnych częściach budżetu państwa ujmuje się:

1) subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego;

2) rezerwę ogólną;

3) rezerwy celowe;

4) obsługę długu Skarbu Państwa;

5) środki własne Unii Europejskiej;

6) przychody i rozchody związane z finansowaniem potrzeb pożyczkowych budżetu państwa;

7) dochody, o których mowa w art. 111 pkt 16.

3. W uzasadnionych przypadkach, na wniosek właściwego ministra, w budżecie państwa mogą być tworzone odrębne części dla:

1) urzędów centralnych nadzorowanych przez ministra;

2) państwowych jednostek organizacyjnych, które nie są organami władzy lub administracji rządowej;

3) zadań ogólnych, jeżeli wyodrębnienie części jest uzasadnione koniecznością zapewnienia bieżącej kontroli dochodów lub wydatków.

4. Częściami budżetu państwa dysponują dysponenci części budżetowych, jeżeli odrębne ustawy nie stanowią inaczej.

5. Dochody i wydatki oraz przychody i rozchody budżetu państwa klasyfikuje się według zasad określonych w art. 39 oraz według części budżetowych, o których mowa w ust. 1–4.

6. Minister Finansów ustala, w drodze rozporządzenia, klasyfikację części budżetowych oraz dysponentów części budżetowych dla części budżetowych, o których mowa w ust. 1–3, mając na celu zapewnienie przejrzystości gospodarowania środkami budżetu państwa.

Art. 115. 1. Z budżetu państwa, w zakresie ustalonym w ustawie budżetowej, mogą być udzielane:

1) pożyczki i kredyty wynikające z umów międzynarodowych;

2) pożyczki wynikające z ustaw innych niż ustawa budżetowa.

2. Pożyczki i kredyty udzielane z budżetu państwa są oprocentowane, o ile odrębne ustawy nie stanowią inaczej. Wysokość oprocentowania określa umowa.

Art. 116. 1. Podatkowe i niepodatkowe dochody budżetu państwa ujmuje się w załączniku do ustawy budżetowej według:

1) źródeł dochodów;

2) części i działów klasyfikacji budżetowej.

2. Wydatki budżetu państwa ujmuje się w załączniku do ustawy budżetowej w podziale na części, działy i rozdziały klasyfikacji budżetowej wydatków oraz grupy wydatków, z wyodrębnieniem wydatków przeznaczonych na:

1) realizację projektów pomocy technicznej programów finansowanych z udziałem środków europejskich i środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5;

2) współfinansowanie realizacji programów finansowanych z udziałem środków europejskich i wpłat do wspólnych budżetów pomocy technicznej programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5;

3) realizację programów, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. c i d.

Art. 117. 1. Budżet środków europejskich jest rocznym planem dochodów i podlegających refundacji wydatków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem środków przeznaczonych na realizację projektów pomocy technicznej oraz środków, o których mowa w art. 4 ust. 2 rozporządzenia nr 1306/2013.

2. W budżecie środków europejskich ujmuje się:

1) dochody z tytułu realizacji programów finansowanych z udziałem środków europejskich;

2) wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich w części podlegającej refundacji.

Art. 118. 1. Różnica pomiędzy dochodami a wydatkami budżetu środków europejskich stanowi odpowiednio nadwyżkę budżetu środków europejskich albo deficyt budżetu środków europejskich.

2. Deficyt budżetu środków europejskich albo nadwyżka środków europejskich nie są wliczane do, odpowiednio, deficytu albo nadwyżki budżetu państwa.

3. Deficyt budżetu środków europejskich jest finansowany w ramach potrzeb pożyczkowych budżetu państwa.

4. Nadwyżka budżetu środków europejskich jest źródłem spłaty zobowiązań budżetu państwa zaciągniętych na pokrycie deficytu budżetu środków europejskich.

Art. 119. 1. Dochody budżetu środków europejskich ujmuje się w ustawie budżetowej według:

1) części klasyfikacji budżetowej;

2) programów finansowanych z udziałem środków europejskich.

2. Wydatki budżetu środków europejskich ujmuje się w ustawie budżetowej w podziale na:

1) części i działy klasyfikacji wydatków;

2) programy finansowane z udziałem środków europejskich w ramach części i działów klasyfikacji wydatków.

Art. 120. W budżecie środków europejskich ujmuje się rezerwę celową na wydatki związane z realizacją programów finansowanych z udziałem środków europejskich, o której mowa w art. 140 ust. 2 pkt 3, w zakresie, w jakim wydatki te podlegają refundacji.

Art. 121. 1. Programy finansowane z udziałem środków europejskich są ujmowane w załączniku do ustawy budżetowej.

2. Dla każdego programu w załączniku, o którym mowa w ust. 1, określa się:

1) instytucję zarządzającą;

2) (uchylony)

3) (uchylony)

4) planowane w roku budżetowym i kolejnych dwóch latach dochody budżetu państwa z tytułu wpływu środków europejskich;

5) planowane w roku budżetowym i kolejnych dwóch latach wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na realizację programu;

6) plan wydatków budżetu państwa w roku budżetowym na finansowanie programu.

Art. 122. 1. W załącznikach do ustawy budżetowej zamieszcza się także:

1) plany finansowe:

   a) agencji wykonawczych,

   b) instytucji gospodarki budżetowej,

   c) państwowych funduszy celowych,

   d) państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14;

2) wykaz:

   a) jednostek otrzymujących dotacje podmiotowe i celowe, z wyłączeniem dotacji celowych na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, oraz kwoty dotacji,

b) programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, wraz z limitami wydatków budżetu państwa przeznaczonych na finansowanie tych programów,

c) wieloletnich limitów zobowiązań w kolejnych latach realizacji programów finansowanych z udziałem środków europejskich wraz z wykazem wieloletnich limitów wydatków realizowanych w ich ramach;

3) plan wydatków budżetu państwa w roku budżetowym na:

a) realizację projektów pomocy technicznej programów finansowanych z udziałem środków europejskich i środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5,

b) realizację programów współfinansowanych z udziałem środków europejskich i wpłat do wspólnych budżetów pomocy technicznej programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5,

c) realizację programów, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. c i d

– w szczegółowości klasyfikacji budżetowej: część, dział, rozdział;

4) zestawienie programów wieloletnich w układzie zadaniowym;

5) zestawienie zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami;

6) zakres i kwoty dotacji przedmiotowych i podmiotowych;

7) plan przychodów i rozchodów budżetu państwa.

2. Zestawienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, zawiera:

1) nazwę programu i podstawę prawną jego utworzenia;

2) jednostkę organizacyjną realizującą program lub koordynującą jego wykonanie;

3) cel programu;

4) zadania programu;

5) okres realizacji programu;

6) łączne nakłady, w tym z budżetu państwa, na realizację programu;

7) wysokość wydatków w roku budżetowym oraz w kolejnych latach na realizację programu;

8) mierniki określające stopień realizacji celu.

3. W przypadku gdy z określonych w odrębnych przepisach zasad i trybu udzielania dotacji wynika, że nie jest możliwe ujęcie jednostki w wykazie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a, wykaz może zawierać grupy jednostek i łączną kwotę dotacji.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, dysponent części budżetowej, w której zaplanowane zostały dotacje, podaje do publicznej wiadomości, w drodze obwieszczenia, wykaz jednostek wraz z kwotami dotacji przyznanych poszczególnym jednostkom.

Art. 123. 1. Plany finansowe agencji wykonawczych ujmuje się oddzielnie dla każdej agencji, z wyodrębnieniem:

1) przychodów, w tym dotacji z budżetu państwa;

2) kosztów w podziale na koszty:

a) funkcjonowania agencji wykonawczej,

b) realizacji zadań ustawowych

– w tym wynagrodzeń i składek naliczanych od wynagrodzeń;

3) wyniku finansowego.

2. Plany finansowe państwowych funduszy celowych ujmuje się oddzielnie dla każdego funduszu, z wyodrębnieniem:

1) stanu początkowego i końcowego środków pieniężnych, należności i zobowiązań;

2) przychodów własnych;

3) dotacji z budżetu państwa oraz innych jednostek sektora finansów publicznych;

4) kosztów na realizację zadań, w tym kosztów wynagrodzeń i składek naliczanych od wynagrodzeń;

5) zadań finansowanych ze środków funduszu.

3. Plany finansowe instytucji gospodarki budżetowej oraz państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14, ujmuje się odrębnie dla każdej jednostki, z wyodrębnieniem stanu początkowego i końcowego środków obrotowych oraz stanu środków pieniężnych, należności i zobowiązań, przychodów własnych, dotacji z budżetu państwa oraz kosztów realizacji zadań.

Rozdział 3

Przeznaczenie wydatków budżetu państwa

Art. 124. 1. Wydatki budżetu państwa dzielą się na następujące grupy wydatków:

1) dotacje i subwencje;

2) świadczenia na rzecz osób fizycznych;

3) wydatki bieżące jednostek budżetowych;

4) wydatki majątkowe;

5) wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa;

6) wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, w tym wydatki budżetu środków europejskich;

7) środki własne Unii Europejskiej.

2. Świadczenia na rzecz osób fizycznych obejmują wydatki budżetu państwa kierowane, na podstawie odrębnych przepisów, bezpośrednio lub pośrednio do osób fizycznych, a niebędące wynagrodzeniem za świadczoną pracę.

3. Wydatki bieżące jednostek budżetowych obejmują:

1) wynagrodzenia i uposażenia osób zatrudnionych w państwowych jednostkach budżetowych oraz składki naliczane od tych wynagrodzeń i uposażeń;

2) zakupy towarów i usług;

3) koszty utrzymania oraz inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych i realizacją ich statutowych zadań;

4) koszty zadań zleconych do realizacji jednostkom zaliczanym i niezaliczanym do sektora finansów publicznych, z wyłączeniem organizacji pozarządowych.

4. Wydatki majątkowe obejmują:

1) wydatki na zakup i objęcie akcji oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego;

2) wydatki inwestycyjne państwowych jednostek budżetowych oraz dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji realizowanych przez inne jednostki.

5. Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa obejmują w szczególności wydatki budżetu państwa z tytułu oprocentowania i dyskonta od skarbowych papierów wartościowych, oprocentowania zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wypłat związanych z udzielonymi przez Skarb Państwa poręczeniami i gwarancjami, a także koszty związane z emisją skarbowych papierów wartościowych.

Art. 125. 1. Środki własne Unii Europejskiej ujmuje się w ustawie budżetowej w wysokości ustalonej w toku procedury budżetowej Unii Europejskiej.

2. Do środków własnych Unii Europejskiej zalicza się:

1) udział we wpływach z ceł, opłat rolnych i cukrowych;

2) środki obliczone na podstawie podatku od towarów i usług, zgodnie z metodologią wynikającą z przepisów Unii Europejskiej;

3) środki obliczone na podstawie wartości rocznego dochodu narodowego brutto.

3. Do środków własnych Unii Europejskiej zalicza się również odsetki i kary za nieterminowe lub nieprawidłowo naliczone płatności.

Art. 126. Dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych przeznaczone na podstawie niniejszej ustawy, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych, na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych.

Art. 127. 1. Dotacje celowe są to środki przeznaczone na:

1) finansowanie lub dofinansowanie:
   a) zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami,
   b) ustawowo określonych zadań, w tym zadań z zakresu mecenatu państwa nad kulturą, realizowanych przez jednostki inne niż jednostki samorządu terytorialnego,
   c) bieżących zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego,
   d) zadań agencji wykonawczych, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 3 lit. b,
   e) zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym,
   f) kosztów realizacji inwestycji;
2) dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych w zakresie określonym w odrębnych ustawach.

2. Dotacjami celowymi są także środki przeznaczone na:

1) realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 6, wydatkowane przez podmioty realizujące te programy, inne niż państwowe jednostki budżetowe;
2) realizację projektów pomocy technicznej finansowanych z udziałem środków europejskich i środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b;
3) finansowanie lub dofinansowanie zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz inne podmioty, ze środków przekazywanych przez jednostki, o których mowa w art. 9 pkt 5, 7 i 14;
4) realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5;
5) współfinansowanie realizacji programów finansowanych z udziałem środków europejskich;
6) wyprzedzające finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej, o którym mowa w odrębnych przepisach, w części podlegającej refundacji ze środków Unii Europejskiej.

Art. 128. 1. Udzielanie dotacji celowych dla jednostek samorządu terytorialnego określają odrębne ustawy.

2. Kwota dotacji na dofinansowanie zadań własnych bieżących i inwestycyjnych nie może stanowić więcej niż 80% kosztów realizacji zadania, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej.

Art. 129. Kwoty dotacji celowych na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone odrębnymi ustawami jednostkom samorządu terytorialnego określane są przez dysponentów części budżetowych według zasad przyjętych w budżecie państwa do określenia wydatków podobnego rodzaju, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

Art. 130. 1. Dotacje przedmiotowe są to środki przeznaczone na dopłaty do określonych rodzajów wyrobów lub usług, kalkulowane według stawek jednostkowych.

2. Dotacje przedmiotowe mogą być udzielane na podstawie odrębnych ustaw lub przepisów Unii Europejskiej:

1) dla przedsiębiorców wytwarzających określone rodzaje wyrobów lub świadczących określone rodzaje usług,
2) dla podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa

– z uwzględnieniem ich równoprawności.

3. Ustawa budżetowa ustala kwoty i przedmiot dotacji, o których mowa w ust. 2.

4. Minister Finansów ustala, w drodze rozporządzenia, stawki dotacji przedmiotowych, o których mowa w ust. 2 pkt 1, oraz określa szczegółowy sposób i tryb udzielania i rozliczania tych dotacji, z zastrzeżeniem ust. 6 i 7, w tym formę składania wniosków, informowania o ich przyjęciu lub odrzuceniu, warunki przekazywania i rozliczenia dotacji, termin zwrotu dotacji, uwzględniając łączne kwoty dotacji na poszczególne cele określone w ustawie budżetowej oraz mając na celu zapewnienie jawności i przejrzystości gospodarowania środkami budżetu państwa.

5. Minister właściwy do spraw rolnictwa oraz minister właściwy do spraw rozwoju wsi w porozumieniu z Ministrem Finansów ustalają, w drodze rozporządzenia, stawki dotacji, o których mowa w ust. 2 pkt 2, na jednostkę usługi lub produktu oraz szczegółowy sposób i tryb udzielania oraz rozliczania tych dotacji, z uwzględnieniem równoprawności podmiotów, w tym formę składania wniosków, informowania o ich przyjęciu lub odrzuceniu, warunki przekazywania i rozliczenia dotacji, termin zwrotu dotacji, uwzględniając łączne kwoty dotacji na poszczególne cele określone w ustawie budżetowej oraz mając na celu zapewnienie jawności i przejrzystości gospodarowania środkami budżetu państwa.

6. W przypadku gdy ustawa budżetowa ustali dotacje przedmiotowe do podręczników szkolnych minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w porozumieniu z Ministrem Finansów ustala, w drodze rozporządzenia, stawki oraz określa szczegółowy sposób oraz tryb udzielania i rozliczania dotacji, w tym formę składania wniosków, informowania o ich przyjęciu lub odrzuceniu, warunki przekazywania i rozliczenia dotacji, termin zwrotu dotacji, uwzględniając łączne kwoty dotacji na poszczególne cele określone w ustawie budżetowej oraz mając na celu zapewnienie jawności i przejrzystości gospodarowania środkami budżetu państwa.

7. W przypadku gdy ustawa budżetowa ustali dotacje przedmiotowe do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych, Minister Finansów ustala, w drodze rozporządzenia, stawki oraz określa szczegółowy sposób oraz tryb udzielania i rozliczania dotacji, w tym formę składania wniosków, informowania o ich przyjęciu lub odrzuceniu, warunki przekazywania i rozliczenia dotacji, termin zwrotu dotacji, uwzględniając łączne kwoty dotacji na poszczególne cele określone w ustawie budżetowej oraz mając na celu zapewnienie jawności i przejrzystości gospodarowania środkami budżetu państwa.

Art. 131. Dotacje podmiotowe obejmują środki dla podmiotu wskazanego w odrębnej ustawie lub w umowie międzynarodowej, wyłącznie na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie określonym w odrębnej ustawie lub umowie międzynarodowej.

Art. 132. 1. Z budżetu państwa są finansowane inwestycje państwowych jednostek budżetowych.

2. Z budżetu państwa mogą być udzielane dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji:

1) agencji wykonawczych;
2) instytucji gospodarki budżetowej;
3) innych państwowych osób prawnych, dla których zasady gospodarki finansowej określają odrębne ustawy;
4) jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych, na podstawie odrębnej ustawy;
5) w zakresie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym;
6) realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego jako zadania:
   a) własne,
   b) z zakresu administracji rządowej;
7) związanych z badaniami naukowymi lub pracami rozwojowymi.

3. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowywanie kosztów realizacji inwestycji:

1) przedsiębiorców – są udzielane z uwzględnieniem przepisów o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;
2) związanych z badaniami naukowymi lub pracami rozwojowymi – są udzielane z uwzględnieniem kryteriów i trybu określonych w odrębnych przepisach;
3) w ramach umów o partnerstwie publiczno-prywatnym – są udzielane z uwzględnieniem przepisów o partnerstwie publiczno-prywatnym.

4. Do realizacji inwestycji finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, stosuje się przepisy odrębne.

Art. 133. Łączna kwota dotacji przyznanych w kolejnych latach na dofinansowanie inwestycji realizowanej przez jednostkę niezaliczaną do sektora finansów publicznych, o której mowa w art. 132 ust. 2 pkt 4, ze środków niepochodzących z budżetu Unii Europejskiej nie może być wyższa niż 50% planowanej wartości kosztorysowej inwestycji, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej.

Art. 133a. Inwestycje finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa w łącznej kwocie stanowiącej minimum 50% wartości kosztorysowej, z wyłączeniem inwestycji współfinansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1, podlegają obowiązkowi przeprowadzania corocznej oceny stopnia realizacji założonych celów, w ramach kontroli zarządczej w jednostkach sektora finansów publicznych.

Art. 133b. 1. Planowanie inwestycji przez podmiot publiczny, w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 407 i 1079), w tym inwestycji objętych programami rozwoju, o których mowa w art. 15 ust. 4 pkt 2 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, wymaga wydania niewiążącej opinii ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w przedmiocie sposobu realizacji inwestycji, jeżeli planowana kwota finansowania z budżetu państwa tych inwestycji przekracza 300 000 tys. zł.

2. Opinia, o której mowa w ust. 1, nie jest wymagana, jeżeli inwestycja:

1) będzie realizowana na podstawie ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym albo

2) będzie realizowana na podstawie ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. z 2021 r. poz. 541), albo

3) będzie współfinansowana ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, albo

4) dotyczy obronności lub bezpieczeństwa, w tym obejmuje zamówienia publiczne, o których mowa w art. 7 pkt 36 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych.

3. Podmiot publiczny nie może w celu uniknięcia stosowania ust. 1 dzielić inwestycji na kilka inwestycji.

Art. 133c. 1. Opinię, o której mowa w art. 133b ust. 1, wydaje się na wniosek podmiotu publicznego.

2. Podmiot publiczny składa wniosek w dwóch egzemplarzach. Do wniosku załącza się w postaci papierowej lub elektronicznej:

1) opis planowanej inwestycji;

2) wskazanie sposobu realizacji inwestycji, wraz z uzasadnieniem;

3) ocenę efektywności realizacji inwestycji w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego w porównaniu do efektywności jego realizacji w sposób wskazany we wniosku;

4) opis sposobu i źródeł finansowania inwestycji obejmujący w szczególności przewidywaną wysokość środków z budżetu państwa przeznaczonych w poszczególnych okresach budżetowych na realizację inwestycji;

5) kopie aktów właściwych organów zatwierdzających realizację inwestycji lub kopie innych podobnych aktów, w szczególności plany inwestycyjne oraz opinie i oceny wydane przez właściwego ministra;

6) opis głównych rozwiązań technicznych i technologicznych.

3. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego może, przed wydaniem opinii, o której mowa w art. 133b ust. 1, zwrócić się do Ministra Finansów o wydanie opinii o planowanym przez wnioskodawcę sposobie realizacji inwestycji, w zakresie wpływu planowanych wydatków z budżetu państwa na bezpieczeństwo finansów publicznych.

4. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego może, wyznaczając odpowiedni termin, zwrócić się do podmiotu publicznego o poprawienie, wyjaśnienie lub uzupełnienie wniosku i załączników do niego.

5. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego zwraca wniosek podmiotowi publicznemu, podając uzasadnienie prawne i faktyczne, jeżeli wniosek lub załączona dokumentacja nie zawierają danych, o których mowa w ust. 2.

Art. 133d. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wydaje opinię, o której mowa w art. 133b ust. 1, podając uzasadnienie prawne i faktyczne, biorąc pod uwagę korzyść dla interesu publicznego, w szczególności zakładaną jakość wykonywania zadań podmiotu publicznego i oszczędne wykorzystanie zasobów oraz możliwość finansowania przedsięwzięcia ze środków budżetu państwa.

2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wydaje opinię w terminie 60 dni od dnia otrzymania kompletnego wniosku.

3. Termin, o którym mowa w ust. 2, ulega przedłużeniu o czas nie dłuższy niż 30 dni, jeżeli wystąpi o to Minister Finansów. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego niezwłocznie zawiadamia podmiot publiczny o przedłużeniu terminu.

4. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego niezwłocznie po wydaniu opinii przesyła:

1) opinię wnioskodawcy;

2) kopię opinii Ministrowi Finansów.

5. Podmiot publiczny może złożyć kolejny wniosek o wydanie opinii w zakresie tej samej inwestycji w przypadku zmiany treści załączników wskazanych w art. 133c ust. 2.

Art. 133e. 1. Opinii, o której mowa w art. 133b ust. 1, nie ujawnia się osobom trzecim do chwili zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego, umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym lub umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi albo zakończenia postępowania w inny sposób w zakresie inwestycji, będącej przedmiotem tej opinii. W przypadku gdy mimo wydania opinii nie wszczęto postępowania w sprawie wyboru partnera prywatnego, zawarcia umowy koncesji lub zamówienia, opinia może zostać ujawniona nie wcześniej niż w terminie 2 lat od jej wydania.

2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego nie ujawnia informacji pozyskanych w związku z wydaniem opinii, o której mowa w art. 133b ust. 1, jeżeli groziłoby to ujawnieniem tajemnicy przedsiębiorstwa lub innych tajemnic ustawowo chronionych.

Art. 134. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób i tryb finansowania inwestycji z budżetu państwa, w tym określania wysokości kwot dotacji w kolejnych latach realizacji inwestycji, a w szczególności:

1) warunki finansowania inwestycji ze środków budżetu państwa i ocenę efektywności ich wykorzystania,

2) sposób przekazywania środków budżetu państwa przewidzianych na finansowanie inwestycji,

3) sposób rozliczania inwestycji finansowanych ze środków budżetu państwa

– z uwzględnieniem zasady, że łączna kwota środków z budżetu państwa nie może być wyższa niż wartość kosztorysowa inwestycji określona przy rozpoczęciu jej realizacji, obejmująca koszty przygotowania do realizacji, koszty robót budowlanych, koszty nadzoru nad wykonywaniem robót budowlanych i koszty pierwszego wyposażenia, oraz z uwzględnieniem warunków dokonywania wydatków przez państwowe jednostki budżetowe i zasad udzielania dotacji na realizację inwestycji innym jednostkom.

Art. 135. 1. Zakup lub budowa nieruchomości na potrzeby organów administracji rządowej wymaga zgody ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa.

2. (uchylony)

3. (uchylony)

4. (uchylony)

Art. 136. 1. Ustawa budżetowa może określać, w ramach limitów wydatków na rok budżetowy, limity wydatków na programy wieloletnie.

2. Programy wieloletnie są ustanawiane przez Radę Ministrów w celu realizacji strategii przyjętych przez Radę Ministrów, w tym w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa. Rada Ministrów, ustanawiając program, wskazuje jego wykonawcę.

3. Realizacja programów wieloletnich może być podzielona na etapy.

4. Jednostki realizujące program wieloletni mogą zaciągać zobowiązania w celu sfinansowania w poszczególnych latach realizacji tego programu do wysokości łącznej kwoty wydatków określonych dla całego programu. W razie wspólnej realizacji programu wieloletniego przez dwa lub więcej podmioty, zobowiązania zaciągane przez każdy podmiot nie mogą przekroczyć kwoty planowanej dla tego podmiotu.

Art. 137. 1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób finansowania zadań realizowanych w ramach międzynarodowej współpracy z zakresu wewnętrznego i zewnętrznego bezpieczeństwa państwa, wynikających z umów i porozumień.

2. Rada Ministrów, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, określi w szczególności rodzaj realizowanych zadań, źródła i formę ich finansowania oraz wykorzystania wpływów uzyskanych w wyniku realizowanych zadań w przypadku przejściowego ich finansowania, uwzględniając postanowienia umów i porozumień wskazanych w ust. 1.

Rozdział 4

Tryb opracowywania i uchwalania budżetu państwa

Art. 138. 1. Minister Finansów przedstawia Radzie Ministrów założenia projektu budżetu państwa na rok następny, uwzględniające ustalenia oraz kierunki działań zawarte w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa.

2. Materiały do projektu ustawy budżetowej opracowują i przedstawiają Ministrowi Finansów dysponenci części budżetowych, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.

3. Materiały do projektu ustawy budżetowej w zakresie programów finansowanych z udziałem środków europejskich i środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5, opracowuje i przedstawia Ministrowi Finansów minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, z uwzględnieniem wieloletnich limitów wydatków, o których mowa w art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. c, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Materiały do projektu ustawy budżetowej w zakresie środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rybackiego, Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4, opracowuje i przedstawia Ministrowi Finansów odpowiednio minister właściwy do spraw rybołówstwa lub minister właściwy do spraw rozwoju wsi, a w zakresie środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5b – minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

5. Właściwe organy oraz kierownicy jednostek opracowują i przedstawiają projekty planów finansowych właściwym ministrom w terminach określonych w rozporządzeniu wydanym na podstawie ust. 6.

6. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób, tryb i terminy opracowania materiałów, o których mowa w ust. 2–5, w tym:

1) planów rzeczowych zadań realizowanych ze środków budżetowych,

2) projektów planów dochodów i wydatków poszczególnych części budżetowych na rok budżetowy,

3) zestawienia programów wieloletnich,

4) wykazu wydatków związanych z realizacją Wspólnej Polityki Rolnej oraz innych programów, projektów i zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2,

5) wzory formularzy,

6) projektów rocznych planów finansowych jednostek, o których mowa w art. 9 pkt 14, dla których organem założycielskim lub nadzorującym jest organ administracji rządowej,

7)[65] materiałów do opracowania zestawienia i planu, o których mowa w art. 142 ust. 1 pkt 10 i 11,

8) materiałów do opracowania Wieloletniego Planu Finansowego Państwa oraz informacji o jego realizacji w zakresie określonym w art. 104 ust. 1 pkt 2

– kierując się koniecznością uwzględniania klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych, opracowania budżetu w układzie zadaniowym oraz zakresem podmiotowym i przedmiotowym spraw wymagających ujęcia w projekcie ustawy budżetowej.

Art. 139. 1. Minister Finansów przedstawia Radzie Ministrów projekt ustawy budżetowej na rok następny wraz z uzasadnieniem.

2. Minister Finansów włącza do projektu ustawy budżetowej dochody i wydatki Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Trybunału Konstytucyjnego, Najwyższej Izby Kontroli, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego wraz z wojewódzkimi sądami administracyjnymi, Krajowej Rady Sądownictwa, sądownictwa powszechnego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Krajowego Biura Wyborczego i Państwowej Inspekcji Pracy.

Art. 140. 1. W budżecie państwa tworzy się rezerwę ogólną nie wyższą niż 0,2% wydatków budżetu.

2. W budżecie państwa mogą być tworzone rezerwy celowe:

1) na wydatki, których szczegółowy podział na pozycje klasyfikacji budżetowej nie jest możliwy do dokonania w okresie opracowywania projektu ustawy budżetowej;

2) na wydatki, których realizacja jest uwarunkowana zaciągnięciem kredytu w międzynarodowej instytucji finansowej lub pozyskaniem środków z innych źródeł;

3) na wydatki związane z realizacją programów współfinansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2;

4) gdy odrębne ustawy tak stanowią.

3. Suma rezerw celowych, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 4, nie może przekroczyć 5% wydatków budżetu.

4. W częściach budżetu państwa, których dysponentami są poszczególni wojewodowie, może być tworzona rezerwa w wysokości do 1% planowanych wydatków, z wyłączeniem dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego.

Art. 141. Rada Ministrów uchwala projekt ustawy budżetowej i wraz z uzasadnieniem przedkłada go Sejmowi w terminie do dnia 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy.

Art. 142. 1.[66] Do projektu ustawy budżetowej dołącza się uzasadnienie zawierające w szczególności:

1) główne cele polityki społecznej i gospodarczej, zgodne z Wieloletnim Planem Finansowym Państwa;

2) omówienie scenariusza makroekonomicznego na rok budżetowy i trzy kolejne lata, w szczególności założeń makroekonomicznych dotyczących prognozy:

   a) produktu krajowego brutto i jego składowych, w tym:

      – wielkości eksportu netto,

      – popytu krajowego, w tym konsumpcji prywatnej i zbiorowej,

      – nakładów brutto na środki trwałe,

---

[65] Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 10 ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

[66] Oznaczenie ust. 1 nadane przez art. 1 pkt 11 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

b) poziomu cen towarów i usług konsumpcyjnych,

c) kursu walutowego,

d) przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej,

e) poziomu zatrudnienia i bezrobocia,

f) salda obrotów bieżących;

2a) porównanie scenariusza makroekonomicznego z najbardziej aktualnymi prognozami Komisji Europejskiej i prognozami przygotowanymi przez inne niezależne instytucje wraz z omówieniem znaczących różnic;

2b) informacje o działaniach podjętych w przypadku wystąpienia znaczących odchyleń negatywnie wpływających na prognozy makroekonomiczne w okresie czterech kolejnych lat budżetowych poprzedzających opracowanie scenariusza makroekonomicznego;

2c) analizę wrażliwości w zakresie deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, państwowego długu publicznego oraz poziomu kwoty wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1, przy różnych założeniach dotyczących wzrostu gospodarczego i stóp procentowych wraz z omówieniem istotnych czynników ryzyka;

3) kierunki polityki fiskalnej, zawierające w szczególności założenia dotyczące średniookresowego celu budżetowego oraz działania z zakresu polityki fiskalnej i polityki gospodarczej zmierzające do jego osiągnięcia;

4) przewidywane wykonanie budżetu państwa za rok budżetowy poprzedzający rok budżetowy, którego dotyczy projekt ustawy budżetowej;

5) omówienie projektowanych:

a) przychodów i rozchodów oraz dochodów i wydatków budżetowych,

b) przychodów i kosztów państwowych funduszy celowych,

c) przychodów i kosztów agencji wykonawczych,

d) wykazów określonych w art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. b i c;

6)[67] omówienie przewidywanego wyniku sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz długu sektora finansów publicznych;

6a) omówienie kwoty planowanych wydatków obliczonej zgodnie z art. 112aa ust. 1 albo art. 112d ust. 3 oraz kwoty planowanego limitu wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3;

6b) informacje o sumie obliczonej zgodnie z art. 112aa ust. 5, wielkości wskaźnika średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto, o każdym dyskrecjonalnym działaniu przekraczającym 0,03% wartości produktu krajowego brutto, o których mowa w art. 112aa ust. 1, oraz o każdym jednorazowym i tymczasowym działaniu po stronie dochodów przekraczającym 0,03% wartości produktu krajowego brutto, o którym mowa w art. 112aa ust. 3;

7) omówienie wielkości środków własnych Unii Europejskiej oraz środków ujętych w budżecie środków europejskich;

8) informacje o udzielonych przez Skarb Państwa kwotach poręczeń i gwarancji, według przewidywanego wykonania na koniec roku budżetowego poprzedzającego rok budżetowy, którego dotyczy projekt ustawy budżetowej;

9) (uchylony)

10) zestawienie zadań i celów priorytetowych na dany rok budżetowy;

11) skonsolidowany plan wydatków na rok budżetowy i dwa kolejne lata państwowych jednostek budżetowych, państwowych funduszy celowych, agencji wykonawczych, instytucji gospodarki budżetowej oraz państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14, sporządzany w układzie zadań budżetowych określonych w art. 2 pkt 3, wraz z celami i miernikami stopnia realizacji celów.

2.[68] W roku *s*, o którym mowa w art. 112d ust. 3, uzasadnienie nie zawiera omówienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 6a, i informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 6b.

3.[68] W latach *i*, o których mowa w art. 112d ust. 3, uzasadnienie nie zawiera informacji o sumie, o której mowa w ust. 1 pkt 6b.

---

[67] W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 11 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

[68] Dodany przez art. 1 pkt 11 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

Art. 143. 1. Dysponenci części budżetowych, w terminie do dnia 25 października, przekazują informacje o przyjętych przez Radę Ministrów w projekcie ustawy budżetowej kwotach:

1) dochodów i wydatków, w tym wynagrodzeń – jednostkom podległym;

2) dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej, zadania inspekcji i straży, dotacji na realizację zadań własnych oraz o kwotach dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej – jednostkom samorządu terytorialnego;

3) środków na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, dla których zarządy województw są instytucją zarządzającą lub pośredniczącą – zarządom województw.

2. W terminie do dnia 1 grudnia jednostki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, opracowują i przekazują właściwym dysponentom części budżetowych projekty planów finansowych na następny rok budżetowy, zgodne z projektem ustawy budżetowej.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do kwot dochodów z podatków i ceł pobieranych przez jednostki podległe Ministrowi Finansów.

Art. 144. 1. W przypadku gdy Rada Ministrów przedkłada Sejmowi projekt ustawy o prowizorium budżetowym, przepis art. 141 stosuje się odpowiednio.

2.[69)] Do projektu ustawy o prowizorium budżetowym stosuje się przepisy odnoszące się do projektu ustawy budżetowej, z wyłączeniem art. 142 ust. 1 pkt 10 i 11.

3. W przypadku przedstawienia Sejmowi projektu ustawy o prowizorium budżetowym, Rada Ministrów przedstawia Sejmowi projekt ustawy budżetowej nie później niż na 3 miesiące przed zakończeniem okresu obowiązywania ustawy o prowizorium budżetowym.

Art. 145. 1. W przypadku gdy ustawa budżetowa albo ustawa o prowizorium budżetowym nie zostaną ogłoszone przed dniem 1 stycznia, to do czasu ogłoszenia odpowiedniej ustawy:

1) podstawą gospodarki finansowej jest przedstawiony Sejmowi odpowiedni projekt ustawy, o którym mowa w art. 141 lub w art. 144;

2) obowiązują stawki należności budżetowych oraz składki na państwowe fundusze celowe w wysokości ustalonej dla roku poprzedzającego rok budżetowy.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, w przypadku gdy podstawą gospodarki finansowej państwa jest ustawa albo projekt ustawy o prowizorium budżetowym, a przed upływem terminu obowiązywania ustawy o prowizorium budżetowym nie zostanie ogłoszona ustawa budżetowa.

Rozdział 5
Wykonywanie ustawy budżetowej

Art. 146. 1. Dysponenci części budżetowych, w terminie 10 dni roboczych od dnia ogłoszenia ustawy budżetowej, przekazują jednostkom podległym informacje o kwotach dochodów i wydatków, w tym wynagrodzeń.

2. Jednostki, o których mowa w ust. 1, sporządzają plany finansowe celem zapewnienia ich zgodności z ustawą budżetową.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do kwot dochodów z podatków i ceł pobieranych przez jednostki podległe Ministrowi Finansów.

Art. 147. 1. Minister Finansów, w porozumieniu z dysponentami części budżetowych, opracowuje harmonogram realizacji budżetu państwa.

2. Harmonogram, o którym mowa w ust. 1, obejmuje:

1) prognozę dochodów budżetu państwa w poszczególnych miesiącach roku budżetowego;

2) wielkość wydatków planowanych do sfinansowania w poszczególnych miesiącach roku budżetowego.

3. Harmonogram realizacji wydatków podlega aktualizacji na wniosek dysponenta części budżetowej lub Ministra Finansów.

4. Dysponent części budżetowej może poinformować podległe i nadzorowane jednostki o harmonogramie, o którym mowa w ust. 1.

---

69) Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 12 ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

Art. 148. W terminie 21 dni od dnia ogłoszenia ustawy budżetowej dysponenci części budżetowych przekazują:

1) jednostkom samorządu terytorialnego informacje o kwotach dotacji celowych, dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej, zadania inspekcji i straży, dotacji na realizację zadań własnych oraz o kwotach dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych odrębnymi ustawami jednostkom samorządu terytorialnego, określonych w ustawie budżetowej;

2) samorządom województw informacje o środkach na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, dla których zarządy województw są instytucją zarządzającą lub pośredniczącą, określonych w ustawie budżetowej.

Art. 149. 1. Dotacje celowe na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami są przekazywane jednostce samorządu terytorialnego przez wojewodę w terminie umożliwiającym pełne i terminowe wykonywanie zadań.

2. Dotacje celowe na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami mogą również być przekazywane – w terminach określonych w odrębnych przepisach – przez:

1) Kierownika Krajowego Biura Wyborczego lub działających z jego upoważnienia dyrektorów zespołów i delegatur Krajowego Biura Wyborczego na finansowanie zadań związanych z prowadzeniem rejestru wyborców oraz organizacją i przeprowadzaniem wyborów i referendów;

2) dyrektorów urzędów statystycznych na finansowanie zadań związanych z organizacją spisów powszechnych i rolnych.

Art. 150. Dysponent części budżetowej lub dysponent środków, o których mowa w art. 127 ust. 2, udzielając dotacji celowej, w tym jednostce sektora finansów publicznych, w przypadku gdy odrębne przepisy lub umowa międzynarodowa nie określają trybu i zasad udzielania lub rozliczania tej dotacji, zawiera umowę, która określa w szczególności:

1) szczegółowy opis zadania, w tym cel, na jaki dotacja została przyznana, i termin jego wykonania;

2) wysokość udzielonej dotacji;

3) termin wykorzystania dotacji, nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia danego roku budżetowego;

4) termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji;

5) termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji, nie dłuższy niż 15 dni od określonego w umowie dnia wykonania zadania, a w przypadku zadania realizowanego za granicą – 30 dni od określonego w umowie dnia jego wykonania;

6) tryb kontroli wykonania zadania; w umowie można postanowić, że kontrola będzie prowadzona na zasadach i w trybie określonych w przepisach o kontroli w administracji rządowej.

Art. 151. 1. Dysponent części budżetowej może zlecić organizacji pozarządowej realizację swoich zadań na podstawie zawartej z tą organizacją umowy, przyznając jednocześnie dotację celową na realizację tych zadań.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, powinna określać:

1) szczegółowy opis zadania, w tym cel, na jaki dotacja została przyznana, i termin jego wykonania;

2) wysokość udzielonej dotacji i tryb płatności;

3) termin wykorzystania dotacji, nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia danego roku budżetowego;

4) tryb kontroli wykonywania zadania;

5) termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji;

6) termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji, nie dłuższy niż 15 dni od określonego w umowie dnia wykonania zadania, a w przypadku zadania realizowanego za granicą – 30 dni od określonego w umowie dnia jego wykonania.

Art. 152. 1. Jednostki, którym została udzielona dotacja, o której mowa w art. 150 i art. 151 ust. 1, są obowiązane do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków.

2. Zatwierdzenie przez dysponenta części budżetowej lub dysponenta środków, o których mowa w art. 127 ust. 2, rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym, przedstawionego przez obowiązaną do tego jednostkę, powinno nastąpić w terminie 30 dni od dnia jego przedstawienia, a w przypadku dotacji na realizację zadania za granicą – 60 dni od dnia jego przedstawienia.

3. W przypadku stwierdzenia na podstawie rozliczenia, o którym mowa w ust. 2, że dotacja wykorzystana została w części lub całości niezgodnie z przeznaczeniem albo pobrana w nadmiernej wysokości, dysponent części budżetowej lub dysponent środków, o których mowa w art. 127 ust. 2, określa, w drodze decyzji, wysokość kwoty podlegającej zwrotowi do budżetu państwa.

Art. 153. 1. Minister Finansów, na wniosek dysponenta części budżetowej, może udzielić zapewnienia finansowania lub dofinansowania z budżetu państwa w danym roku budżetowym, jeżeli środki na ten cel zostały ujęte w rezerwie celowej, oraz w kolejnych latach:

1)[70] projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1–5c i 6;

2) wydatków bieżących lub inwestycyjnych;

3) programów wieloletnich.

2. Minister Finansów może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb składania wniosków, o których mowa w ust. 1, wzór wniosku i niezbędne dokumenty, mając na względzie właściwość podmiotów realizujących zadania, zakres przedmiotowy tych zadań oraz efektywność wykorzystania środków budżetu państwa.

Art. 154. 1. Podziału rezerw celowych dokonuje, z zastrzeżeniem ust. 3–6, Minister Finansów w porozumieniu z właściwymi ministrami lub innymi dysponentami części budżetowych, nie później niż do dnia 15 października, z wyjątkiem rezerw, o których mowa w art. 140 ust. 2 pkt 2 i 3, oraz rezerw przeznaczonych na finansowanie zobowiązań Skarbu Państwa i rezerw przeznaczonych na przeciwdziałanie klęskom żywiołowym i usuwanie ich skutków.

2. Właściwi ministrowie lub inni dysponenci części budżetowych występują do Ministra Finansów do dnia 30 września o podział rezerw celowych, w wyniku którego następuje zwiększenie wydatków części budżetowych państwa, których dysponentami są wojewodowie.

3. Podziału rezerwy celowej na finansowanie zadań, dla których udzielone zostały zapewnienia finansowania lub dofinansowania z budżetu państwa, Minister Finansów dokonuje nie później niż do dnia 20 grudnia.

4. Podziału rezerwy celowej na zwiększenie wynagrodzeń wynikających ze zmian organizacyjnych i nowych zadań w państwowych jednostkach budżetowych dokonuje Rada Ministrów, uwzględniając wskaźniki zatrudnienia osób niepełnosprawnych w tych jednostkach.

5. Podziału rezerwy celowej przeznaczonej na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich i środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5, dokonuje Minister Finansów na wniosek ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, z zastrzeżeniem ust. 6.

6.[71] Podziału rezerwy celowej przeznaczonej na realizację programów finansowanych z udziałem środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rybackiego, Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury oraz na Wspólną Politykę Rolną dokonuje Minister Finansów, na wniosek ministrów właściwych do spraw: rybołówstwa, rozwoju wsi i rynków rolnych, a rezerwy celowej przeznaczonej na realizację programów finansowanych z udziałem środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym oraz środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus przeznaczonego na zwalczanie deprywacji materialnej dokonuje Minister Finansów, na wniosek ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

7. Rezerwy celowe mogą być przeznaczone, z zastrzeżeniem ust. 9, wyłącznie na cel, na jaki zostały utworzone, oraz wykorzystane zgodnie z klasyfikacją wydatków.

8. Zmiana klasyfikacji wydatków, o której mowa w ust. 7, może być dokonana przez Ministra Finansów w porozumieniu z właściwym ministrem lub innym dysponentem części budżetowej nie później niż do dnia 15 listopada. W przypadku rezerw celowych, o których mowa w ust. 3, zmiana klasyfikacji wydatków może nastąpić do dnia 20 grudnia, a w przypadku rezerw celowych, o których mowa w ust. 5 i 6 – do końca roku budżetowego.

9. Minister Finansów może, po uzyskaniu pozytywnej opinii sejmowej komisji właściwej do spraw budżetu, dokonać zmiany przeznaczenia rezerwy celowej.

Art. 155. 1. Rezerwą ogólną dysponuje Rada Ministrów.

2. Rada Ministrów może upoważnić, w drodze rozporządzenia, Prezesa Rady Ministrów i Ministra Finansów do dysponowania rezerwą ogólną do wysokości określonych kwot, uwzględniając zróżnicowanie tych kwot.

3. Rezerwa ogólna nie może być przeznaczona na zwiększenie wydatków, które zostały zmniejszone w trakcie realizacji budżetu w wyniku przeniesień, dokonanych na podstawie art. 171.

Art. 156. O podziale rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4, wojewodowie zawiadamiają Ministra Finansów.

---

[70] W brzmieniu ustalonym przez art. 113 pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

[71] W brzmieniu ustalonym przez art. 113 pkt 7 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

Art. 157. Nie stanowią rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4, środki niepodzielone przez wojewodów, przeznaczone na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

Art. 158. Ograniczenia, o których mowa w art. 154 ust. 3, 6–8 oraz w art. 155 ust. 3, nie mają zastosowania w przypadku realizacji zadań wynikających z przepisów dotyczących wprowadzenia stanów nadzwyczajnych na terytorium państwa lub na jego części.

Art. 159. Rada Ministrów kieruje wykonywaniem budżetu państwa.

Art. 160. 1. W celu rzetelnego i gospodarnego wykonania budżetu państwa Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, określić:

1) organy administracji rządowej uprawnione do dokonywania określonych rodzajów wydatków;
2) wytyczne dotyczące:
   a) szczegółowego sposobu dokonywania wydatków, o których mowa w pkt 1,
   b) szczegółowego sposobu i terminów sporządzania informacji z wykonania wydatków, o których mowa w pkt 1, oraz jednostki obowiązane do ich sporządzania,
   c) warunków zaciągania zobowiązań w ramach wydatków planowanych w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa.

2. Rada Ministrów, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia zakres i rodzaj określanych wydatków oraz konieczność zachowania zasady przejrzystości finansów publicznych przy sporządzaniu informacji z ich wykonania i warunkach zaciągania zobowiązań.

Art. 161. 1. Zobowiązania na okres dłuższy niż rok budżetowy w ramach realizacji współpracy rozwojowej na terytoriach uznanych za strefę działań wojennych mogą być zaciągane, jeżeli wydatki niezbędne na obsługę zobowiązania są ujęte w ustawie budżetowej.

2. Środki niewykorzystane w ramach zaciągniętego zobowiązania wieloletniego nie podlegają zwrotowi do dnia 31 grudnia danego roku budżetowego i traktowane są jako środki niewygasające, podlegające zwrotowi najpóźniej do dnia 30 czerwca kolejnego roku.

3. Rada Ministrów może wydawać, w drodze rozporządzenia, wytyczne dotyczące zasad zaciągania zobowiązań na okres dłuższy niż rok budżetowy w ramach realizacji współpracy rozwojowej na terytoriach uznanych za strefę działań wojennych, określając:

1) podmioty uprawnione do dokonywania określonych rodzajów wydatków;
2) szczegółowy sposób dokonywania wydatków, o których mowa w pkt 1;
3) szczegółowy sposób i termin sporządzania informacji z wykonania wydatków, o których mowa w pkt 1, oraz jednostki obowiązane do ich sporządzania.

4. Rada Ministrów, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 3, uwzględnia właściwość podmiotów realizujących zadania oraz zakres tych zadań.

Art. 162. W toku wykonywania budżetu państwa obowiązują następujące zasady gospodarki finansowej:

1) ustalanie, pobieranie i odprowadzanie dochodów budżetu państwa następuje na zasadach i w terminach wynikających z obowiązujących przepisów;
2) pełna realizacja zadań następuje w terminach określonych przepisami i harmonogramem, o którym mowa w art. 147 ust. 1;
3) dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów;
4) zlecanie zadań powinno następować na zasadzie wyboru najkorzystniejszej oferty, z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych, o partnerstwie publiczno-prywatnym oraz o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, a w odniesieniu do organizacji pozarządowych – z odpowiednim zastosowaniem art. 43 i art. 151.

Art. 163. 1. Państwowe jednostki budżetowe mające siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, podległe ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych albo ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, mogą gromadzić na wydzielonym rachunku bankowym dochody uzyskiwane z:

1) odszkodowań i wpłat za utracone lub uszkodzone mienie będące w zarządzie bądź użytkowaniu jednostki budżetowej;
2) wpływów z najmu, dzierżawy lub sprzedaży składników majątkowych;
3) tytułu odsetek od środków zgromadzonych na rachunku.

2. Dochody, o których mowa w ust. 1, są przeznaczane na sfinansowanie wydatków bieżących i inwestycyjnych związanych z remontami i odtworzeniem mienia państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Wydatki mogą być dokonywane do wysokości kwot zgromadzonych dochodów, w ramach planu finansowego obejmującego bieżące dochody i pozostałości środków z okresów poprzednich.

3a.[72)] Odpowiednio minister właściwy do spraw zagranicznych albo minister właściwy do spraw gospodarki opracowuje, na podstawie informacji otrzymanych od kierowników podległych państwowych jednostek budżetowych, o których mowa w ust. 1, zestawienie dochodów, o których mowa w ust. 1, oraz wydatków nimi finansowanych i przekazuje je Ministrowi Finansów w trybie i terminach określonych w przepisach dotyczących prac nad projektem ustawy budżetowej.

4.[73)] Środki pieniężne gromadzone na wydzielonym rachunku bankowym, o którym mowa w ust. 1, w zależności od potrzeb wskazanych przez odpowiednio ministra właściwego do spraw zagranicznych albo ministra właściwego do spraw gospodarki mogą być przekazywane na wydzielony rachunek bankowy do innych państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, podległych tym ministrom.

Art. 164. 1. Wydatki nieprzewidziane, których obowiązkowe płatności wynikają z tytułów wykonawczych, wyroków sądowych lub ugód, mogą być dokonywane bez względu na poziom środków finansowych zaplanowanych na ten cel. Odpowiednia zmiana planu wydatków powinna nastąpić w trybie przeniesień wydatków z innych podziałek klasyfikacji wydatków lub z rezerw celowych.

2. Do przeniesień, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się ograniczeń wynikających z art. 171 ust. 1–5.

Art. 165. 1. Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa są dokonywane przed innymi wydatkami budżetu państwa.

2. Minister Finansów może dokonywać przeniesień wydatków planowanych na obsługę długu Skarbu Państwa między częściami budżetu państwa, w których ujmuje się obsługę długu zagranicznego Skarbu Państwa oraz obsługę długu krajowego Skarbu Państwa.

Art. 166. 1. Środki finansowe uzyskane przez Ministra Finansów z tytułu transakcji finansowych na instrumentach pochodnych, polegających na wymianie płatności odsetkowych, pomniejszają wydatki związane z obsługą długu Skarbu Państwa.

2. Środki finansowe uzyskane przez Ministra Finansów z tytułu transakcji finansowych na instrumentach pochodnych, polegających na wymianie płatności kapitałowych, pomniejszają rozchody.

Art. 167. 1. Wpłaty środków własnych Unii Europejskiej do jej budżetu dokonywane są w terminach i wysokości wynikających z umowy międzynarodowej, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W przypadku gdy w trakcie roku budżetowego – w wyniku zmian wprowadzonych w budżecie ogólnym Unii Europejskiej – wpłata środków własnych, o których mowa w ust. 1, ulegnie zwiększeniu i nie będzie możliwe pokrycie zwiększonych środków z rezerw celowych, Rada Ministrów przedstawia sejmowej komisji właściwej do spraw budżetu propozycje sfinansowania zwiększonego wydatku.

3. W pierwszej kolejności na cel, o którym mowa w ust. 2, przeznacza się:

1) wydatki zablokowane na podstawie art. 177;

2) niepodzielone rezerwy celowe.

4. Pozytywna opinia sejmowej komisji właściwej do spraw budżetu o propozycjach sfinansowania zwiększonych wpłat środków własnych Unii Europejskiej oznacza:

1) upoważnienie dla Ministra Finansów do przeniesienia wydatków między częściami i działami w przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 1;

2) zgodę na zmianę przeznaczenia rezerw celowych bez stosowania trybu określonego w art. 154 ust. 9 w przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 2;

3) upoważnienie dla Rady Ministrów do dokonania przeniesienia planowanych wydatków między częściami i działami budżetu państwa – w przypadku innych wydatków.

[72)] Dodany przez art. 1 pkt 13 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

[73)] W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 13 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

Art. 167a.[74)] 1. Rada Ministrów może przedstawić sejmowej komisji właściwej do spraw budżetu propozycje przekazania przez Ministra Obrony Narodowej do Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych, o którym mowa w art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. poz. 655 i 974), dodatkowych środków na realizację zadań Funduszu, w tym spłaty zobowiązań z tytułu wyemitowanych obligacji, o których mowa w art. 45 ust. 1 tej ustawy.

2. W pierwszej kolejności na cel, o którym mowa w ust. 1, przeznacza się:

1) wydatki zablokowane na podstawie art. 177;

2) niepodzielone rezerwy celowe.

3. Pozytywna opinia sejmowej komisji właściwej do spraw budżetu o propozycji, o której mowa w ust. 1, oznacza:

1) upoważnienie dla Ministra Finansów do przeniesienia wydatków między częściami i działami budżetu państwa w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 1;

2) zgodę na zmianę przeznaczenia rezerw celowych bez stosowania trybu określonego w art. 154 ust. 9 w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2;

3) upoważnienie dla Rady Ministrów do dokonania przeniesienia, w drodze rozporządzenia, planowanych wydatków między częściami i działami budżetu państwa – w przypadku innych wydatków.

Art. 168. 1. Dotacje udzielone z budżetu państwa w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego lub w terminie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 181 ust. 3 podlegają zwrotowi do budżetu państwa odpowiednio do dnia 31 stycznia następnego roku albo w terminie 21 dni od dnia określonego w tych przepisach, z zastrzeżeniem art. 151 ust. 2 pkt 6 oraz terminów wynikających z przepisów wydanych na podstawie art. 189 ust. 4 i 4a.

2. Dotacje udzielone z budżetu państwa na realizację zadań za granicą w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego podlegają zwrotowi do budżetu państwa do dnia 28 lutego następnego roku.

3. Od kwot dotacji zwróconych po terminie określonym w ust. 1 lub 2 nalicza się odsetki w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, począwszy od dnia następującego po dniu, w którym upłynął termin zwrotu dotacji.

4. Wykorzystanie dotacji następuje przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona. Przekazanie środków na rachunek beneficjenta nie oznacza wykorzystania dotacji.

5. W przypadku gdy odrębne przepisy stanowią o sposobie udzielenia i rozliczenia dotacji, wykorzystanie następuje przez realizację celów wskazanych w tych przepisach.

6. Dotacje celowe przyznane jednostkom samorządu terytorialnego na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, w części niewykorzystanej w danym roku, podlegają zwrotowi do budżetu państwa w części, w jakiej zadanie nie zostało wykonane, w terminie określonym w ust. 1.

Art. 169. 1. Dotacje udzielone z budżetu państwa:

1) wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem,

2) pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości

– podlegają zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności, o których mowa w pkt 1 lub pkt 2.

2. Dotacjami pobranymi w nadmiernej wysokości są dotacje otrzymane z budżetu państwa w wysokości wyższej niż określona w odrębnych przepisach, umowie lub wyższej niż niezbędna na dofinansowanie lub finansowanie dotowanego zadania.

3. Dotacjami nienależnymi są dotacje udzielone bez podstawy prawnej.

4. Zwrotowi do budżetu państwa podlega ta część dotacji, która została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, nienależnie udzielona lub pobrana w nadmiernej wysokości.

5. Odsetki od dotacji podlegających zwrotowi do budżetu państwa nalicza się, począwszy od dnia:

1) przekazania z budżetu państwa dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem,

2) stwierdzenia nieprawidłowego naliczenia lub nienależnego pobrania dotacji

– z zastrzeżeniem, że jeżeli dotacja stanowi pomoc publiczną, w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, odsetki nalicza się od dnia przekazania dotacji beneficjentowi.

---

74) Dodany przez art. 747 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. poz. 655), która weszła w życie z dniem 23 kwietnia 2022 r.

6. W przypadku niedokonania zwrotu dotacji w terminie, o którym mowa w ust. 1 oraz w art. 150 pkt 5, art. 151 ust. 2 pkt 6, art. 168 ust. 1 i 2, organ lub inny dysponent części budżetowej, który udzielił dotacji, wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki.

7. Do subwencji dla podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki przepisy ust. 1–6 stosuje się odpowiednio.

Art. 170. 1. Zmiany kwot dotacji celowych na zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego mogą następować w terminie do dnia 15 listopada roku budżetowego, a zmiany kwot dotacji na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego – do dnia 30 listopada roku budżetowego.

2. Terminy określone w ust. 1 nie obowiązują w przypadku:

1) dofinansowania zadań jednostek samorządu terytorialnego realizowanych w związku ze zdarzeniem losowym lub finansowania zobowiązań Skarbu Państwa;

2) uprzedniego udzielenia zapewnienia finansowania lub dofinansowania z budżetu państwa.

Art. 171. 1. Dysponenci części budżetowych mogą dokonywać przeniesień wydatków między rozdziałami i paragrafami klasyfikacji wydatków, z zastrzeżeniem ust. 5, w ramach danej części i działu budżetu państwa.

2. Przeniesienie polegające na zmniejszeniu lub zwiększeniu wydatków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich wymaga zgody ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, z zastrzeżeniem art. 194 ust. 5 i 6.

2a. O udzieleniu zgody na dokonanie przeniesienia, o której mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego informuje niezwłocznie Ministra Finansów.

3. Przeniesienie polegające na zmniejszeniu lub zwiększeniu wydatków majątkowych jednorazowo o kwotę powyżej 100 tys. zł wymaga zgody Ministra Finansów, z zastrzeżeniem ust. 4. O przeniesieniach wydatków majątkowych dokonanych poniżej tej kwoty dysponenci części budżetowych informują niezwłocznie Ministra Finansów.

4. W przypadku wydatków na inwestycje budowlane, każde przeniesienie polegające na zmniejszeniu lub zwiększeniu tych wydatków wymaga zgody Ministra Finansów.

5. Dysponenci części budżetowych mogą upoważnić kierowników podległych jednostek do dokonywania przeniesień wydatków w obrębie jednego rozdziału.

6. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 5, nie obejmuje przenoszenia wydatków, na dokonanie których wymagana jest zgoda ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego lub Ministra Finansów.

7. Przeniesienia wydatków, o których mowa w ust. 1 i 5, nie mogą zwiększać planowanych wydatków na uposażenia i wynagrodzenia ze stosunku pracy, o ile odrębne ustawy nie stanowią inaczej.

8. Przepisy ust. 1–7 nie mają zastosowania do podziału rezerw budżetu państwa.

9. Ministrowie będący dysponentami więcej niż jednej części budżetowej mogą dokonywać przeniesień wydatków między częściami w ramach jednego działu i rozdziału budżetu państwa. O podjętych decyzjach ministrowie informują niezwłocznie Radę Ministrów. Rada Ministrów może uchylić decyzję ministra.

10.[75)] Kierownik jednostki, która zapewnia obsługę więcej niż jednego dysponenta części budżetowej, może dokonywać, za zgodą tych dysponentów, przeniesień wydatków między rozdziałami i paragrafami klasyfikacji wydatków w ramach danego działu budżetu państwa. Przepisy ust. 2–9 stosuje się odpowiednio.

Art. 172. 1. W razie zniesienia lub przekształcenia ministerstwa Prezes Rady Ministrów może, w drodze rozporządzenia, dokonywać przeniesienia planowanych dochodów i wydatków budżetowych między częściami budżetu państwa, z zachowaniem przeznaczenia środków publicznych wynikającego z ustawy budżetowej.

2. Prezes Rady Ministrów w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, może określić dla utworzonego lub przekształconego ministerstwa kwoty wynagrodzeń w podziale na części i działy budżetu państwa.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się również w przypadku zniesienia lub przekształcenia, będących dysponentami części budżetowych, organów, urzędów i jednostek organizacyjnych podległych Prezesowi Rady Ministrów albo ministrowi lub przez nich nadzorowanych.

Art. 173. 1. Środki z budżetu państwa przeznaczone na finansowanie programów wieloletnich nie mogą być, z zastrzeżeniem ust. 2, wykorzystane na inne cele.

2. Niewykorzystane środki na finansowanie programów wieloletnich Rada Ministrów może przeznaczyć na finansowanie innych programów wieloletnich lub zobowiązań Skarbu Państwa.

---

75) Dodany przez art. 1 pkt 14 ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

Art. 174. Minister Finansów sprawuje ogólną kontrolę:

1) realizacji dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów budżetu państwa;

2) efektywności i skuteczności realizacji budżetu w układzie zadaniowym;

3) wykorzystania środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2;

4)[76)] finansów publicznych.

Art. 175. 1. Dysponenci części budżetowych sprawują nadzór i kontrolę:

1) nad całością gospodarki finansowej podległych im jednostek organizacyjnych, w tym nad dokonywaniem przez te jednostki wstępnej oceny celowości poniesionych wydatków oraz realizacją właściwych procedur;

2) wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu państwa;

3) realizacji zadań finansowanych z budżetu państwa;

4) efektywności i skuteczności realizacji planów w układzie zadaniowym na podstawie mierników stopnia realizacji celów.

2. Przedmiotem nadzoru i kontroli, o których mowa w ust. 1, jest w szczególności:

1) prawidłowość i terminowość pobierania dochodów;

2) zgodność wydatków z planowanym przeznaczeniem;

3) prawidłowość wykorzystania środków finansowych, w tym zakres zrealizowanych zadań;

4) wysokość i terminy przekazywania dotacji;

5) prawidłowość wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu państwa, pod względem zgodności z przeznaczeniem oraz wysokości wykorzystanej dotacji a stopniem realizacji zadań przewidzianych do sfinansowania dotacją z budżetu państwa.

3. Dysponenci części budżetowych ustalają, w tym w odniesieniu do podległych jednostek organizacyjnych, sposób dokonywania wydatków przy wykorzystaniu służbowych kart płatniczych, w szczególności:

1) funkcje, stanowiska i zakres obowiązków służbowych uprawniających do korzystania ze służbowej karty płatniczej;

2) tryb i warunki przyznawania służbowej karty płatniczej i ustalania wysokości miesięcznych limitów wydatków;

3) rodzaje towarów i usług, za które może być dokonywana zapłata za pomocą służbowej karty płatniczej;

4) przypadki, kiedy może być dokonana wypłata gotówki za pomocą służbowej karty płatniczej;

5) sposób prowadzenia ewidencji wydanych służbowych kart płatniczych;

6) sposób i terminy rozliczania płatności dokonanych przy wykorzystaniu służbowej karty płatniczej.

Art. 176. 1. Minister Finansów może dokonać oceny planowania i gospodarowania środkami publicznymi w jednostkach sektora finansów publicznych, z wyłączeniem jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2, i jednostek samorządu terytorialnego.

2. Ocenę, o której mowa w ust. 1, przeprowadzają osoby upoważnione przez Ministra Finansów.

3. Podczas przeprowadzania oceny planowania i gospodarowania środkami publicznymi osoby upoważnione przez Ministra Finansów kierują się wskazówkami zawartymi w standardach audytu wewnętrznego, o których mowa w art. 273 ust. 1.

4. Osoby upoważnione przez Ministra Finansów mają prawo wstępu do pomieszczeń jednostki oraz wglądu do wszelkich dokumentów, informacji i danych oraz do innych materiałów związanych z funkcjonowaniem jednostki, w tym zawartych na elektronicznych nośnikach danych, jak również do wykonywania z nich kopii, odpisów, wyciągów, zestawień lub wydruków, z zachowaniem przepisów o tajemnicy ustawowo chronionej.

5. Pracownicy jednostki, w której przeprowadzana jest ocena, są obowiązani udzielać informacji i wyjaśnień, a także potwierdzać kopie, odpisy, wyciągi lub zestawienia, o których mowa w ust. 4.

[76)] W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 15 ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

Art. 177. 1. W przypadku stwierdzenia:

1) niegospodarności w określonych jednostkach,

2) opóźnień w realizacji zadań,

3) nadmiaru posiadanych środków,

4) naruszenia zasad gospodarki finansowej, o których mowa w art. 162

– może być podjęta decyzja o blokowaniu planowanych wydatków budżetowych.

2. Blokowanie planowanych wydatków budżetowych oznacza okresowy lub obowiązujący do końca roku zakaz dysponowania częścią lub całością planowanych wydatków.

3. Decyzje o blokowaniu planowanych wydatków, w przypadkach określonych w ust. 1, podejmują:

1) Minister Finansów – w zakresie całego budżetu państwa, z wyłączeniem jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2;

2) dysponenci części budżetowych – w zakresie ich części budżetu państwa.

4. O decyzjach, o których mowa w ust. 3 pkt 2, dysponenci części budżetowych niezwłocznie informują Ministra Finansów.

5. W decyzjach, o których mowa w ust. 3, może być zawarty wykaz wydatków, które nie mogą być dokonywane.

6. Minister Finansów, po uzyskaniu pozytywnej opinii sejmowej komisji właściwej do spraw budżetu, może utworzyć nową rezerwę celową i przenieść do tej rezerwy kwoty wydatków zablokowane na podstawie ust. 1 pkt 2 i 3.

7. Rezerwę, o której mowa w ust. 6, przeznacza się na sfinansowanie zobowiązań Skarbu Państwa lub na cele osobno wskazane w ustawie budżetowej.

8. Minister Finansów informuje niezwłocznie Radę Ministrów o przyczynach podjęcia decyzji, o których mowa w ust. 3 pkt 1. Rada Ministrów może uchylić decyzję Ministra Finansów w terminie 30 dni od dnia poinformowania o podjęciu decyzji.

Art. 178. 1. W przypadku stwierdzenia okoliczności, o których mowa w art. 177 ust. 1, dotyczących wydatkowania środków przeznaczonych na programy finansowane z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem programów finansowanych z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rybackiego, Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4, Minister Finansów, na wniosek odpowiednio ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego lub ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, może utworzyć nową rezerwę celową i przenieść do niej zablokowane kwoty wydatków, po poinformowaniu sejmowej komisji właściwej do spraw budżetu.

2. Rezerwę, o której mowa w ust. 1, przeznacza się na te programy, w których realizacji nie występują opóźnienia.

Art. 179. 1. W przypadku zagrożenia realizacji ustawy budżetowej może nastąpić blokowanie na czas oznaczony planowanych wydatków budżetu państwa.

2. Blokowanie planowanych wydatków budżetu państwa, o którym mowa w ust. 1, oznacza wstrzymanie przekazywania środków na realizację zadań finansowanych z budżetu państwa lub okresowy albo obowiązujący do końca roku zakaz dysponowania częścią lub całością planowanych wydatków.

3. Blokowanie, o którym mowa w ust. 2, nie może dotyczyć subwencji ogólnej dla samorządu terytorialnego oraz subwencji dla podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki.

4. Rada Ministrów po uzyskaniu pozytywnej opinii sejmowej komisji właściwej do spraw budżetu podejmuje, w drodze rozporządzenia, decyzję o blokowaniu wydatków.

5. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 4, Rada Ministrów określa w szczególności:

1) część budżetu państwa,

2) łączną kwotę wydatków, która podlega blokowaniu

– uwzględniając stopień zagrożenia realizacji poszczególnych zadań oraz stopień zagrożenia realizacji ustawy budżetowej.

6. Szczegółową klasyfikację wydatków, które podlegają blokowaniu, ustala dysponent części budżetowej.

Art. 180. W przypadku wprowadzenia stanu nadzwyczajnego na terytorium państwa lub na jego części Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, dokonywać przeniesienia planowanych wydatków budżetowych między częściami i działami budżetu państwa w celu realizacji zadań wynikających z przepisów dotyczących wprowadzenia tego stanu.

Art. 180a. W przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, dokonywać przeniesienia planowanych wydatków budżetowych między częściami i działami budżetu państwa w celu wsparcia realizacji zadań wynikających z przepisów o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, uwzględniając wysokość oraz rodzaj koniecznego wsparcia i bieżące wykonanie wydatków w poszczególnych częściach i działach budżetu państwa.

Art. 180b.[77)] W przypadku uruchomienia Planu zabezpieczenia potrzeb Sił Zbrojnych realizowanych przez przedsiębiorców, o którym mowa w art. 651 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, dokonywać przeniesienia planowanych wydatków budżetowych między częściami i działami budżetu państwa w celu wsparcia realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, uwzględniając wysokość oraz rodzaj koniecznego wsparcia i bieżące wykonanie wydatków w poszczególnych częściach i działach budżetu państwa.

Art. 181. 1. Niezrealizowane kwoty wydatków budżetu państwa wygasają, z zastrzeżeniem ust. 2 i 9, z upływem roku budżetowego.

2. Nie później niż do dnia 15 grudnia roku budżetowego Rada Ministrów może ustalić, w drodze rozporządzenia, po uzyskaniu w tej sprawie opinii sejmowej komisji właściwej do spraw budżetu, wykaz oraz plan finansowy wydatków, do których nie stosuje się przepisów ust. 1, w szczegółowości określonej w art. 116 ust. 2, i ostateczny termin ich dokonania, nie dłuższy niż 31 marca następnego roku budżetowego.

3. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 2, Rada Ministrów uwzględni terminy zakończenia procedur wynikających z przepisów o zamówieniach publicznych, stopień zaawansowania realizacji programów wieloletnich, a w przypadku wydatków inwestycyjnych – zrealizowany, ale niezafakturowany zakres zadań rzeczowych danej inwestycji.

4. W wykazie, o którym mowa w ust. 2, nie mogą być ujęte wydatki, które w toku realizacji budżetu zostały zwiększone w trybie art. 171 ust. 3 oraz art. 173 ust. 2.

5. Środki finansowe na wydatki, o których mowa w ust. 2, Minister Finansów, do dnia 31 grudnia roku budżetowego, przekazuje na wyodrębniony rachunek wydatków centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa.

6. (uchylony)[78)]

7. (uchylony)[78)]

8. Środki finansowe niewykorzystane w terminie określonym przez Radę Ministrów podlegają przekazaniu na dochody budżetu państwa na wyodrębniony rachunek dochodów centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa w terminie 21 dni od dnia określonego w rozporządzeniu wydanym na podstawie ust. 2.

9. Minister Finansów może, na wniosek dysponenta części budżetowej, wyrazić zgodę na regulowanie zobowiązań wymagalnych według stanu na dzień 31 grudnia roku ubiegłego w ciężar planu wydatków tego roku w terminie do 9 dni roboczych roku następnego.

Art. 182. 1. Wykonanie ustawy budżetowej podlega kontroli Sejmu.

2. Rada Ministrów przedstawia Sejmowi i Najwyższej Izbie Kontroli, w terminie do dnia 31 maja roku następnego, roczne sprawozdanie z wykonania ustawy budżetowej oraz:

1) sprawozdanie o dochodach i wydatkach związanych z zadaniami z zakresu administracji rządowej, realizowanymi przez jednostki samorządu terytorialnego, i innymi zadaniami zleconymi jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami;

2) zbiorczą informację o wykonaniu budżetów jednostek samorządu terytorialnego;

3) ocenę realizacji scenariusza makroekonomicznego;

4) (uchylony)

5) informację o wykonaniu wydatków w układzie zadaniowym.

3. Sprawozdanie z wykonania ustawy budżetowej powinno zawierać:

1)[79)] omówienie wyniku sektora instytucji rządowych i samorządowych;

2) dochody i wydatki wynikające z zamknięć rachunków budżetu państwa, sporządzone według szczegółowości i układu ustawy budżetowej;

---

77) W brzmieniu ustalonym przez art. 747 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 74.

78) Przez art. 113 pkt 8 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

79) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 16 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

3) przychody i koszty państwowych funduszy celowych;

4) przychody i koszty agencji wykonawczych;

5) przychody i koszty instytucji gospodarki budżetowej;

6) przychody i koszty jednostek, o których mowa w art. 9 pkt 14.

4. Do sprawozdania dołącza się:

1) omówienie wykonania budżetu państwa, z uwzględnieniem różnic między wielkościami uchwalonymi a wykonanymi;

2) informację o realizacji wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego;

3) omówienie wielkości środków własnych Unii Europejskiej, z uwzględnieniem różnic między wielkościami uchwalonymi a wykonanymi;

4) informacje dotyczące otrzymanych i wydatkowanych środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3;

5) (uchylony)

6) informację o realizacji kwoty wydatków obliczonej zgodnie z art. 112aa ust. 1 albo art. 112d ust. 3 oraz kwoty limitu wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3;

7) informację o sumie obliczonej zgodnie z art. 112aa ust. 5.

4a.[80)] W roku *s*, o którym mowa w art. 112d ust. 3, do sprawozdania nie dołącza się informacji, o których mowa w ust. 4 pkt 6 i 7.

4b.[80)] W latach *i*, o których mowa w art. 112d ust. 3, do sprawozdania nie dołącza się informacji, o której mowa w ust. 4 pkt 7.

5. Zbiorcza informacja o wykonaniu budżetów jednostek samorządu terytorialnego powinna zawierać, odrębnie dla każdego stopnia jednostki samorządu terytorialnego:

1) zestawienie dochodów według ważniejszych źródeł;

2) zestawienie wydatków według działów;

3) zestawienie wydatków według ważniejszych rodzajów wydatków;

4) zestawienie przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych;

5) omówienie wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego;

6) kwotę nadwyżki albo deficytu jednostek samorządu terytorialnego.

6. Informacja o wykonaniu wydatków w układzie zadaniowym, z wyodrębnieniem wydatków na programy wieloletnie, powinna zawierać:

1) omówienie realizacji Wieloletniego Planu Finansowego Państwa w zakresie określonym w art. 104 ust. 1 pkt 2;

2) omówienie i zestawienie planowanych i poniesionych wydatków oraz planowanych i osiągniętych wartości mierników stopnia realizacji celów sporządzane w układzie zadań budżetowych określonych w art. 2 pkt 3.

7. Do sprawozdania, o którym mowa w ust. 2, Rada Ministrów dołącza:

1) sprawozdanie dotyczące przestrzegania zasady stanowiącej, że kwota państwowego długu publicznego nie może przekroczyć 60% wartości rocznego produktu krajowego brutto w danym roku budżetowym;

2) informację dotyczącą długu, poręczeń i gwarancji sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 38.

Art. 183. Minister Finansów przedstawia sejmowej komisji właściwej do spraw budżetu i Najwyższej Izbie Kontroli informację o przebiegu wykonania ustawy budżetowej za pierwsze półrocze w terminie do dnia 10 września tego roku.

---

80) Dodany przez art. 1 pkt 16 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 10.

Rozdział 6

Wykonywanie budżetu środków europejskich

Art. 184. 1. Wydatki związane z realizacją programów i projektów finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, są dokonywane zgodnie z procedurami określonymi w umowie międzynarodowej lub innymi procedurami obowiązującymi przy ich wykorzystaniu.

2. Przy wydatkowaniu środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 lit. c i d, a także środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z tych środków, stosuje się odpowiednio zasady rozliczania określone dla dotacji z budżetu państwa.

Art. 185. W trakcie wykonywania budżetu środków europejskich wydatki dokonywane w ramach płatności są klasyfikowane w podziale na części, działy, rozdziały i paragrafy klasyfikacji wydatków.

Art. 186. Wydatki na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, mogą być przeznaczone na:

1) realizację projektów przez jednostki budżetowe;

2) płatności w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich;

3) dotacje celowe dla beneficjentów;

4) realizację projektów finansowanych w ramach Programu Środki Przejściowe;

5) realizację Wspólnej Polityki Rolnej zgodnie z odrębnymi ustawami;

6)[81)] realizację planu rozwojowego, o którym mowa w art. 5 pkt 7aa ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Art. 187. Za obsługę płatności w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, zwanych dalej „płatnościami", odpowiada Minister Finansów.

Art. 188. 1. Podstawą dokonania płatności na rzecz beneficjenta jest zlecenie płatności wystawione przez instytucję, z którą beneficjent zawarł umowę o dofinansowanie projektu, oraz pisemna zgoda dysponenta części budżetowej na dokonanie płatności, z zastrzeżeniem, że w przypadku gdy projekt realizuje instytucja zarządzająca lub instytucja pośrednicząca będąca zarządem województwa lub przez zarząd województwa upoważniona, zlecenia płatności są wystawiane przez zarząd województwa.

1a. Instytucja, o której mowa w ust. 1, może, za zgodą dysponenta części budżetowej, upoważnić pisemnie inny podmiot będący państwową jednostką budżetową lub agencją wykonawczą, realizujący projekt finansowany z udziałem środków europejskich, do wystawiania zleceń płatności.

2. Dysponent części budżetowej może upoważnić na piśmie instytucję, o której mowa w ust. 1, lub podmiot, o którym mowa w ust. 1a, do wydawania zgody na dokonywanie płatności.

3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do decyzji, o której mowa w art. 5 pkt 9 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo w art. 9 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego, albo w art. 9 ust. 2 pkt 3 ustawy o zasadach realizacji programów.

4. Instytucja, o której mowa w ust. 1, informuje właściwego dysponenta części budżetowej o zleceniach płatności przekazywanych do Banku Gospodarstwa Krajowego, a w przypadku programów finansowanych z udziałem środków europejskich, dla których instytucją zarządzającą lub pośredniczącą jest zarząd województwa, także zarząd województwa.

5. Płatności mogą być przekazywane na rachunek beneficjenta, podmiotu upoważnionego przez beneficjenta lub wykonawcy.

6. Minister Finansów w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego oraz ministrem właściwym do spraw rybołówstwa określi, w drodze rozporządzenia:

1) wzór zlecenia płatności,

2) zakres, terminy i tryb przekazywania przez Bank Gospodarstwa Krajowego informacji dotyczących płatności,

---

81) Dodany przez art. 113 pkt 9 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

3) wzory, zakres, terminy i tryb przekazywania informacji przez instytucję, o której mowa w ust. 1, do dysponenta części budżetowej lub do zarządu województwa

– mając na względzie sprawność realizacji płatności, wymogi prowadzenia przez dysponentów części budżetowych ewidencji księgowej wydatków w ramach programów oraz zapewnienie skutecznej kontroli nad środkami przekazanymi do Banku Gospodarstwa Krajowego.

Art. 189. 1.[82)] Zlecenie płatności może dotyczyć kwoty wydatków kwalifikowalnych zgodnie z kryteriami określonymi na podstawie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo ustawy o zasadach realizacji programów, albo ustawy o zasadach realizacji programów 2021–2027, albo ustawy o pomocy społecznej, albo rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiającego instrument „Łącząc Europę", zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 913/2010 oraz uchylającego rozporządzenia (WE) nr 680/2007 i (WE) nr 67/2010, albo rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1153 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiającego instrument „Łącząc Europę" i uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 i (UE) nr 283/2014, a w przypadku programu finansowanego z udziałem środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego albo Europejskiego Funduszu Rybackiego – na podstawie odpowiednio ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego albo ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego, wynikającej z wniosku o płatność, zweryfikowanego pozytywnie przez instytucję, o której mowa w art. 188 ust. 1.

2. Instytucja, o której mowa w art. 188 ust. 1, może wystawić zlecenie dokonania płatności zaliczkowej dla beneficjenta.

3.[83)] W przypadku niezłożenia wniosku o płatność na kwotę wydatków kwalifikowalnych lub niezwrócenia niewykorzystanej części zaliczki w terminie 14 dni od dnia upływu terminu, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie ust. 4 i 4a, od środków pozostałych do rozliczenia, przekazanych w ramach zaliczki, nalicza się odsetki w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczone od dnia przekazania środków do dnia złożenia wniosku o płatność lub do dnia zwrócenia niewykorzystanej części zaliczki.

3a. W przypadku stwierdzenia okoliczności, o których mowa w ust. 3, instytucja, która podpisała umowę z beneficjentem, wzywa go do:

1) zapłaty odsetek lub

2) wyrażenia zgody na pomniejszenie kolejnych płatności

– w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

3b. Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 3a, organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej, instytucji pośredniczącej albo instytucji wdrażającej w rozumieniu ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo ustawy o zasadach realizacji programów, albo ustawy o zasadach realizacji programów 2021–2027, albo ustawy o pomocy społecznej albo organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej lub pośredniczącej w rozumieniu ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego lub ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego wydaje decyzję o zapłacie odsetek określającą:[84)]

1) kwotę środków, od których nalicza się odsetki;

2) termin, od którego nalicza się odsetki, a także sposób ich zapłaty. Przepis art. 207 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

3c. Decyzji, o której mowa w ust. 3b, nie wydaje się, jeżeli przed jej wydaniem dokonano zapłaty odsetek oraz środki, od których te odsetki zostały naliczone, beneficjent rozliczył w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie ust. 4 i 4a.

3d.[85)] Instytucja zarządzająca lub instytucja pośrednicząca mogą, na podstawie porozumienia lub umowy, o których mowa w art. 27 i art. 32 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo w art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o zasadach realizacji programów, albo w art. 9 ust. 1 i 2 ustawy o zasadach realizacji programów 2021–2027, upoważnić instytucję wdrażającą będącą jednostką sektora finansów publicznych do wydawania decyzji, o której mowa w ust. 3b.

---

82) W brzmieniu ustalonym przez art. 113 pkt 10 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.
83) W brzmieniu ustalonym przez art. 113 pkt 10 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.
84) Wprowadzenie do wyliczenia w brzmieniu ustalonym przez art. 113 pkt 10 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 1.
85) W brzmieniu ustalonym przez art. 113 pkt 10 lit. d ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

3e. Od decyzji, o której mowa w ust. 3b, wydanej przez instytucję pośredniczącą lub instytucję wdrażającą, o której mowa w ust. 3d, służy odwołanie odpowiednio do właściwej instytucji zarządzającej albo, jeżeli rozpatrywanie odwołań od decyzji instytucji wdrażającej zostało powierzone instytucji pośredniczącej – instytucji pośredniczącej. W przypadku wydania decyzji w pierwszej instancji przez instytucję zarządzającą służy wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do tej instytucji.

3f. (uchylony)[86)]

4. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego w porozumieniu z Ministrem Finansów określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb udzielania oraz rozliczania zaliczek, w tym zwrotu środków pochodzących z dotacji z budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego, a także terminy składania wniosków o płatność oraz ich zakres, uwzględniając rodzaje beneficjentów i sposób wdrażania działań w ramach programu finansowanego z udziałem środków europejskich.

4a. Minister właściwy do spraw rybołówstwa w porozumieniu z Ministrem Finansów określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb udzielania oraz rozliczania zaliczek, w tym zwrotu środków pochodzących z dotacji z budżetu państwa, a także terminy składania wniosków o płatność oraz ich zakres w ramach programu finansowanego z udziałem środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, uwzględniając rodzaje beneficjentów i sposób wdrażania działań w ramach programu finansowanego z udziałem środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego.

5. W przypadku programów realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, udzielenie, wypłata i rozliczenie zaliczki następuje w terminach i na warunkach określonych w umowie o dofinansowanie, z uwzględnieniem wytycznych państw darczyńców lub umów zawartych z tymi państwami.

6. Przepisy ust. 1–4 stosuje się odpowiednio do projektów realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2.

Art. 190.[87)] W przypadku gdy beneficjentem projektu finansowanego ze środków europejskich jest jednostka sektora finansów publicznych:

1) wydatek kwalifikowalny rozliczany w sposób określony w art. 67 ust. 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 lub w sposób określony w art. 53 ust. 1 lit. a rozporządzenia ogólnego powinien zostać ujęty we wniosku o płatność przekazywanym właściwej instytucji w terminie do 3 miesięcy, licząc od ostatniego dnia miesiąca, w którym został poniesiony;

2) wydatek kwalifikowalny rozliczany w sposób określony w art. 67 ust. 1 lit. b–e rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 lub w sposób określony w art. 53 ust. 1 lit. b–d rozporządzenia ogólnego powinien zostać ujęty we wniosku o płatność po spełnieniu warunków określonych w umowie lub decyzji o dofinansowaniu, nie później niż we wniosku o płatność końcową.

Art. 191. 1. Instytucja, o której mowa w art. 188 ust. 1, przekazuje dysponentowi części budżetowej lub do zarządu województwa, w terminie do 5 dnia każdego miesiąca, zbiorcze harmonogramy wydatków wynikających z podpisanych umów, o których mowa w art. 5 pkt 9 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo w art. 134a pkt 7 i art. 134b ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej, albo w art. 17 ust. 1 i w art. 19 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, albo w art. 9 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego, albo w art. 9 ust. 2 pkt 3 ustawy o zasadach realizacji programów.

---

86) Przez art. 113 pkt 10 lit. e ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

87) W brzmieniu ustalonym przez art. 113 pkt 11 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do zbiorczych harmonogramów wydatków wynikających z decyzji, o których mowa w art. 5 pkt 9 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo w art. 9 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego, albo w art. 9 ust. 2 pkt 3 ustawy o zasadach realizacji programów.

3. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do zbiorczych harmonogramów wydatków wynikających z umów o dofinansowanie projektów finansowanych ze środków pochodzących z instrumentu „Łącząc Europę".

Art. 192. 1.[88)] Minister Finansów przekazuje na rachunki w Banku Gospodarstwa Krajowego środki na płatności na rzecz beneficjentów, w przypadku Wspólnej Polityki Rolnej – na rzecz agencji płatniczych, o których mowa w odrębnych ustawach, a w przypadku planu rozwojowego, o którym mowa w art. 5 pkt 7aa ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju – na rzecz Polskiego Funduszu Rozwoju Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, zwanego dalej „PFR".

2. Kwota środków, o których mowa w ust. 1, nie może być wyższa niż łączny limit wydatków dla programów finansowanych z udziałem środków europejskich, określony w budżecie środków europejskich.

3. Bank Gospodarstwa Krajowego może prowadzić obsługę wypłat na współfinansowanie realizacji programów i projektów finansowanych z udziałem środków europejskich, w ramach umowy zawartej z właściwym dysponentem części budżetowej.

4. Właściwy dysponent części budżetowej może zlecić Bankowi Gospodarstwa Krajowego dokonywanie wypłat, o których mowa w ust. 3, i przekazać środki na rachunek prowadzony przez ten Bank.

5. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przekazuje Ministrowi Finansów kwartalne prognozy płatności w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich w terminie do 15 dnia miesiąca poprzedzającego dany kwartał. W odniesieniu do programu finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego albo Europejskiego Funduszu Rybackiego prognozy przekazuje minister właściwy do spraw rybołówstwa, w odniesieniu do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4 – minister właściwy do spraw rozwoju wsi oraz minister właściwy do spraw rynków rolnych, a w odniesieniu do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5b – minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

6. Minister Finansów informuje ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, ministra właściwego do spraw rybołówstwa oraz ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego o kwocie środków wypłaconych przez Bank Gospodarstwa Krajowego beneficjentom w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4, w terminie do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano płatności.

7. Minister Finansów informuje niezwłocznie ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz ministra właściwego do spraw rozwoju wsi i ministra właściwego do spraw rybołówstwa o kwocie środków przekazanych przez Komisję Europejską w związku z realizacją programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz o odsetkach narosłych od tych środków w ramach poszczególnych programów.

Art. 193. 1. Jednostki realizujące program finansowany z udziałem środków europejskich mogą zaciągać zobowiązania, rozumiane jako suma limitów wydatków wynikających z decyzji o dofinansowaniu lub umów z beneficjentami programów finansowanych z udziałem środków europejskich, do wysokości łącznej kwoty wydatków określonych dla całego programu, z uwzględnieniem wieloletnich limitów wydatków, o których mowa w art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. c.

2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przedstawia Radzie Ministrów, w terminie do końca miesiąca następującego po zakończeniu kwartału, informacje o wysokości zobowiązań wynikających z zawartych z beneficjentami umów w ramach poszczególnych programów, wysokości środków przekazanych beneficjentom i planowanych do przekazania do końca roku budżetowego.

3. Rada Ministrów, na wniosek Ministra Finansów zaopiniowany przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, może podjąć decyzję o wstrzymaniu zaciągania zobowiązań w ramach danego programu w przypadku zagrożenia wykonania planu dochodów budżetu z tytułu realizacji programów finansowanych ze środków europejskich, określonych w ustawie budżetowej.

4. Na wniosek instytucji zarządzającej lub organu pełniącego funkcję odpowiednio Krajowego Punktu Kontaktowego lub Krajowej Instytucji Koordynującej w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, w porozumieniu z Ministrem Finansów, może wyrazić zgodę na zaciągnięcie zobowiązań przekraczających łączną kwotę wydatków programu, o której mowa w ust. 1.[89)]

---

88) W brzmieniu ustalonym przez art. 113 pkt 12 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

89) Zdanie drugie uchylone przez art. 113 pkt 13 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

5. Maksymalny udział budżetu państwa w finansowaniu wydatków w ramach programu operacyjnego nie może przekroczyć wieloletniego limitu zobowiązań budżetu państwa określonego w załączniku do ustawy budżetowej, o którym mowa w art. 122.

Art. 194. 1. Minister Finansów, na wniosek ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, zaopiniowany przez właściwego dysponenta części budżetowej, dokonuje przeniesień między częściami i działami budżetu państwa wydatków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4.

2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego może wystąpić z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, także na wniosek właściwego dysponenta części budżetowej.

3. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego niezwłocznie informuje Radę Ministrów o przyczynach wystąpienia z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, w przypadku negatywnej opinii właściwego dysponenta części budżetowej. Rada Ministrów może uchylić decyzję Ministra Finansów o przeniesieniu, o którym mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia poinformowania o podjęciu decyzji.

4. Właściwy dysponent części budżetowej może dokonywać przeniesień pomiędzy programami finansowanymi z udziałem środków europejskich w ramach części i działu klasyfikacji wydatków. Przeniesienie wymaga zgody ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, z wyłączeniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, Europejskiego Funduszu Rybackiego, Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4.[90)]

4a. O wyrażonej zgodzie minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego informuje niezwłocznie Ministra Finansów.

5. Minister Finansów na wniosek ministra właściwego do spraw rozwoju wsi lub ministra właściwego do spraw rynków rolnych dokonuje przeniesień między częściami i działami w ramach wydatków z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4, a w ramach wydatków z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5b, przeniesień między działami Minister Finansów dokonuje na wniosek ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

5a.[91)] Minister Finansów na wniosek ministra właściwego do spraw rybołówstwa dokonuje przeniesień między częściami i działami w ramach wydatków z udziałem środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury.

6. Właściwy dysponent części budżetowej może dokonywać przeniesień w ramach części i działu klasyfikacji wydatków z udziałem środków, o którym mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4.

Art. 195. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego sprawuje nadzór i kontrolę nad realizacją programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4 i 5b.

2. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi, minister właściwy do spraw rynków rolnych oraz minister właściwy do spraw rybołówstwa sprawują nadzór i kontrolę nad realizacją programów finansowanych odpowiednio z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4, środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz Europejskiego Funduszu Rybackiego.

3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego sprawuje nadzór i kontrolę nad realizacją programu finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5b.

Rozdział 7

Bankowa obsługa budżetu państwa oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych

Art. 196. 1. Dla obsługi budżetu państwa w zakresie krajowych środków finansowych są prowadzone następujące rachunki bankowe:

1) centralny rachunek bieżący budżetu państwa, z wyodrębnieniem rachunków dochodów i wydatków budżetu państwa oraz rachunków środków do sfinansowania pożyczkowych potrzeb budżetu państwa;

2) rachunki bieżące państwowych jednostek budżetowych, z wyodrębnieniem rachunków dochodów i wydatków, oraz prowadzone dla tych rachunków rachunki VAT, o których mowa w rozdziale 3a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 2439 i 2447 oraz z 2022 r. poz. 830, 872, 1358 i 1488);

3) rachunki bieżące urzędów obsługujących organy podatkowe, dla gromadzenia dochodów budżetu państwa, z wyodrębnieniem rachunków dla niektórych rodzajów dochodów;

---

90) Zdanie drugie w brzmieniu ustalonym przez art. 113 pkt 14 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

91) Dodany przez art. 113 pkt 14 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

4) rachunki bieżące państwowych funduszy celowych, o ile odrębne ustawy nie stanowią inaczej, oraz prowadzone dla tych rachunków rachunki VAT, o których mowa w rozdziale 3a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe;

5) rachunki pomocnicze oraz prowadzone dla tych rachunków rachunki VAT, o których mowa w rozdziale 3a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe;

6) rachunki bieżące państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Obsługę bankową budżetu państwa w zakresie rachunków bankowych wymienionych w ust. 1 pkt 1–3 i 5 oraz państwowych funduszy celowych, o których mowa w art. 9 pkt 8, prowadzi Narodowy Bank Polski lub Bank Gospodarstwa Krajowego, z zastrzeżeniem ust. 3, 6 i 7.

2a. Obsługę bankową rachunków budżetu środków europejskich prowadzi Narodowy Bank Polski lub Bank Gospodarstwa Krajowego.

3. Wyboru podmiotu prowadzącego obsługę rachunków, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, oraz rachunków, o których mowa w ust. 1 pkt 4, prowadzonych dla państwowych funduszy celowych zarządzanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych lub Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, dokonuje Minister Finansów, uwzględniając niezbędne warunki techniczne i organizacyjne, które powinny być spełnione przez ten podmiot, jak również wpływ na stan finansów publicznych w związku z podjęciem i prowadzeniem obsługi tych rachunków.

4. Bank Gospodarstwa Krajowego może podjąć obsługę rachunków, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, nie wcześniej niż z dniem przyjęcia przez Rzeczpospolitą Polską waluty euro.

5. Obsługę bankową rachunków jednostek sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 9 pkt 5–7, 9 i 12, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, dla których podmiotem tworzącym jest minister, centralny organ administracji rządowej, wojewoda lub uczelnia medyczna, państwowych instytucji kultury, państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14, wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej prowadzi Bank Gospodarstwa Krajowego.

6. Minister Finansów może dokonać wyboru podmiotu prowadzącego obsługę rachunków bankowych, wymienionych w ust. 1 pkt 5, dla niektórych rodzajów rachunków pomocniczych.

7. Obsługę rachunków bankowych wymienionych w ust. 1 pkt 5 na potrzeby finansowania związków operacyjnych i taktycznych oraz oddziałów i pododdziałów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej użytych lub przebywających poza granicami państwa może prowadzić bank inny niż Narodowy Bank Polski lub Bank Gospodarstwa Krajowego.

Art. 197. 1. Dochody budżetu państwa są gromadzone odpowiednio na rachunkach urzędów obsługujących organy podatkowe dla gromadzenia dochodów lub na rachunkach bieżących dochodów państwowych jednostek budżetowych i przekazywane na centralny rachunek bieżący budżetu państwa, którego dysponentem jest Minister Finansów.

2. Wydatki budżetu państwa są dokonywane przez dysponentów środków budżetowych z ich rachunków bieżących wydatków ze środków otrzymanych bezpośrednio lub za pośrednictwem rachunku bieżącego wydatków dysponenta nadrzędnego z centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa.

3. Niewykorzystane przez dysponentów środków budżetowych środki, o których mowa w ust. 2, są przekazywane bezpośrednio lub za pośrednictwem rachunku bieżącego wydatków dysponenta nadrzędnego na centralny rachunek bieżący budżetu państwa.

4. Operacje z tytułu przychodów i rozchodów budżetu państwa są dokonywane na centralnym rachunku bieżącym budżetu państwa lub na rachunkach pomocniczych Ministra Finansów.

Art. 198. Minister Finansów, kierując się ogólnie sprawowaną kontrolą realizacji dochodów i wydatków budżetu państwa, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób wykonywania budżetu państwa, w tym:

1) sposób i warunki ustanawiania przez dysponentów części budżetowych dysponentów drugiego i trzeciego stopnia;

2) tryb i terminy przekazywania:

   a) na centralny rachunek bieżący budżetu państwa dochodów pobieranych przez urzędy obsługujące organy podatkowe i państwowe jednostki budżetowe z rachunków, o których mowa w art. 196 ust. 1 pkt 2 i 3,

   b) z centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa środków na rachunki, o których mowa w art. 196 ust. 1 pkt 2 i 3, z tytułu zwrotu nadpłat dochodów, określonych w odrębnych przepisach, dokonywanych z tych rachunków,

c) z centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa środków na rachunki, o których mowa w art. 196 ust. 1 pkt 2, w celu dokonywania wydatków przez te jednostki,

d) na centralny rachunek bieżący budżetu państwa niewykorzystanych środków, o których mowa w art. 197 ust. 3,

e) na centralny rachunek bieżący budżetu państwa środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2,

f) środków pozostałych po uregulowaniu zobowiązań, o których mowa w art. 181 ust. 9.

Art. 199. 1. Obsługa bankowa rachunków budżetu państwa jest prowadzona w ramach umowy rachunku bankowego.

2. W ramach obsługi bankowej budżetu państwa podmiot prowadzący obsługę udostępnia:

1) Ministrowi Finansów i Najwyższej Izbie Kontroli informacje o stanach środków na rachunkach, o których mowa w art. 196 ust. 1,

2) właściwym dysponentom informacje o stanach środków w podległych im jednostkach, na rachunkach bieżących, o których mowa w art. 196 ust. 1 pkt 2 i 3

– w zakresie i terminach określonych w rozporządzeniu wydanym na podstawie ust. 3.

3. Minister Finansów, mając na względzie ujednolicenie zasad obsługi rachunków budżetu państwa oraz kierując się koniecznością zapewnienia płynnego przepływu informacji, określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje i tryb dokonywania operacji na rachunkach, o których mowa w art. 196 ust. 1, oraz zakres i terminy udostępniania informacji, o których mowa w ust. 2, w ramach prowadzonej obsługi bankowej budżetu państwa, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Jeżeli podmiotem prowadzącym obsługę centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa jest Narodowy Bank Polski, Minister Finansów, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 3, zasięga opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego.

Art. 199a. W ramach obsługi bankowej rachunków jednostek sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 9 pkt 5–7, 9 i 12, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, dla których podmiotem tworzącym jest minister, centralny organ administracji rządowej, wojewoda lub uczelnia medyczna, państwowych instytucji kultury, państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14, oraz wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej Bank Gospodarstwa Krajowego udostępnia Ministrowi Finansów i Najwyższej Izbie Kontroli informacje o stanach środków na poszczególnych rachunkach.

Art. 200. 1. Obsługę bankową płatności prowadzi Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach umowy rachunku bankowego zawartej z Ministrem Finansów.

2. Minister Finansów przedstawia do zaopiniowania ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego oraz ministrowi właściwemu do spraw rybołówstwa projekt umowy, o której mowa w ust. 1.

Art. 201. Umowa rachunku bankowego, o której mowa w art. 200 ust. 1, określa w szczególności:

1) liczbę i rodzaje prowadzonych rachunków bankowych;

2) wysokość oprocentowania rachunków bankowych;

3) rodzaje sprawozdań z realizacji zadań przez Bank Gospodarstwa Krajowego i terminy ich składania;

4) tryb dokonywania kontroli zadań realizowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego;

5) wynagrodzenie Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu realizowanych zadań;

6) zakres odpowiedzialności Banku Gospodarstwa Krajowego, w tym w szczególności za nieterminową realizację zadań.

DZIAŁ IV

Środki europejskie i inne środki pochodzące ze źródeł zagranicznych, niepodlegające zwrotowi

Art. 202. 1. Środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu są gromadzone na wyodrębnionych rachunkach bankowych.

2. Obsługę bankową rachunków, o których mowa w ust. 1, prowadzi Narodowy Bank Polski lub Bank Gospodarstwa Krajowego na podstawie umów rachunku bankowego.

3. W ramach obsługi, o której mowa w ust. 2, Narodowy Bank Polski lub Bank Gospodarstwa Krajowego dokonują wypłat na podstawie dyspozycji Ministra Finansów lub jego pełnomocników, a w zakresie środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b, na podstawie dyspozycji ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

4.[92)] Środki finansowe pozostałe po zakończeniu realizacji programów finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b, na rachunkach, o których mowa w ust. 1, są wykorzystywane na realizację zadań w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna lub programów Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa lub programów w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna (Interreg).

5.[92)] W celu ponownego wykorzystania środków, o których mowa w ust. 4, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego otwiera w Narodowym Banku Polskim rachunek do ich obsługi.

6.[92)] Środki zgromadzone na rachunku, o którym mowa w ust. 5, są uruchamiane przez Narodowy Bank Polski wyłącznie na podstawie dyspozycji ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

Art. 203. Środki, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 6, stanowią dochody jednostek samorządu terytorialnego, przychody innych jednostek sektora finansów publicznych lub jednostek spoza tego sektora, jeżeli jednostki otrzymały te środki bezpośrednio od dawcy środków, chyba że możliwość otrzymania tych środków wynika z umowy międzynarodowej lub porozumienia między organem administracji rządowej a dawcą środków.

Art. 204. Środki, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, są przeznaczone wyłącznie na cele określone w umowie międzynarodowej, przepisach odrębnych lub deklaracji dawcy.

Art. 205. (uchylony)

Art. 206. 1.[93)] Szczegółowe warunki dofinansowania:

1) projektu – określa umowa o dofinansowanie projektu, o której mowa w art. 5 pkt 9 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju lub w art. 17 ust. 1 oraz w art. 19 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego albo w art. 9 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego, albo w art. 9 ust. 2 pkt 3 ustawy o zasadach realizacji programów – z wyłączeniem programów w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna, albo w art. 2 pkt 32 ustawy o zasadach realizacji programów 2021–2027 – z wyłączeniem programów w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna (Interreg);

2) projektu w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym – określają umowy, o których mowa w art. 134a pkt 7 i art. 134b ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej;

3) projektu finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus przeznaczonego na zwalczanie deprywacji materialnej – określają umowy, o których mowa w art. 134n ust. 1 pkt 7 lit. a oraz art. 134o ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej;

4) projektu finansowanego w ramach instrumentu „Łącząc Europę" – określa umowa o dofinansowanie projektu finansowanego ze środków pochodzących z instrumentu „Łącząc Europę".

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, powinna określać w szczególności:

1) opis projektu lub zadania, w tym cel, na jaki przyznano środki, i termin jego realizacji;

2) harmonogram dokonywania wydatków, obejmujący okres co najmniej jednego kwartału;

3) wysokość przyznanych środków;

4) zobowiązanie do poddania się kontroli i tryb kontroli realizacji projektu lub zadania;

4a)[94)] zobowiązanie do stosowania wytycznych, o których mowa w art. 2 pkt 32 ustawy o zasadach realizacji programów albo w art. 2 pkt 38 ustawy o zasadach realizacji programów 2021–2027, a w zakresie programu finansowanego z udziałem środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym – zobowiązanie do stosowania wytycznych, o których mowa w art. 134a pkt 6 ustawy o pomocy społecznej;

4b)[95)] w zakresie programu finansowanego ze środków, o których mowa w art. 4 ust. 1 lit. m rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 21, z późn. zm.[96)]) – zobowiązanie do stosowania wytycznych, o których mowa w art. 134n ust. 1 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej;

5) termin i sposób rozliczenia projektu oraz ewentualnych zaliczek;

---

92) Dodany przez art. 113 pkt 15 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.
93) W brzmieniu ustalonym przez art. 113 pkt 16 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.
94) W brzmieniu ustalonym przez art. 113 pkt 16 lit. b tiret pierwsze ustawy, o której mowa w odnośniku 1.
95) Dodany przez art. 113 pkt 16 lit. b tiret drugie ustawy, o której mowa w odnośniku 1.
96) Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 421 z 26.11.2021, str. 75.

6) formy zabezpieczeń należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy;

7) warunki rozwiązania umowy ze względu na nieprawidłowości występujące w trakcie realizacji projektu;

8) warunki i terminy zwrotu środków, w tym środków nieprawidłowo wykorzystanych lub pobranych w nadmiernej wysokości lub w sposób nienależny.

3. Aktualizacja harmonogramu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, nie wymaga zmiany umowy, o której mowa w ust. 1.

4. Przepis ust. 2 pkt 6 nie ma zastosowania do beneficjenta programu finansowanego z udziałem środków europejskich będącego jednostką sektora finansów publicznych albo fundacją, której jedynym fundatorem jest Skarb Państwa, a także do Banku Gospodarstwa Krajowego, a w zakresie programu finansowanego z udziałem środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym – do umów, o których mowa w art. 134a pkt 7 i art. 134b ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.

5. W przypadku gdy beneficjentem jest państwowa jednostka budżetowa, warunki, o których mowa w ust. 1, określone zostają w porozumieniu. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio, z wyjątkiem pkt 6 i 8.

Art. 207. 1. W przypadku gdy środki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich są:

1) wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem,

2) wykorzystane z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184,

3) pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości

– podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji, o której mowa w ust. 9, na wskazany w tej decyzji rachunek bankowy.

2. Zwrot środków może zostać dokonany przez pomniejszenie kolejnej płatności na rzecz beneficjenta o kwotę podlegającą zwrotowi. Instytucja, o której mowa w art. 188 ust. 1, uwzględnia tę kwotę w zleceniu płatności kierowanym do Banku Gospodarstwa Krajowego. W takim przypadku przepisu ust. 4 pkt 3 nie stosuje się.

2a. Odsetki, o których mowa w ust. 1, nalicza się do dnia zwrotu środków lub do dnia wpływu do właściwej instytucji pisemnej zgody na pomniejszenie kolejnych płatności, o której mowa w ust. 8, jeżeli taka zgoda została wyrażona.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do odsetek, o których mowa w ust. 1.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, beneficjent zostaje wykluczony z możliwości otrzymania środków, o których mowa w ust. 1, jeżeli:

1) otrzymał płatność na podstawie przedstawionych jako autentyczne dokumentów podrobionych lub przerobionych lub dokumentów potwierdzających nieprawdę lub

2) (uchylony)

3) nie zwrócił środków wraz z odsetkami w terminie 14 dni od dnia upływu terminu, o którym mowa w ust. 1, lub

4) okoliczności, o których mowa w ust. 1, wystąpiły wskutek popełnienia przestępstwa przez beneficjenta, partnera, podmiot upoważniony do dokonywania wydatków, a w przypadku gdy podmioty te nie są osobami fizycznymi – osobę uprawnioną do wykonywania w ramach projektu czynności w imieniu beneficjenta, przy czym fakt popełnienia przestępstwa przez wyżej wymienione podmioty został potwierdzony prawomocnym wyrokiem sądowym.

5. Okres wykluczenia, o którym mowa w ust. 4, rozpoczyna się od dnia, kiedy decyzja, o której mowa w ust. 9, stała się ostateczna, zaś kończy się z upływem trzech lat od dnia dokonania zwrotu tych środków. Jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 4 pkt 1 i 4, zostały stwierdzone po dniu, w którym decyzja, o której mowa w ust. 9, stała się ostateczna, okres wykluczenia rozpoczyna się od dnia stwierdzenia tych okoliczności, z zastrzeżeniem ust. 6.

6. Jeżeli zwrot środków przez beneficjenta, o którym mowa w ust. 4 pkt 1 i 4, został dokonany w trybie określonym w ust. 8 lub przed wydaniem decyzji, o której mowa w ust. 9, okres wykluczenia, o którym mowa w ust. 4, rozpoczyna się od dnia stwierdzenia okoliczności, o których mowa w ust. 4 pkt 1 i 4, a kończy się z upływem trzech lat liczonych od dnia dokonania zwrotu środków przez beneficjenta.

7. Przepisu ust. 4 nie stosuje się do podmiotów, które na podstawie odrębnych przepisów realizują zadania interesu publicznego, jeżeli spowoduje to niemożność wdrożenia działania w ramach programu lub znacznej jego części, do jednostek samorządu terytorialnego i samorządowych osób prawnych, instytutów badawczych prowadzących działalność leczniczą, podmiotów leczniczych utworzonych przez organy administracji rządowej oraz podmiotów leczniczych utworzonych lub prowadzonych przez uczelnie medyczne, a także do beneficjentów, o których mowa w art. 134b ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.

8. W przypadku stwierdzenia okoliczności, o których mowa w ust. 1, instytucja określona odpowiednio w ust. 9, 11 i 11a lub instytucja, która podpisała z beneficjentem umowę o dofinansowanie, wzywa do:

1) zwrotu środków lub

2) do wyrażenia zgody na pomniejszenie kolejnych płatności, o którym mowa w ust. 2,

w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

9. Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 8, organ:

1)[97] pełniący funkcję instytucji zarządzającej lub instytucji pośredniczącej w rozumieniu ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego, albo ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, albo ustawy o zasadach realizacji programów, albo ustawy o zasadach realizacji programów 2021–2027, albo

2)[97] pełniący funkcję instytucji zarządzającej albo instytucji pośredniczącej, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, albo

3) pełniący funkcję odpowiednio Krajowego Punktu Kontaktowego lub Krajowej Instytucji Koordynującej w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, albo

4) odpowiedzialny za wdrożenie instrumentu „Łącząc Europę"

– wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki, oraz sposób zwrotu środków, z uwzględnieniem ust. 2, oraz zawierającą pouczenie o sankcji wynikającej z ust. 4 pkt 3, z zastrzeżeniem ust. 7.

10. Decyzji, o której mowa w ust. 9, nie wydaje się, jeżeli dokonano zwrotu środków przed jej wydaniem.

11.[98] Instytucja zarządzająca lub instytucja pośrednicząca na podstawie porozumienia lub umowy, o których mowa w art. 27 i art. 32 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o zasadach realizacji programów, albo art. 9 ust. 1 i 2 ustawy o zasadach realizacji programów 2021–2027, albo organ odpowiedzialny za wdrożenie instrumentu „Łącząc Europę", albo organ pełniący funkcję odpowiednio Krajowego Punktu Kontaktowego lub Krajowej Instytucji Koordynującej w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, na podstawie porozumienia lub umowy, może upoważnić instytucję wdrażającą, a w przypadku programów finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 – operatora programu, instytucję pośredniczącą lub instytucję, która podpisała z beneficjentem umowę o dofinansowanie, będących jednostkami sektora finansów publicznych, do wydawania decyzji, o której mowa w ust. 9.

11a. W przypadku gdy operator programu lub instytucja pośrednicząca w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, powierza na podstawie porozumienia lub umowy wykonywanie części swoich zadań innemu podmiotowi będącemu jednostką sektora finansów publicznych, porozumienie lub umowa może również zawierać upoważnienie do wydawania decyzji, o której mowa w ust. 9, o ile operator programu lub instytucja pośrednicząca zostały upoważnione do wydawania takich decyzji na podstawie ust. 11.

12. Od decyzji, o której mowa w ust. 9, wydanej przez:

1) operatora programu albo

2) instytucję pośredniczącą lub instytucję wdrażającą, o których mowa w ust. 11, albo

3)[99] podmiot upoważniony do wydania tej decyzji na podstawie ust. 11a, albo

4)[100] instytucję pośredniczącą, o której mowa w ustawie o pomocy społecznej

– służy odwołanie do właściwej instytucji zarządzającej albo organu pełniącego funkcję odpowiednio Krajowego Punktu Kontaktowego lub Krajowej Instytucji Koordynującej w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, a jeżeli rozpatrywanie odwołań od decyzji instytucji wdrażającej zostało powierzone instytucji pośredniczącej – do instytucji pośredniczącej.

---

97) W brzmieniu ustalonym przez art. 113 pkt 17 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.
98) W brzmieniu ustalonym przez art. 113 pkt 17 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.
99) Ze zmianą wprowadzoną przez art. 113 pkt 17 lit. c tiret pierwsze ustawy, o której mowa w odnośniku 1.
100) Dodany przez art. 113 pkt 17 lit. c tiret drugie ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

12a. W przypadku wydania decyzji w pierwszej instancji przez:

1) instytucję zarządzającą albo

2) organ odpowiedzialny za wdrożenie instrumentu „Łącząc Europę", albo

3) organ pełniący funkcję odpowiednio Krajowego Punktu Kontaktowego lub Krajowej Instytucji Koordynującej w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2

– służy wniosek do tej instytucji albo organu o ponowne rozpatrzenie sprawy.

13. Przepisów ust. 1–9 nie stosuje się do państwowych jednostek budżetowych.

Art. 208. 1. Przepisy art. 187–191, art. 193, art. 206 oraz art. 207 nie dotyczą Wspólnej Polityki Rolnej, która jest finansowana zgodnie z odrębnymi ustawami.

2. Środki europejskie w części dotyczącej Wspólnej Polityki Rolnej są przekazywane agencjom płatniczym przez Bank Gospodarstwa Krajowego w oparciu o umowę zawartą z Ministrem Finansów.

3. Obsługę bankową rachunków agencji płatniczych w zakresie środków, o których mowa w ust. 2, oraz środków przeznaczonych na współfinansowanie realizacji zadań finansowanych z udziałem tych środków prowadzi Narodowy Bank Polski lub Bank Gospodarstwa Krajowego na podstawie umów rachunku bankowego.

4. Środki europejskie, w części dotyczącej wyprzedzającego finansowania w ramach Wspólnej Polityki Rolnej, o którym mowa w odrębnych przepisach, z wyłączeniem zadań z zakresu pomocy technicznej, są przekazywane właściwym dysponentom przez Bank Gospodarstwa Krajowego na podstawie dyspozycji Ministra Finansów.

Art. 209. 1. Należności i wierzytelności przypadające agencjom płatniczym w ramach Wspólnej Polityki Rolnej mogą być, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, umarzane w całości lub w części, a ich spłata odraczana lub rozkładana na raty.

1a. (uchylony)

1b. W okresie trwania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, od należności, o których mowa w ust. 1, których spłata została odroczona lub rozłożona na raty, odsetki za zwłokę są naliczane do dnia wniesienia podania o odroczenie lub rozłożenie na raty spłaty należności, włącznie z tym dniem.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb umarzania w całości lub w części, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności, o których mowa w ust. 1, a także wskaże organy do tego uprawnione, z uwzględnieniem:

1) przesłanek uzasadniających umorzenie w całości lub w części, odroczenie lub rozłożenie na raty spłaty tych należności;

2) rodzaju i zakresu udzielonych ulg w spłaceniu należności;

3) właściwości organów uprawnionych do umarzania należności w całości lub w części, odraczania lub rozkładania ich spłaty na raty w zależności od wysokości kwoty udzielonej ulgi.

Art. 209a.[101)] 1. Przepisów art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. b i c, art. 171, art. 187–191, art. 192 ust. 5 i 6, art. 193, art. 194, art. 206 oraz art. 207 nie stosuje się do planu rozwojowego, o którym mowa w art. 5 pkt 7aa ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, który jest finansowany zgodnie z odrębnymi ustawami.

2. Środki europejskie w części dotyczącej planu rozwojowego, o którym mowa w art. 5 pkt 7aa ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, który jest finansowany zgodnie z odrębnymi ustawami, są przekazywane PFR przez Bank Gospodarstwa Krajowego na podstawie umowy zawartej z Ministrem Finansów.

3. Środki, o których mowa w ust. 2, są przekazywane na podstawie zlecenia płatności wystawionego przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, pod warunkiem dostępności środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5d.

4. Do zwrotu środków, o których mowa w ust. 2, przekazanych PFR, przepisy art. 169 stosuje się odpowiednio.

Art. 210. 1.[102)] Minister Finansów prowadzi rejestr podmiotów wykluczonych na podstawie art. 207 oraz udostępnia zawarte w nim informacje instytucjom zarządzającym, organom pełniącym funkcję odpowiednio Krajowego Punktu Kontaktowego lub Krajowej Instytucji Koordynującej w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, instytucjom pośredniczącym, operatorom programów, instytucjom wdrażającym, instytucji certyfikującej, a także beneficjentom w zakresie ich własnego statusu.

---

101) Dodany przez art. 113 pkt 18 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

102) W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 103.

1.[103] Minister Finansów prowadzi rejestr podmiotów wykluczonych na podstawie art. 207 w systemie teleinformatycznym.

1a.[102] Zgłoszenie podmiotu do rejestru, o którym mowa w ust. 1, uzyskiwanie informacji z tego rejestru oraz udostępnianie i przekazywanie informacji zawartych w tym rejestrze, z wyjątkiem udostępniania i przekazywania informacji beneficjentom, odbywają się za pośrednictwem elektronicznej platformy usług administracji publicznej ePUAP, o której mowa w przepisach o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

1a.[103] Zgłoszenie podmiotu do rejestru, o którym mowa w ust. 1, odbywa się za pośrednictwem elektronicznej platformy usług administracji publicznej ePUAP, o której mowa w przepisach o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

1b.[104] Minister Finansów udostępnia informacje zawarte w rejestrze, o którym mowa w ust. 1, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w ust. 1, instytucjom zarządzającym, organom pełniącym funkcję odpowiednio Krajowego Punktu Kontaktowego lub Krajowej Instytucji Koordynującej w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, instytucjom pośredniczącym, operatorom programów, instytucjom wdrażającym, instytucji certyfikującej, instytucji audytowej oraz beneficjentom projektów grantowych.

1c.[104] Minister Finansów udostępnia informacje zawarte w rejestrze, o którym mowa w ust. 1, beneficjentom w zakresie ich własnego statusu.

2. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia:

1) sposób i tryb wpisywania podmiotów wykluczonych do rejestru, o którym mowa w ust. 1,
2) wzór formularza zgłoszenia podmiotu podlegającego wpisowi do rejestru,
3) zakres przedmiotowy informacji, które będą zawarte w rejestrze,
4) sposób i tryb uzyskiwania informacji z rejestru,
5) tryb przekazywania informacji zawartych w rejestrze,
6) sposób i tryb dokonywania zmian w rejestrze

– zapewniając ochronę informacji zawartych w rejestrze przed ich ujawnieniem osobom i podmiotom nieuprawnionym.

DZIAŁ V
Budżet, wieloletnia prognoza finansowa i uchwała budżetowa jednostki samorządu terytorialnego

Rozdział 1
Zakres budżetu jednostki samorządu terytorialnego

Art. 211. 1. Budżet jednostki samorządu terytorialnego jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki.

2. Budżet jednostki samorządu terytorialnego jest uchwalany na rok budżetowy.

3. Rokiem budżetowym jest rok kalendarzowy.

4. Podstawą gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego w danym roku budżetowym jest uchwała budżetowa.

5. Uchwała budżetowa składa się z:

1) budżetu jednostki samorządu terytorialnego;
2) załączników.

Art. 212. 1. Uchwała budżetowa określa:

1) łączną kwotę planowanych dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego, z wyodrębnieniem dochodów bieżących i majątkowych;
2) łączną kwotę planowanych wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, z wyodrębnieniem wydatków bieżących i majątkowych;
3) kwotę planowanego deficytu albo planowanej nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego wraz ze źródłami pokrycia deficytu albo przeznaczenia nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego;

---

[103] W brzmieniu ustalonym przez art. 113 pkt 19 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1; wejdzie w życie z dniem 21 maja 2025 r.
[104] Dodany przez art. 113 pkt 19 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1; wejdzie w życie z dniem 21 maja 2025 r.

4) łączną kwotę planowanych przychodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego;

5) łączną kwotę planowanych rozchodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego;

6) limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90;

6a) limit zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, innych niż określone w pkt 6;

7) kwotę wydatków przypadających do spłaty w danym roku budżetowym, zgodnie z zawartą umową, z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez jednostkę samorządu terytorialnego;

8) szczególne zasady wykonywania budżetu jednostki samorządu terytorialnego w roku budżetowym, wynikające z odrębnych ustaw;

9) uprawnienia jednostki pomocniczej do prowadzenia gospodarki finansowej w ramach budżetu gminy;

10) inne postanowienia, których obowiązek zamieszczenia w uchwale budżetowej wynika z postanowień organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego.

2. W uchwale budżetowej organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może upoważnić zarząd do:

1) zaciągania kredytów i pożyczek oraz emitowania papierów wartościowych, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90;

1a) zaciągania zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, innych niż określone w pkt 1;

2) dokonywania zmian w budżecie, w zakresie określonym w art. 258.

Art. 213. W uchwale budżetowej nie zamieszcza się przepisów niezwiązanych z wykonywaniem budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Art. 214. W załącznikach do uchwały budżetowej zamieszcza się:

1) zestawienie planowanych kwot dotacji udzielanych z budżetu jednostki samorządu terytorialnego;

2) plan dochodów rachunku dochodów jednostek, o których mowa w art. 223 ust. 1, oraz wydatków nimi finansowanych;

3) plany przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych.

Art. 215. 1. Zestawienie, o którym mowa w art. 214 pkt 1, sporządza się w podziale na dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych i dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych.

2. W zestawieniu, o którym mowa w art. 214 pkt 1, wyodrębnia się dotacje przedmiotowe, podmiotowe i celowe związane z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego.

Art. 216. 1. Źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego określa odrębna ustawa.

2. Wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego są przeznaczone na realizację zadań określonych w odrębnych przepisach, a w szczególności na:

1) zadania własne jednostek samorządu terytorialnego;

2) zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone ustawami jednostkom samorządu terytorialnego;

3) zadania przejęte przez jednostki samorządu terytorialnego do realizacji w drodze umowy lub porozumienia;

4) zadania realizowane wspólnie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego;

5) pomoc rzeczową lub finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego, określoną odrębną uchwałą przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego;

6) programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3.

3. Wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego mogą być przeznaczone na realizację zadań wynikających z porozumień, o których mowa w art. 19 ust. 4 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych.

Art. 217. 1. Różnica między dochodami a wydatkami budżetu jednostki samorządu terytorialnego stanowi odpowiednio nadwyżkę budżetu jednostki samorządu terytorialnego albo deficyt budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

2. Deficyt budżetu jednostki samorządu terytorialnego może być sfinansowany przychodami pochodzącymi z:

1) sprzedaży papierów wartościowych wyemitowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego;

2) kredytów;

3) pożyczek;

4) prywatyzacji majątku jednostki samorządu terytorialnego;

5) nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego z lat ubiegłych, pomniejszonej o środki określone w pkt 8;

6) wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych;

7) spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych;

8) niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków.

Art. 218. Z budżetu jednostki samorządu terytorialnego mogą być udzielane dotacje podmiotowe, o ile odrębne ustawy tak stanowią.

Art. 219. 1. Z budżetu jednostki samorządu terytorialnego mogą być udzielane dotacje przedmiotowe dla samorządowych zakładów budżetowych, kalkulowane według stawek jednostkowych.

2. Z budżetu jednostki samorządu terytorialnego mogą być udzielane dotacje przedmiotowe również innym podmiotom niż wymienione w ust. 1, o ile odrębne przepisy tak stanowią.

3. Kwoty i zakres dotacji, o których mowa w ust. 1 i 2, określa uchwała budżetowa.

4. Stawki dotacji przedmiotowych ustala organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego.

Art. 220. 1. Z budżetu jednostki samorządu terytorialnego może być udzielona innym jednostkom samorządu terytorialnego pomoc finansowa w formie dotacji celowej lub pomoc rzeczowa.

2. Podstawą udzielenia pomocy, o której mowa w ust. 1, jest umowa.

3. Spory w zakresie zwrotu dotacji rozstrzygają sądy powszechne.

Art. 221. 1. Podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych i niedziałające w celu osiągnięcia zysku mogą otrzymywać z budżetu jednostki samorządu terytorialnego dotacje celowe na cele publiczne, związane z realizacją zadań tej jednostki, a także na dofinansowanie inwestycji związanych z realizacją tych zadań.

2. Zlecenie zadania i udzielenie dotacji następuje zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a jeżeli dotyczy ono innych zadań niż określone w tej ustawie – na podstawie umowy jednostki samorządu terytorialnego z podmiotem, o którym mowa w ust. 1.

3. Umowa, o której mowa w ust. 2, powinna określać:

1) szczegółowy opis zadania, w tym cel, na jaki dotacja została przyznana, i termin jego wykonania;

2) wysokość dotacji udzielanej podmiotowi wykonującemu zadanie i tryb płatności;

3) termin wykorzystania dotacji, nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia danego roku budżetowego;

4) tryb kontroli wykonywania zadania;

5) termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji;

6) termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji, nie dłuższy niż terminy zwrotu dotacji określone w niniejszym dziale.

4. Tryb postępowania o udzielenie dotacji na inne zadania niż określone w ustawie, o której mowa w ust. 2, sposób jej rozliczania oraz sposób kontroli wykonywania zleconego zadania określa, w drodze uchwały, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, mając na uwadze zapewnienie jawności postępowania o udzielenie dotacji i jej rozliczenia.

Art. 221a. 1. Z budżetu jednostki samorządu terytorialnego mogą być udzielane dotacje celowe na dofinansowanie kosztów inwestycji związanych z wykonywaniem zadań publicznych jednostki w ramach umów o partnerstwie publiczno-prywatnym, z uwzględnieniem przepisów o partnerstwie publiczno-prywatnym.

2. Udzielenie dotacji następuje na podstawie umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym z uwzględnieniem przepisów o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

3. Do umowy, o której mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepis art. 221 ust. 3.

Art. 222. 1. W budżecie jednostki samorządu terytorialnego tworzy się rezerwę ogólną, w wysokości nie niższej niż 0,1% i nie wyższej niż 1% wydatków budżetu.

2. W budżecie jednostki samorządu terytorialnego mogą być tworzone rezerwy celowe:

1) na wydatki, których szczegółowy podział na pozycje klasyfikacji budżetowej nie może być dokonany w okresie opracowywania budżetu jednostki samorządu terytorialnego;

2) na wydatki związane z realizacją programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2;

3) gdy odrębne ustawy tak stanowią.

3. Suma rezerw celowych, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 3, nie może przekroczyć 5% wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

4. Zarząd jednostki samorządu terytorialnego dokonuje podziału rezerw, o których mowa w ust. 1 i 2.

Art. 223. 1. Samorządowe jednostki budżetowe prowadzące działalność określoną w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe gromadzą na wydzielonym rachunku dochody określone w uchwale przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, pochodzące w szczególności:

1) ze spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej na rzecz jednostki budżetowej;

2) z odszkodowań i wpłat za utracone lub uszkodzone mienie będące w zarządzie albo użytkowaniu jednostki budżetowej;

3) z działalności polegającej na świadczeniu usług w ramach kształcenia zawodowego – w przypadku jednostek budżetowych prowadzących kształcenie zawodowe.

2. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określi w szczególności:

1) jednostki budżetowe, które gromadzą dochody;

2) źródła, z których dochody są gromadzone na rachunku;

3) przeznaczenie dochodów, z tym że dochody wraz z odsetkami nie mogą być przeznaczone na finansowanie wynagrodzeń osobowych;

4) sposób i tryb sporządzania planu finansowego dochodów i wydatków nimi finansowanych, dokonywania zmian w tym planie oraz ich zatwierdzania.

3. W przypadku samorządowych jednostek budżetowych, o których mowa w ust. 1, prowadzących kształcenie zawodowe, dochody gromadzone ze spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej przekazywanych na cele kształcenia zawodowego oraz z tytułu działalności, o której mowa w ust. 1 pkt 3, są przeznaczane na cele kształcenia zawodowego realizowanego przez te jednostki.

4. Wydatki z rachunku, o którym mowa w ust. 1, mogą być dokonywane do wysokości kwot zgromadzonych dochodów, w ramach planu finansowego.

5. Środki finansowe pozostające na rachunku, o którym mowa w ust. 1, na dzień 31 grudnia roku budżetowego, podlegają odprowadzeniu na rachunek budżetu jednostki samorządu terytorialnego w terminie do dnia 5 stycznia następnego roku.

Art. 224. 1. Jednostce samorządu terytorialnego może być udzielona pożyczka z budżetu państwa, jeżeli:

1) jednostka samorządu terytorialnego realizuje postępowanie naprawcze lub przystępuje do jego realizacji oraz

2) z analizy programu postępowania naprawczego wynika, że w stopniu wysoce prawdopodobnym:

   a) nastąpi poprawa sytuacji finansowej tej jednostki oraz skuteczności w wykonywaniu jej ustawowych zadań,

   b) najpóźniej na koniec roku, w którym upływa termin spłaty pożyczki, zostaną zachowane zasady określone w art. 242–244,

   c) zapewniona zostanie spłata pożyczki wraz z odsetkami.

2. Pożyczka i odsetki nie podlegają umorzeniu.

3. Wniosek o udzielenie pożyczki jednostka samorządu terytorialnego składa do Ministra Finansów, a w przypadku zlecenia przez Ministra Finansów Bankowi Gospodarstwa Krajowego czynności, o których mowa w art. 225 ust. 1, do Banku Gospodarstwa Krajowego. Do wniosku o udzielenie pożyczki jednostka samorządu terytorialnego załącza program postępowania naprawczego, dokumenty zawierające dane umożliwiające dokonanie bieżącej i prognozowanej oceny sytuacji finansowej tej jednostki oraz propozycje zabezpieczeń spłaty pożyczki.

4. W przypadku niedokonania spłaty pożyczki w terminie określonym w umowie pożyczki Minister Finansów może potrącić niespłaconą kwotę pożyczki wraz z odsetkami z należnej subwencji ogólnej ustalonej dla tej jednostki samorządu terytorialnego.

5. Przepisy ust. 1–4 stosuje się odpowiednio do pożyczki udzielanej jednostce samorządu terytorialnego realizującej program postępowania ostrożnościowego lub przystępującej do jego realizacji, jeżeli zagrożenie wykonania zadań publicznych powstało z przyczyn niezależnych od tej jednostki.

6. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia:

1) szczegółowy zakres danych zawartych we wniosku o udzielenie pożyczki,

2) wykaz dokumentów dołączonych do wniosku,

3) rodzaje i zakres przyjmowanych zabezpieczeń

– biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego postępowania, zakres informacji niezbędnych do dokonania oceny, o której mowa w ust. 3, oraz zapewnienie sprawności rozpatrywania wniosków.

Art. 225. 1. Minister Finansów może, w drodze umowy, zlecić Bankowi Gospodarstwa Krajowego dokonywanie czynności związanych z udzielaniem jednostce samorządu terytorialnego pożyczki oraz jej rozliczaniem i egzekucją, polegających w szczególności na:

1) przyjmowaniu od jednostki samorządu terytorialnego wniosku o udzielenie pożyczki oraz weryfikacji czy wniosek spełnia wymogi określone w przepisach wydanych na podstawie art. 224 ust. 6;

2) dokonywaniu ocen i analiz programu postępowania ostrożnościowego lub naprawczego;

3) przygotowaniu i zawieraniu, w imieniu Ministra Finansów, umowy pożyczki z jednostką samorządu terytorialnego;

4) kontroli spłaty pożyczki i ocenie sytuacji finansowej jednostki samorządu terytorialnego w okresie spłaty;

5) podejmowaniu czynności zmierzających do odzyskania kwot niespłaconej pożyczki lub odsetek od tej pożyczki i należnych opłat, w tym czynności sądowych i egzekucyjnych.

2. Umowa określa wysokość wynagrodzenia za czynności dokonywane przez Bank Gospodarstwa Krajowego oraz zakres czynności zleconych Bankowi.

3. W przypadku zlecenia Bankowi Gospodarstwa Krajowego dokonywania czynności związanych z udzielaniem jednostkom samorządu terytorialnego pożyczek oraz ich rozliczaniem i egzekucją Minister Finansów może otworzyć w Banku Gospodarstwa Krajowego rachunek bankowy do obsługi pożyczek, na który będą przekazywane środki przewidziane na ten cel w ustawie budżetowej.

4. Rachunek bankowy, o którym mowa w ust. 3, jest oprocentowany. Oprocentowanie rachunku ustalone zostanie w umowie, o której mowa w ust. 1.

5. (uchylony)

Rozdział 2
Wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego

Art. 226. 1. Wieloletnia prognoza finansowa powinna być realistyczna i określać dla każdego roku objętego prognozą co najmniej:

1) dochody bieżące oraz wydatki bieżące budżetu jednostki samorządu terytorialnego, w tym na obsługę długu, gwarancje i poręczenia;

2) dochody majątkowe, w tym dochody ze sprzedaży majątku, oraz wydatki majątkowe budżetu jednostki samorządu terytorialnego;

3) wynik budżetu jednostki samorządu terytorialnego;

4) przeznaczenie nadwyżki albo sposób sfinansowania deficytu;

5) przychody i rozchody budżetu jednostki samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem długu zaciągniętego oraz planowanego do zaciągnięcia;

6) kwotę długu jednostki samorządu terytorialnego oraz sposób sfinansowania jego spłaty;

6a) relacje, o których mowa w art. 242–244, w tym informację o stopniu niezachowania tych relacji w przypadkach, o których mowa w art. 240a ust. 4 i 8 oraz art. 240b;

7) (uchylony)

8) kwoty wydatków bieżących i majątkowych wynikających z limitów wydatków na planowane i realizowane przedsięwzięcia, o których mowa w ust. 3.

2. (uchylony)

2a. Do wieloletniej prognozy finansowej dołącza się objaśnienia przyjętych wartości. W objaśnieniach mogą być zawarte także informacje uszczegóławiające dane, o których mowa w ust. 1.

3. W załączniku do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej określa się odrębnie dla każdego przedsięwzięcia:

1) nazwę i cel;

2) jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za realizację lub koordynującą wykonywanie przedsięwzięcia;

3) okres realizacji i łączne nakłady finansowe;

4) limity wydatków w poszczególnych latach;

5) limit zobowiązań.

4. Przez przedsięwzięcia, o których mowa w ust. 3, należy rozumieć wieloletnie programy, projekty lub zadania, w tym związane z:

1) programami finansowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3;

2) umowami o partnerstwie publiczno-prywatnym.

Art. 227. 1. Wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat budżetowych.

2. Prognozę kwoty długu, stanowiącą część wieloletniej prognozy finansowej, sporządza się na okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania.

Art. 228. 1. Uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej może zawierać upoważnienie dla zarządu jednostki samorządu terytorialnego do zaciągania zobowiązań:

1) związanych z realizacją zamieszczonych w niej przedsięwzięć;

2) z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy.

2. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może upoważnić zarząd jednostki samorządu terytorialnego do przekazania uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych jednostki samorządu terytorialnego do zaciągania zobowiązań, o których mowa w ust. 1. W zakresie umów określonych w ust. 1 pkt 2 przekazanie uprawnień może dotyczyć także umów, z których wynikają zobowiązania zaliczane do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2.

Art. 229. Wartości przyjęte w wieloletniej prognozie finansowej i budżecie jednostki samorządu terytorialnego powinny być zgodne co najmniej w zakresie wyniku budżetu i związanych z nim kwot przychodów i rozchodów oraz długu jednostki samorządu terytorialnego.

Art. 230. 1. Inicjatywa w sprawie sporządzenia projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej i jej zmiany należy wyłącznie do zarządu jednostki samorządu terytorialnego.

2. Projekt uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej lub jej zmiany zarząd jednostki samorządu terytorialnego przedstawia wraz z projektem uchwały budżetowej:

1) regionalnej izbie obrachunkowej – celem zaopiniowania;

2) organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego.

3. Opinię do projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej lub jej zmiany, przedstawionego wraz z projektem uchwały budżetowej, regionalna izba obrachunkowa wydaje ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia przestrzegania przepisów ustawy dotyczących uchwalania i wykonywania budżetów w następnych latach, na które zaciągnięto i planuje się zaciągnąć zobowiązania. Przepis art. 246 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. Regionalna izba obrachunkowa na podstawie przyjętej przez jednostkę samorządu terytorialnego wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej przedstawia opinię w sprawie prawidłowości planowanej kwoty długu jednostki samorządu terytorialnego wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań, o której mowa w art. 226 ust. 1 pkt 6. Przepis art. 246 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

5. W przypadku negatywnej opinii regionalnej izby obrachunkowej w zakresie, o którym mowa w ust. 4, jednostka samorządu terytorialnego dokonuje takich zmian uchwał, aby została zachowana relacja określona w art. 243.

6. Uchwałę, o której mowa w ust. 2, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podejmuje nie później niż uchwałę budżetową.

7. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchylić obowiązującej uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, jednocześnie nie podejmując nowej uchwały w tej sprawie.

8. Jednostka samorządu terytorialnego przekazuje regionalnej izbie obrachunkowej uchwały i zarządzenia w sprawie wieloletniej prognozy finansowej.

9. Projekt uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej lub jej zmiany, o którym mowa w ust. 2, oraz uchwała i zarządzenie w sprawie wieloletniej prognozy finansowej są przekazywane do regionalnej izby obrachunkowej w formie dokumentu elektronicznego.

Art. 230a. Regionalna izba obrachunkowa przekazuje, w formie dokumentu elektronicznego, Ministrowi Finansów:

1) projekty wieloletnich prognoz finansowych, o których mowa w art. 230 ust. 2, wraz z wynikami opinii;

2) wieloletnie prognozy finansowe wraz z wynikami rozstrzygnięć nadzorczych.

Art. 230b. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia:

1) wzór wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego oraz załącznika, o których mowa w art. 226 ust. 1 i 3,

2) sposób przekazywania przez jednostkę samorządu terytorialnego regionalnej izbie obrachunkowej:

   a) projektów uchwał, o których mowa w art. 230 ust. 2,

   b) uchwał i zarządzeń w sprawie wieloletniej prognozy finansowej,

3) sposób i terminy przekazywania przez regionalne izby obrachunkowe Ministrowi Finansów:

   a) projektów wieloletnich prognoz finansowych, o których mowa w art. 230 ust. 2, wraz z wynikami opinii,

   b) wieloletnich prognoz finansowych wraz z wynikami rozstrzygnięć nadzorczych

– mając na względzie potrzebę zapewnienia jawności i przejrzystości finansów publicznych, sporządzenia realistycznych prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego oraz uzyskania przez Ministra Finansów informacji umożliwiających realizację zadań, o których mowa w art. 74 i art. 174 pkt 4.

Art. 231. 1. Zmiana kwot wydatków na realizację przedsięwzięć może nastąpić w wyniku podjęcia uchwały organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego, zmieniającej zakres wykonywania lub wstrzymującej wykonywanie przedsięwzięcia.

2. Uchwały budżetowe określają wydatki na realizowane przedsięwzięcia w wysokości umożliwiającej ich terminowe zakończenie.

3. Jeżeli organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie postanowi o zaniechaniu realizacji, okresowym wstrzymaniu realizacji lub ograniczeniu rzeczowego zakresu przedsięwzięcia, a wydatki zaplanowane w projekcie budżetu przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego nie różnią się od wydatków przewidzianych na realizację przedsięwzięcia, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może, bez zgody zarządu jednostki samorządu terytorialnego, zmniejszyć wydatków zaplanowanych w uchwale budżetowej na realizację przedsięwzięcia.

Art. 232. 1. Zmian w wieloletniej prognozie finansowej, z wyłączeniem zmian limitów zobowiązań i kwot wydatków na przedsięwzięcia, dokonuje zarząd jednostki samorządu terytorialnego.

2. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może upoważnić zarząd jednostki samorządu terytorialnego do dokonywania zmian limitów zobowiązań i kwot wydatków na realizację przedsięwzięcia finansowanego z udziałem środków europejskich albo środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3, w związku ze zmianami w realizacji tego przedsięwzięcia, o ile zmiany te nie pogorszą wyniku budżetu dla każdego roku objętego wieloletnią prognozą finansową. Upoważnienie to obejmuje także upoważnienie do dokonywania zmian środków przeznaczonych na współfinansowanie realizacji przedsięwzięć, o których mowa w zdaniu pierwszym, w tym wkładu własnego beneficjenta, oraz wynikających z rozstrzygniętych konkursów, o których mowa w art. 38 ust. 1 pkt 1 ustawy o zasadach realizacji programów.

Rozdział 3

Uchwała budżetowa

Art. 233. Inicjatywa w sprawie sporządzenia projektu uchwały:

1) budżetowej,

2) o prowizorium budżetowym,

3) o zmianie uchwały budżetowej

– przysługuje wyłącznie zarządowi jednostki samorządu terytorialnego.

Art. 234. Uchwała organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej określa w szczególności:

1) wymaganą szczegółowość projektu budżetu jednostki samorządu terytorialnego;

2) terminy obowiązujące w toku prac nad projektem uchwały budżetowej jednostki samorządu terytorialnego;

3) wymogi dotyczące uzasadnienia i materiały informacyjne, które zarząd przedłoży organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego wraz z projektem uchwały budżetowej.

Art. 235. 1. W planie dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego wyszczególnia się, w układzie działów klasyfikacji budżetowej, planowane kwoty dochodów bieżących i dochodów majątkowych według ich źródeł, w tym w szczególności z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3.

2. Przez dochody bieżące budżetu jednostki samorządu terytorialnego rozumie się dochody budżetowe niebędące dochodami majątkowymi.

3. Do dochodów majątkowych zalicza się:

1) dotacje i środki przeznaczone na inwestycje;

2) dochody ze sprzedaży majątku;

3) dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

4. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może ustalić większą szczegółowość planu dochodów budżetu.

Art. 236. 1. W planie wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego wyszczególnia się, w układzie działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej, planowane kwoty wydatków bieżących i wydatków majątkowych.

2. Przez wydatki bieżące budżetu jednostki samorządu terytorialnego rozumie się wydatki budżetowe niebędące wydatkami majątkowymi.

3. W planie wydatków bieżących wyodrębnia się w układzie działów i rozdziałów planowane kwoty wydatków bieżących, w szczególności na:

1) wydatki jednostek budżetowych, w tym na:

   a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane,

   b) wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań;

2) dotacje na zadania bieżące;

3) świadczenia na rzecz osób fizycznych;

4) wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego;

5) wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, przypadające do spłaty w danym roku budżetowym;

6) obsługę długu jednostki samorządu terytorialnego.

4. W planie wydatków majątkowych wyodrębnia się w układzie działów i rozdziałów planowane kwoty wydatków majątkowych, do których zalicza się wydatki na:

1) inwestycje i zakupy inwestycyjne, w tym na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego;

2) zakup i objęcie akcji i udziałów;

3) wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.

5. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może ustalić większą szczegółowość planu wydatków.

Art. 237. 1. W planie dochodów i wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego określa się także dochody i wydatki finansowane z tych dochodów, związane ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu jednostki wynikającymi z odrębnych ustaw.

2. W planie dochodów i wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego wyodrębnia się dochody i wydatki związane z realizacją:

1) zadań z zakresu administracji rządowej i innych zleconych jednostce samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami;

2) zadań wykonywanych na mocy porozumień z organami administracji rządowej;

3) zadań realizowanych w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego.

Art. 238. 1. Zarząd jednostki samorządu terytorialnego sporządza i przedkłada projekt uchwały budżetowej:

1) organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego,

2) regionalnej izbie obrachunkowej – celem zaopiniowania

– do dnia 15 listopada roku poprzedzającego rok budżetowy.

2. Wraz z projektem uchwały budżetowej zarząd jednostki samorządu terytorialnego przedkłada organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego i regionalnej izbie obrachunkowej:

1) uzasadnienie do projektu uchwały budżetowej;

2) inne materiały określone w uchwale, o której mowa w art. 234.

3. Opinię regionalnej izby obrachunkowej o projekcie uchwały budżetowej zarząd jednostki samorządu terytorialnego jest obowiązany przedstawić, przed uchwaleniem budżetu, organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego.

Art. 239. Uchwałę budżetową organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podejmuje przed rozpoczęciem roku budżetowego, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach – nie później niż do dnia 31 stycznia roku budżetowego.

Art. 240. 1. Do czasu podjęcia uchwały budżetowej, jednak nie później niż do dnia 31 stycznia roku budżetowego, podstawą gospodarki finansowej jest projekt uchwały budżetowej przedstawiony organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego, o którym mowa w art. 238 ust. 1.

2. Bez zgody zarządu jednostki samorządu terytorialnego organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może wprowadzić w projekcie uchwały budżetowej jednostki samorządu terytorialnego zmian powodujących zmniejszenie dochodów lub zwiększenie wydatków i jednocześnie zwiększenie deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

3. W przypadku niepodjęcia uchwały budżetowej w terminie, o którym mowa w ust. 1, regionalna izba obrachunkowa, w terminie do końca lutego roku budżetowego, ustala budżet jednostki samorządu terytorialnego w zakresie zadań własnych oraz zadań zleconych. Do dnia ustalenia budżetu przez regionalną izbę obrachunkową podstawą gospodarki finansowej jest projekt uchwały, o której mowa w ust. 1.

Art. 240a. 1. W razie braku możliwości uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej lub budżetu jednostki samorządu terytorialnego, zgodnie z zasadami określonymi w art. 242–244, oraz zagrożenia realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego, kolegium regionalnej izby obrachunkowej wzywa jednostkę samorządu terytorialnego do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego oraz przedłożenia tego programu celem zaopiniowania do regionalnej izby obrachunkowej, w terminie 45 dni od dnia otrzymania wezwania.

2. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uchwala program postępowania naprawczego na okres nieprzekraczający 3 kolejnych lat budżetowych.

3. Program postępowania naprawczego zawiera w szczególności:

1) analizę stanu finansów jednostki samorządu terytorialnego, w tym określenie przyczyn zagrożenia realizacji zadań publicznych;

2) plan przedsięwzięć naprawczych, wraz z harmonogramem ich wprowadzania, zmierzających do usunięcia zagrożenia, o którym mowa w ust. 1, oraz zachowania relacji określonej w art. 242–244;

3) przewidywane efekty finansowe poszczególnych przedsięwzięć naprawczych, wraz z określeniem sposobu ich obliczania.

4. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może uchwalić wieloletnią prognozę finansową oraz budżet jednostki, które nie zachowują relacji określonej w art. 242–244 w okresie realizacji programu postępowania naprawczego, który uzyskał pozytywną opinię regionalnej izby obrachunkowej, przy czym niezachowanie relacji może dotyczyć jedynie spłat zobowiązań istniejących na dzień uchwalenia programu postępowania naprawczego oraz spłat pożyczki otrzymanej z budżetu państwa.

5. W okresie realizacji postępowania naprawczego jednostka samorządu terytorialnego:

1) nie może podejmować nowych inwestycji finansowanych kredytem, pożyczką lub emisją papierów wartościowych;

2) nie może udzielać pomocy finansowej innym jednostkom samorządu terytorialnego;

3) nie może udzielać poręczeń, gwarancji i pożyczek;

4) nie może ponosić wydatków na promocję jednostki;

5) nie może ponosić wydatków z funduszu sołeckiego, chyba że poniesienie wydatków jest konieczne do zakończenia realizacji zadania rozpoczętego przed dniem przyjęcia programu postępowania naprawczego;

6) ogranicza realizację zadań innych niż obligatoryjne, finansowanych ze środków własnych.

6. Począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym został przyjęty program postępowania naprawczego, do dnia zakończenia postępowania naprawczego wysokość ustalonych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego diet radnych i wydatków na wynagrodzenie zarządu jednostki samorządu terytorialnego nie może przekroczyć odpowiednich kwot wydatków z tego tytułu z roku poprzedzającego rok, w którym została podjęta uchwała w sprawie programu postępowania naprawczego.

7. Program postępowania naprawczego może zawierać inne ograniczenia niż określone w ust. 5 i 6.

8. W przypadku nieopracowania przez jednostkę samorządu terytorialnego programu postępowania naprawczego lub braku pozytywnej opinii regionalnej izby obrachunkowej do tego programu budżet jednostki ustala regionalna izba obrachunkowa. Budżet może być ustalony bez zachowania relacji określonej w art. 242–244. Przepis art. 240 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

9. Zmiana budżetu jednostki samorządu terytorialnego ustalonego zgodnie z ust. 8, bez zachowania relacji określonych w art. 242–244, nie może powodować zwiększenia stopnia niezachowania relacji wynikającego z tego budżetu.

10. Do ustalenia budżetu jednostki samorządu terytorialnego zgodnie z ust. 8 oraz do jego zmiany przepisy ust. 5 i 6 stosuje się odpowiednio.

11. W przypadku nieopracowania przez jednostkę samorządu terytorialnego programu postępowania naprawczego lub braku pozytywnej opinii regionalnej izby obrachunkowej do tego programu w jednostce samorządu terytorialnego można zawiesić jej organy i ustanowić zarząd komisaryczny, w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym albo ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, z wyłączeniem wezwania organów jednostki do niezwłocznego przedłożenia programu poprawy sytuacji. W tym przypadku program postępowania naprawczego jest niezwłocznie opracowywany i przedstawiany do zaopiniowania regionalnej izbie obrachunkowej przez komisarza rządowego.

Art. 240b. 1. W razie braku możliwości uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej lub budżetu jednostki samorządu terytorialnego, zgodnie z zasadami określonymi w art. 242–244, budżet jednostki samorządu terytorialnego ustala regionalna izba obrachunkowa. Budżet może być ustalony bez zachowania relacji określonych w art. 242–244. Przepis art. 240 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

2. Do zmiany budżetu jednostki samorządu terytorialnego ustalonego zgodnie z ust. 1, bez zachowania relacji określonych w art. 242–244, przepis art. 240a ust. 9 stosuje się odpowiednio.

Art. 241. W przypadku gdy Rada Ministrów uchwali projekt ustawy o prowizorium budżetowym, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, na wniosek zarządu, może podjąć uchwałę o prowizorium budżetowym jednostki samorządu terytorialnego na okres objęty prowizorium budżetowym.

Art. 242. 1. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8.

2. Na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.

3. Wykonane wydatki bieżące mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych jedynie o kwotę związaną z realizacją wydatków bieżących z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, w przypadku gdy środki te nie zostały przekazane w danym roku budżetowym.

4. W przypadku równoważenia wydatków bieżących środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8, ocena spełnienia zasady określonej w ust. 2 za rok poprzedzający rok budżetowy następuje po wyeliminowaniu kwot związanych z tymi środkami.

Art. 243. 1. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym:

1) spłat rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2–4 oraz art. 90, wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę zobowiązań, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90, w tym odsetkami od kredytów i pożyczek,

2) wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2–4 oraz art. 90 wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę zobowiązań wynikających z papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90, w tym odsetkami i dyskontem od tych papierów,

3) spłat rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, innych niż określone w pkt 1, z wyłączeniem rat zobowiązań określonych w art. 91 ust. 3 pkt 1, wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, innych niż określone w pkt 1,

4) potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń oraz gwarancji

– do planowanych dochodów bieżących budżetu przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich siedmiu lat relacji jej dochodów bieżących pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu, obliczoną według wzoru:

$$\frac{(R + O)}{Db} \leq \frac{1}{7} \times \sum_{i=1}^{7} \frac{(Dbei - Wbei)}{Dbi}$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

R – planowaną na rok budżetowy łączną kwotę z tytułu spłaty rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, oraz wykupów papierów wartościowych, z wyłączeniem kwot spłat kredytów i pożyczek oraz wykupów papierów wartościowych odpowiednio zaciągniętych lub emitowanych na cel, o którym mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1, i zobowiązań określonych w art. 91 ust. 3 pkt 1,

O – planowane na rok budżetowy wydatki bieżące na obsługę długu, w tym odsetki od zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, odsetki i dyskonto od papierów wartościowych oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji,

Db – planowane na rok, na który ustalana jest relacja, dochody bieżące budżetu pomniejszone o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące,

Dbei – dochody bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2,

Dbi – dochody bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące,

Wbei – wydatki bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o wydatki bieżące z tytułu spłaty rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, wydatki bieżące na obsługę długu oraz wydatki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2.

2. Przy obliczaniu relacji, o których mowa w ust. 1:

1) dochody bieżące budżetu, do których odnoszone są łączna kwota spłat i wykupów określona w ust. 1 oraz kwota dochodów bieżących pomniejszonych o wydatki bieżące, podlegają pomniejszeniu o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące;

2) dochody bieżące budżetu pomniejszane o wydatki bieżące podlegają pomniejszeniu o dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2;

3) wydatki bieżące budżetu podlegają pomniejszeniu o:

   a) wydatki bieżące z tytułu spłaty rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2,

   b) wydatki bieżące na obsługę długu,

   c) wydatki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2;

4) dla roku poprzedzającego rok budżetowy, na który ustalana jest relacja, przyjmuje się planowane wartości wykazane w sprawozdaniu za trzy kwartały z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego, a po sporządzeniu sprawozdań rocznych – wartości wykonane za ten rok, z tym że do obliczenia relacji dla poprzednich sześciu lat przyjmuje się wartości wykonane wynikające ze sprawozdań rocznych.

3. Ograniczenia określonego w ust. 1 nie stosuje się do:

1) spłat rat kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, wraz z należnymi odsetkami,

1a) wykupów papierów wartościowych emitowanych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, wraz z należnymi odsetkami i dyskontem,

2) poręczeń i gwarancji udzielonych samorządowym osobom prawnym realizującym zadania jednostki samorządu terytorialnego w ramach programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2

– w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków; termin ten nie ma zastosowania do odsetek i dyskonta od zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy, o których mowa w pkt 1 i 1a.

3a.[105)] Ograniczenia określonego w ust. 1 nie stosuje się także do wykupów papierów wartościowych, spłat rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 50% ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, w części odpowiadającej wydatkom na wkład krajowy finansowanych tymi zobowiązaniami. W przypadku programu, projektu lub zadania przynoszącego dochód, poziom finansowania ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, ustala się po odliczeniu zdyskontowanego dochodu obliczanego zgodnie z przepisami Unii Europejskiej dotyczącymi takiego programu, projektu lub zadania, a kwotę wydatków na wkład krajowy ustala się w wysokości jaka wynikałaby, gdyby poziom finansowania ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, obliczony został bez uwzględnienia zdyskontowanego dochodu.

3b. Ograniczenia określonego w ust. 1 nie stosuje się także do następującej wyłącznie w roku budżetowym, na który uchwalono budżet, wcześniejszej spłaty zobowiązań, która przypadałaby po roku budżetowym, na który uchwalono budżet:

1) środkami pochodzącymi z nowego zobowiązania, jeżeli obniża to łączny koszt obsługi długu w całym okresie spłaty;

2) wynikających z posiadania wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6, środkami z tego tytułu;

3) środkami z tytułu innego niż wymieniony w pkt 1 i 2, w szczególności z posiadanych przychodów, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 4 i 7, jeżeli jednostka nie zaciąga zobowiązań dłużnych określonych w art. 89 ust. 1 pkt 2.

4. W przypadku niespełnienia warunków, o których mowa w ust. 3 lub 3a, lub gdy określone w umowie o dofinansowanie środki, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, nie zostały przekazane albo po ich przekazaniu został orzeczony ich zwrot, jednostka samorządu terytorialnego nie może emitować papierów wartościowych, zaciągać zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, ani udzielać poręczeń i gwarancji do czasu spełnienia relacji, o której mowa w ust. 1, uwzględniając w tej relacji kwotę zobowiązań związaną z:

1) nieprzekazanymi środkami lub środkami, w stosunku do których orzeczono zwrot;

2) niespełnieniem warunków, o których mowa w ust. 3 lub 3a.

5. Ustalenie spełnienia warunku określonego w ust. 3b pkt 1 następuje na podstawie danych przedstawianych przez jednostkę samorządu terytorialnego, przy czym, określając łączny koszt obsługi długu związany z danym zobowiązaniem, należy uwzględnić koszty, które jednostka jest obowiązana zapłacić, w szczególności odsetki, opłaty i prowizje.

[105)] Ze zmianą wprowadzoną przez art. 5 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 22; wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Art. 243a. Środków, o których mowa w art. 26 ust. 2 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach (Dz. U. z 2022 r. poz. 454 i 872), ani świadczeń emitenta należnych obligatariuszom uprawnionym z obligacji przychodowych nie uwzględnia się przy ustalaniu ograniczeń zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 243.

Art. 244. 1. Do łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat i wykupów, o których mowa w art. 243 ust. 1, dodaje się, przypadające do spłaty w tym samym roku budżetowym, kwoty zobowiązań związku współtworzonego przez daną jednostkę samorządu terytorialnego:

1) w wysokości proporcjonalnej do jej udziału we wspólnej inwestycji współfinansowanej kredytem, pożyczką lub emisją obligacji spłacanych lub wykupywanych w danym roku budżetowym;

2) w pozostałych przypadkach – w wysokości proporcjonalnej do jej udziału we wpłatach wnoszonych na rzecz związku, którego jest członkiem.

2. Łączna kwota spłat i wykupów jednostki samorządu terytorialnego, o której mowa w art. 243, nie obejmuje zobowiązań związku współtworzonego przez tę jednostkę, na które jednostka udzieliła gwarancji i poręczeń.

Art. 245. Zarząd związku jednostek samorządu terytorialnego informuje zarządy jednostek samorządu terytorialnego tworzących związek oraz właściwą regionalną izbę obrachunkową o kwotach zobowiązań związku, w terminie 15 dni od dnia ich zaciągnięcia.

Art. 246. 1. Regionalna izba obrachunkowa na podstawie projektu uchwały budżetowej przedstawia opinię w sprawie możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego przez jednostkę samorządu terytorialnego.

2. Opinia, o której mowa w ust. l, jest publikowana przez jednostkę samorządu terytorialnego w terminie 7 dni od dnia otrzymania od regionalnej izby obrachunkowej, na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do uchwały budżetowej.

Rozdział 4

Wykonywanie budżetu jednostki samorządu terytorialnego

Art. 247. 1. Budżet jednostki samorządu terytorialnego wykonuje jej zarząd.

2. Zarząd jednostki samorządu terytorialnego sprawuje ogólny nadzór nad realizacją, określonych uchwałą budżetową, dochodów i wydatków, przychodów i rozchodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

3. Zarząd jednostki samorządu terytorialnego określi szczegółowe zasady, sposób i tryb przyznawania i korzystania ze służbowych kart płatniczych przy dokonywaniu wydatków z budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz innych samorządowych jednostek organizacyjnych i osób prawnych, a także zasady rozliczania płatności dokonywanych przy ich wykorzystaniu, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia prawidłowości i gospodarności dokonywania wydatków.

Art. 248. 1. W terminie 7 dni od dnia przekazania projektu uchwały budżetowej organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego zarząd jednostki samorządu terytorialnego przekazuje podległym jednostkom informacje niezbędne do opracowania projektów ich planów finansowych.

2. Jednostki, o których mowa w ust. 1, opracowują projekty planów finansowych w terminie 30 dni od dnia otrzymania informacji określonej w ust. 1, nie później jednak niż do dnia 22 grudnia.

Art. 249. 1. W terminie 21 dni od dnia podjęcia uchwały budżetowej zarząd jednostki samorządu terytorialnego:

1) przekazuje podległym jednostkom informacje o ostatecznych kwotach dochodów i wydatków tych jednostek oraz wysokości dotacji i wpłat do budżetu;

2) opracowuje plan finansowy zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, przyjmując jako podstawę dla tego planu kwotę dotacji przyznanych na ten cel w roku budżetowym oraz wielkość dochodów związanych z realizacją tych zadań, które podlegają przekazaniu do budżetu państwa.

2. Jednostki organizacyjne jednostki samorządu terytorialnego dostosowują projekty planów do uchwały budżetowej.

3. W planie finansowym urzędu jednostki samorządu terytorialnego ujmuje się wszystkie wydatki budżetowe nieujęte w planach finansowych innych jednostek budżetowych, w tym wydatki związane z funkcjonowaniem organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego i zarządu jednostki samorządu terytorialnego.

4. W planie, o którym mowa w ust. 3, ujmuje się także:

1) dotacje dla samorządowych zakładów budżetowych;

2) dotacje i środki przekazywane na rzecz innych jednostek samorządu terytorialnego i związków jednostek samorządu terytorialnego;

3)[106] pozostałe dotacje, zgodnie z ust. 5;

4) wpłaty do budżetu państwa z przeznaczeniem na zwiększenie części subwencji ogólnej, określone w odrębnych ustawach;

5) płatności oraz składki wpłacane na rzecz instytucji krajowych i zagranicznych.

5.[107] W planie finansowym samorządowej jednostki budżetowej, innej niż urząd marszałkowski, starostwo powiatowe, urząd gminy, mogą być ujmowane dotacje związane z realizacją programów operacyjnych oraz inne dotacje, w tym udzielane na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadania publicznego organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 tej ustawy.

6. Zarząd jednostki samorządu terytorialnego może opracować harmonogram realizacji budżetu jednostki samorządu terytorialnego i poinformować o nim podległe i nadzorowane jednostki.

Art. 250. Zarząd jednostki samorządu terytorialnego, udzielając dotacji celowej, w tym jednostce sektora finansów publicznych, w przypadku gdy odrębne przepisy lub umowa międzynarodowa nie określają trybu i zasad udzielania lub rozliczania tej dotacji, zawiera umowę, która określa w szczególności:

1) wysokość dotacji, cel lub opis zakresu rzeczowego zadania, na którego realizację są przekazywane środki dotacji;

2) termin wykorzystania dotacji, nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia danego roku budżetowego;

3) termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji oraz termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji celowej, z tym że termin ten nie może być dłuższy niż terminy zwrotu określone w niniejszym dziale.

Art. 251. 1. Dotacje udzielone z budżetu jednostki samorządu terytorialnego w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego podlegają zwrotowi do budżetu tej jednostki w terminie do dnia 31 stycznia następnego roku, z zastrzeżeniem terminów wynikających z przepisów wydanych na podstawie art. 189 ust. 4.

2. W przypadku podjęcia uchwały, o której mowa w art. 263 ust. 2, niewykorzystana część dotacji podlega zwrotowi do budżetu jednostki samorządu terytorialnego w terminie 15 dni od dnia określonego w tej uchwale.

3. W przypadku gdy termin wykorzystania dotacji, o których mowa w ust. 1, jest krótszy niż rok budżetowy, niewykorzystana część dotacji podlega zwrotowi w terminie 15 dni po upływie terminu wykorzystania dotacji.

4. Wykorzystanie dotacji następuje w szczególności przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona, albo, w przypadku gdy odrębne przepisy stanowią o sposobie udzielenia i rozliczenia dotacji, wykorzystanie następuje przez realizację celów wskazanych w tych przepisach.

5. Od kwot dotacji zwróconych po terminach określonych w ust. 1–3 nalicza się odsetki w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, począwszy od dnia następującego po upływie terminów zwrotu określonych w ust. 1–3.

Art. 252. 1. Dotacje udzielone z budżetu jednostki samorządu terytorialnego:

1) wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem,

2) pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości

– podlegają zwrotowi do budżetu wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności, o których mowa w pkt 1 lub pkt 2.

2. W przypadku gdy termin wykorzystania dotacji, o których mowa w ust. 1, jest krótszy niż rok budżetowy, podlegają one zwrotowi w terminie 15 dni po upływie terminu wykorzystania dotacji.

3. Dotacjami pobranymi w nadmiernej wysokości są dotacje otrzymane z budżetu jednostki samorządu terytorialnego w wysokości wyższej niż określona w odrębnych przepisach, umowie lub wyższej niż niezbędna na dofinansowanie lub finansowanie dotowanego zadania.

4. Dotacjami nienależnymi są dotacje udzielone bez podstawy prawnej.

5. Zwrotowi do budżetu jednostki samorządu terytorialnego podlega ta część dotacji, która została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, nienależnie udzielona lub pobrana w nadmiernej wysokości.

---

[106] W brzmieniu ustalonym przez art. 83 pkt 2 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 55.

[107] W brzmieniu ustalonym przez art. 83 pkt 2 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 55.

6. Odsetki od dotacji podlegających zwrotowi do budżetu jednostki samorządu terytorialnego nalicza się począwszy od dnia:

1) przekazania z budżetu jednostki samorządu terytorialnego dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem;

2) następującego po upływie terminów zwrotu określonych w ust. 1 i 2 w odniesieniu do dotacji pobranej nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

Art. 253. Przepisów art. 251 i art. 252 nie stosuje się, jeżeli odrębne ustawy określają zasady i tryb zwrotu dotacji.

Art. 254. W toku wykonywania budżetu jednostki samorządu terytorialnego obowiązują następujące zasady gospodarki finansowej:

1) ustalanie, pobieranie i odprowadzanie dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego następuje na zasadach i w terminach wynikających z obowiązujących przepisów;

2) pełna realizacja zadań następuje w terminach określonych w przepisach i harmonogramie, o którym mowa w art. 249 ust. 6, jeżeli został on opracowany;

3) dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów;

4) zlecanie zadań powinno następować na zasadzie wyboru najkorzystniejszej oferty, z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych, a w odniesieniu do organizacji pozarządowych – z odpowiednim zastosowaniem art. 43 i art. 221.

Art. 255. 1. Zarząd jednostki samorządu terytorialnego przekazuje pobrane dochody budżetowe związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, pomniejszone o określone w odrębnych ustawach dochody budżetowe przysługujące jednostce samorządu terytorialnego z tytułu wykonywania tych zadań, na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej przekazującego dotację celową, według stanu środków określonego na:

1) 10 dzień miesiąca – w terminie do 15 dnia danego miesiąca;

2) 20 dzień miesiąca – w terminie do 25 dnia danego miesiąca.

2. Pobrane do dnia 31 grudnia i nieprzekazane w terminach, o których mowa w ust. 1, dochody budżetowe związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami są przekazywane odpowiednio przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej przekazującego dotację celową – w terminie do dnia 8 stycznia roku następującego po roku budżetowym, a gdy ten dzień jest dniem wolnym od pracy – do pierwszego dnia roboczego po tym terminie.

3. Dochody, o których mowa w ust. 1 i 2, są przekazywane wraz z należnymi odsetkami:

1) pobranymi od dłużników z tytułu nieterminowo regulowanych należności stanowiących dochód budżetu państwa;

2) naliczonymi w wysokości jak dla zaległości podatkowych w przypadku nieodprowadzonych dochodów budżetowych przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego w terminach, o których mowa w ust. 1 i 2.

4. W przypadku nieprzekazania dochodów budżetowych w terminach, o których mowa w ust. 1 i 2, dysponent części budżetowej przekazujący dotację celową wydaje decyzję określającą kwotę dochodów przypadającą do zwrotu i termin, od którego naliczane są odsetki.

5. Do dochodów budżetowych nieprzekazanych przez jednostkę samorządu terytorialnego do budżetu państwa stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zwrotu dotacji.

Art. 256. Wydatki nieprzewidziane, których obowiązkowe płatności wynikają z tytułów wykonawczych, wyroków sądowych lub ugód, mogą być dokonywane bez względu na poziom środków finansowych zaplanowanych na ten cel. Odpowiednia zmiana planu wydatków powinna nastąpić w trybie przeniesień wydatków z innych podziałek klasyfikacji wydatków lub z rezerw celowych.

Art. 257. W toku wykonywania budżetu zarząd może dokonywać zmian w planie dochodów i wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego polegających na zmianach planu:

1) dochodów i wydatków związanych ze zmianą kwot lub uzyskaniem dotacji przekazywanych z budżetu państwa, z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego oraz innych jednostek sektora finansów publicznych;

2) dochodów jednostki samorządu terytorialnego, wynikających ze zmian kwot subwencji w wyniku podziału rezerw subwencji ogólnej;

3) wydatków jednostki samorządu terytorialnego w ramach działu w zakresie wydatków bieżących, z wyjątkiem zmian planu wydatków na uposażenia i wynagrodzenia ze stosunku pracy, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej;

4) dochodów i wydatków jednostki samorządu terytorialnego związanych ze zwrotem dotacji otrzymanych z budżetu państwa lub innych jednostek samorządu terytorialnego.

Art. 258. 1. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może upoważnić zarząd do:

1) dokonywania innych zmian w planie wydatków niż określone w art. 257, z wyłączeniem przeniesień wydatków między działami;

2) przekazania niektórych uprawnień do dokonywania przeniesień planowanych wydatków innym jednostkom organizacyjnym jednostki samorządu terytorialnego;

3) przekazania uprawnień innym jednostkom organizacyjnym jednostki samorządu terytorialnego do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy;

4) dokonywania zmian w planie dochodów i wydatków związanych ze:

   a) zmianą kwot lub uzyskaniem płatności przekazywanych z budżetu środków europejskich, o ile zmiany te nie pogorszą wyniku budżetu,

   b) zmianami w realizacji przedsięwzięcia finansowanego z udziałem środków europejskich albo środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3, o ile zmiany te nie pogorszą wyniku budżetu,

   c) zwrotem płatności otrzymanych z budżetu środków europejskich.

2. Kierownicy jednostek organizacyjnych dokonujący przeniesień wydatków na podstawie upoważnień, o których mowa w ust. 1 pkt 2, wprowadzają odpowiednie zmiany w planach finansowych i informują o dokonanych przeniesieniach zarząd.

3. Sejmik województwa może upoważnić zarząd województwa do dokonywania przeniesień w planie wydatków między działami, wynikających z rozstrzygniętych konkursów, o których mowa w art. 38 ust. 1 pkt 1 ustawy o zasadach realizacji programów, w zakresie zadań związanych z realizacją regionalnych programów operacyjnych, dla których zarząd województwa jest instytucją zarządzającą.

Art. 259. 1. Rezerwy celowe mogą być przeznaczone wyłącznie na cel, na jaki zostały utworzone, oraz wykorzystane zgodnie z klasyfikacją budżetową wydatków.

2. Zarząd jednostki samorządu terytorialnego może, po uzyskaniu pozytywnej opinii komisji właściwej do spraw budżetu organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego, dokonać zmiany przeznaczenia rezerwy celowej.

3. Wydatki przenoszone z rezerwy ogólnej nie mogą zwiększać planowanych wydatków na uposażenia i wynagrodzenia ze stosunku pracy, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

Art. 260. 1. W przypadkach stwierdzenia:

1) niegospodarności w określonych jednostkach,

2) opóźnień w realizacji zadań,

3) nadmiaru posiadanych środków,

4) naruszenia zasad gospodarki finansowej, o których mowa w art. 254

– zarząd jednostki samorządu terytorialnego może podjąć decyzję o blokowaniu planowanych wydatków budżetowych.

2. O podjętej decyzji zarząd jednostki samorządu terytorialnego zawiadamia organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego.

3. Zarząd jednostki samorządu terytorialnego może, po uzyskaniu pozytywnej opinii komisji właściwej do spraw budżetu organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego, utworzyć nową rezerwą celową na finansowanie zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego, przenosząc do niej zablokowane kwoty wydatków.

4. Rezerwa celowa, o której mowa w ust. 3, nie może być przeznaczona na finansowanie wynagrodzeń i uposażeń.

Art. 261. Kierownik samorządowej jednostki budżetowej może, w celu realizacji zadań, zaciągać zobowiązania pieniężne, w tym zobowiązania zaliczane do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, inne niż kredyt i pożyczka, do wysokości kwot wydatków określonych w zatwierdzonym planie finansowym jednostki.

Art. 262. 1. Czynności prawnych polegających na zaciąganiu kredytów i pożyczek, innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, oraz udzielaniu pożyczek, poręczeń i gwarancji, a także emisji papierów wartościowych dokonuje dwóch członków zarządu wskazanych w uchwale przez zarząd, z zastrzeżeniem ust. 2. Dla ważności tych czynności konieczna jest kontrasygnata skarbnika jednostki samorządu terytorialnego.

2. Czynności prawnych, o których mowa w ust. 1, w gminie dokonuje wójt, burmistrz, prezydent miasta.

3. Skarbnik, który odmówi kontrasygnaty, dokonuje jej na pisemne polecenie przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego, z wyjątkiem przypadku, gdy wykonanie polecenia stanowiłoby przestępstwo albo wykroczenie. W takim przypadku skarbnik powiadamia o tym organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego i regionalną izbę obrachunkową.

Art. 263. 1. Niezrealizowane kwoty wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego wygasają, z zastrzeżeniem ust. 2 i 4, z upływem roku budżetowego.

2. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może ustalić, w drodze uchwały, wykaz wydatków, do których nie stosuje się przepisu ust. 1, oraz określić ostateczny termin dokonania każdego wydatku ujętego w tym wykazie w następnym roku budżetowym.

3. W wykazie, o którym mowa w ust. 2, ujmuje się wydatki związane z realizacją umów:

1) w sprawie zamówienia publicznego;

2) które zostaną zawarte w wyniku zakończonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w którym dokonano wyboru wykonawcy.

4. Ostateczny termin dokonania wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego, upływa 30 czerwca roku następnego.

5. Łącznie z wykazem wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego ustala plan finansowy tych wydatków w podziale na działy i rozdziały klasyfikacji wydatków, z wyodrębnieniem wydatków majątkowych.

6. Środki finansowe na wydatki ujęte w wykazie, o których mowa w ust. 2, są gromadzone na wyodrębnionym subkoncie podstawowego rachunku bankowego jednostki samorządu terytorialnego.

7. Środki finansowe niewykorzystane w terminie określonym przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podlegają przekazaniu na dochody budżetu jednostki samorządu terytorialnego w terminie 7 dni od dnia określonego przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego.

Art. 264. 1. Bankową obsługę budżetu jednostki samorządu terytorialnego wykonuje bank wybrany na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych.

2. Zasady wykonywania obsługi bankowej określa umowa zawarta między zarządem jednostki samorządu terytorialnego a bankiem.

3. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może upoważnić zarząd jednostki samorządu terytorialnego do lokowania wolnych środków budżetowych na rachunkach w innych bankach lub w formie depozytu u Ministra Finansów.

4. Zarząd jednostki samorządu terytorialnego może, w granicach upoważnień zawartych w uchwale budżetowej, zaciągać kredyty w wybranych przez siebie bankach, w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych.

5. W celu zabezpieczenia kredytu lub pożyczki nie można udzielać pełnomocnictwa do dysponowania rachunkiem bankowym jednostki samorządu terytorialnego.

Rozdział 5
Tryb zatwierdzenia wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego

Art. 265. Jednostki, o których mowa w art. 9 pkt 10, 13 i 14, dla których organem założycielskim jest jednostka samorządu terytorialnego, przedstawiają właściwemu zarządowi jednostki samorządu terytorialnego w terminie do dnia:

1) 31 lipca roku budżetowego – informację o przebiegu wykonania planu finansowego jednostki za pierwsze półrocze, uwzględniającą w szczególności stan należności i zobowiązań, w tym wymagalnych;

2) 28 lutego roku następującego po roku budżetowym – sprawozdanie roczne z wykonania planu finansowego jednostki, w szczegółowości nie mniejszej niż w planie finansowym.

Art. 266. 1. Zarząd jednostki samorządu terytorialnego przedstawia organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego i regionalnej izbie obrachunkowej, w terminie do dnia 31 sierpnia:

1) informację o przebiegu wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego za pierwsze półrocze;
2) informację o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej, w tym o przebiegu realizacji przedsięwzięć, o których mowa w art. 226 ust. 3;
3) informację, o której mowa w art. 265 pkt 1.

2. Zakres i formę informacji, o których mowa w ust. 1, określa organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego.

Art. 267. 1. Zarząd jednostki samorządu terytorialnego przedstawia, w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku budżetowym, organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego:

1) sprawozdanie roczne z wykonania budżetu tej jednostki, zawierające zestawienie dochodów i wydatków wynikające z zamknięć rachunków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, w szczegółowości nie mniejszej niż w uchwale budżetowej;
2) sprawozdania, o których mowa w art. 265 pkt 2;
3) informację o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego, zawierającą:
   a) dane dotyczące przysługujących jednostce samorządu terytorialnego praw własności,
   b) dane dotyczące:
      – innych niż własność praw majątkowych, w tym w szczególności o ograniczonych prawach rzeczowych, użytkowaniu wieczystym, wierzytelnościach, udziałach w spółkach, akcjach,
      – posiadania,
   c) dane o zmianach w stanie mienia komunalnego, w zakresie określonym w lit. a i b, od dnia złożenia poprzedniej informacji,
   d) dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania,
   e) inne dane i informacje o zdarzeniach mających wpływ na stan mienia jednostki samorządu terytorialnego.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, obejmuje również wykaz jednostek budżetowych, o których mowa w art. 223.

3. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, zarząd jednostki samorządu terytorialnego przedstawia regionalnej izbie obrachunkowej, w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku budżetowym.

Art. 268. Roczne sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego, w której liczba mieszkańców, ustalona przez Główny Urząd Statystyczny, na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok, za który sporządzono sprawozdanie, przekracza 150 tysięcy, podlega badaniu przez biegłego rewidenta.

Art. 269. Sprawozdanie z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego sporządza się na podstawie danych z ewidencji księgowej budżetu. Sprawozdanie powinno uwzględniać w szczególności:

1) dochody i wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego w szczegółowości określonej jak w uchwale budżetowej;
2) zmiany w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, dokonane w trakcie roku budżetowego;
3) stopień zaawansowania realizacji programów wieloletnich.

Art. 270. 1. Sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego zarząd przekazuje organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego, w terminie do dnia 31 maja roku następującego po roku budżetowym.

2. Komisja rewizyjna organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego rozpatruje sprawozdanie finansowe, sprawozdanie z wykonania budżetu wraz z opinią regionalnej izby obrachunkowej o tym sprawozdaniu oraz informację, o której mowa w art. 267 ust. 1 pkt 3. W przypadku gdy jednostka samorządu terytorialnego jest obowiązana do badania sprawozdania finansowego, o którym mowa w art. 268, przedmiotem rozpatrzenia przez komisję rewizyjną jest również sprawozdanie z tego badania.

3. Komisja rewizyjna przedstawia organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego, w terminie do dnia 15 czerwca roku następującego po roku budżetowym, wniosek w sprawie absolutorium dla zarządu.

4. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego rozpatruje i zatwierdza sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu, w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku budżetowym.

Art. 271. 1. Nie później niż dnia 30 czerwca roku następującego po roku budżetowym, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podejmuje uchwałę w sprawie absolutorium dla zarządu po zapoznaniu się z:

1) sprawozdaniem z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego;

2) sprawozdaniem finansowym;

3) sprawozdaniem z badania sprawozdania finansowego, o którym mowa w art. 268;

4) opinią regionalnej izby obrachunkowej, o której mowa w art. 270 ust. 2;

5) informacją o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego;

6) stanowiskiem komisji rewizyjnej.

2. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może żądać przedłożenia przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego dodatkowych wyjaśnień odnoszących się do dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2.

DZIAŁ VI

Audyt wewnętrzny oraz koordynacja audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych

Art. 272. 1. Audyt wewnętrzny jest działalnością niezależną i obiektywną, której celem jest wspieranie ministra kierującego działem lub kierownika jednostki w realizacji celów i zadań przez systematyczną ocenę kontroli zarządczej oraz czynności doradcze.

2. Ocena, o której mowa w ust. 1, dotyczy w szczególności adekwatności, skuteczności i efektywności kontroli zarządczej w dziale administracji rządowej lub jednostce.

Art. 273. 1. Minister Finansów określi, w formie komunikatu, i ogłosi w Dzienniku Urzędowym Ministra Finansów standardy audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych, zgodne z powszechnie uznawanymi standardami audytu wewnętrznego.

2. Audytor wewnętrzny, prowadząc audyt wewnętrzny, kieruje się wskazówkami zawartymi w standardach audytu wewnętrznego, o których mowa w ust. 1.

Art. 274. 1. Audyt wewnętrzny prowadzi się w:

1) Kancelarii Prezesa Rady Ministrów;

2) ministerstwach;

3) urzędach wojewódzkich;

4) izbach administracji skarbowej;

5) (uchylony)

6) Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, w tym w zarządzanych przez niego funduszach;

7) Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, w tym w funduszach zarządzanych przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;

8) Narodowym Funduszu Zdrowia;

9) Krajowym Zasobie Nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2021 r. poz. 1961 oraz z 2022 r. poz. 807).

2. Audyt wewnętrzny prowadzi się także w:

1) państwowych jednostkach budżetowych, jeżeli kwota ujętych w planie finansowym jednostki budżetowej dochodów lub kwota wydatków przekroczyła wysokość 40 000 tys. zł;

2) uczelniach publicznych, jeżeli kwota ujętych w planie rzeczowo-finansowym przychodów lub kosztów przekroczyła wysokość 40 000 tys. zł;

3) samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej, które nie zostały utworzone przez jednostki samorządu terytorialnego, jeżeli kwota ujętych w planie finansowym przychodów lub kosztów przekroczyła wysokość 40 000 tys. zł;

4) agencjach wykonawczych, jeżeli kwota ujętych w planie finansowym przychodów lub kosztów przekroczyła wysokość 40 000 tys. zł;

5) państwowych funduszach celowych, jeżeli kwota ujętych w planie finansowym przychodów lub kosztów przekroczyła wysokość 40 000 tys. zł.

3. Audyt wewnętrzny prowadzi się w jednostkach samorządu terytorialnego, jeżeli ujęta w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego kwota dochodów i przychodów lub kwota wydatków i rozchodów przekroczyła wysokość 40 000 tys. zł.

4. Audyt wewnętrzny prowadzi się również w jednostkach sektora finansów publicznych, których kierownicy podejmą decyzję o prowadzeniu audytu wewnętrznego.

5. Audyt wewnętrzny prowadzi się również w jednostkach w dziale wskazanych przez właściwego ministra kierującego działem. Wskazując jednostkę zobowiązaną minister określa termin rozpoczęcia prowadzenia audytu wewnętrznego.

6. Przepisy ust. 5 stosuje się odpowiednio do jednostek podległych Prezesowi Rady Ministrów lub przez niego nadzorowanych oraz jednostek obsługujących organy podległe Prezesowi Rady Ministrów lub przez niego nadzorowane.

7. Kierownicy jednostek, o których mowa w ust. 2–6, informują pisemnie Ministra Finansów o rozpoczęciu prowadzenia audytu wewnętrznego.

Art. 275. Audyt wewnętrzny prowadzi:

1) audytor wewnętrzny zatrudniony w jednostce albo

2) usługodawca niezatrudniony w jednostce, zwany dalej „usługodawcą”.

Art. 276. W jednostce samorządu terytorialnego zadania przypisane kierownikowi jednostki związane z audytem wewnętrznym wykonują odpowiednio: wójt, burmistrz, prezydent miasta, przewodniczący zarządu jednostki samorządu terytorialnego.

Art. 277. 1. W jednostkach, o których mowa w art. 274 ust. 1–6, tworzy się wieloosobowe lub jednoosobowe komórki audytu wewnętrznego, z zastrzeżeniem ust. 2 oraz art. 278. W przypadku jednostek samorządu terytorialnego komórkę audytu wewnętrznego tworzy się w urzędzie tej jednostki.

2. W przypadku państwowych funduszy celowych komórki audytu wewnętrznego tworzy się w jednostkach budżetowych obsługujących te fundusze.

3. Działalnością wieloosobowej komórki audytu wewnętrznego kieruje audytor wewnętrzny, zwany dalej „kierownikiem komórki audytu wewnętrznego”.

4. Do audytora wewnętrznego zatrudnionego w jednoosobowej komórce audytu wewnętrznego przepisy ustawy dotyczące kierownika komórki audytu wewnętrznego stosuje się odpowiednio.

Art. 278. 1. W jednostkach, o których mowa w art. 274 ust. 2, audyt wewnętrzny może być prowadzony przez usługodawcę, jeżeli:

1) żadna z kwot, o których mowa w art. 274 ust. 2 pkt 1–5, nie przekroczyła 100 000 tys. zł, lub

2) jednostka zatrudnia mniej niż 200 pracowników

– z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W jednostkach w dziale audyt wewnętrzny może być prowadzony przez usługodawcę za zgodą właściwego ministra kierującego działem.

3. W jednostkach samorządu terytorialnego audyt wewnętrzny może być prowadzony przez usługodawcę, jeżeli ujęta w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego kwota dochodów i przychodów oraz kwota wydatków i rozchodów jest niższa niż 100 000 tys. zł.

4. Przepisy ust. 2 stosuje się odpowiednio do jednostek podległych i nadzorowanych oraz jednostek obsługujących organy podległe lub nadzorowane przez Prezesa Rady Ministrów.

Art. 279. 1. Usługodawcą, o którym mowa w art. 275 pkt 2, może być:

1) osoba fizyczna, spełniająca warunki określone w art. 286;

2) osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, spełniająca warunki określone w art. 286;

3) spółka cywilna, spółka jawna, spółka partnerska, spółka komandytowa, spółka komandytowo-akcyjna lub osoba prawna, która zatrudnia do prowadzenia audytu wewnętrznego w jednostce osoby spełniające warunki określone w art. 286.

2. Umowa zawarta przez jednostkę sektora finansów publicznych z usługodawcą powinna zawierać postanowienia gwarantujące prowadzenie audytu wewnętrznego zgodnie z przepisami niniejszej ustawy. W umowie należy także określić sposób postępowania z dokumentami, w tym także w formie elektronicznej, wytworzonymi dla celów prowadzenia audytu wewnętrznego, tak aby zapewnić ich dostępność, ochronę przed nieupoważnionym rozpowszechnianiem, uszkodzeniem lub zniszczeniem.

3. Umowę z usługodawcą, o której mowa w ust. 2, jednostka sektora finansów publicznych zawiera na okres co najmniej roku.

Art. 280. Kierownik komórki audytu wewnętrznego podlega bezpośrednio kierownikowi jednostki, a w urzędzie administracji rządowej, w którym tworzy się stanowisko dyrektora generalnego urzędu – dyrektorowi generalnemu w zakresie określonym odrębnymi ustawami.

Art. 281. Rozwiązanie stosunku pracy ani zmiana warunków płacy i pracy kierownika komórki audytu wewnętrznego ministerstwa oraz jednostki w dziale nie może nastąpić bez zgody właściwego komitetu audytu.

Art. 282. 1. Kierownik jednostki, a w urzędzie administracji rządowej, w którym tworzy się stanowisko dyrektora generalnego urzędu – dyrektor generalny, zapewnia warunki niezbędne do niezależnego, obiektywnego i efektywnego prowadzenia audytu wewnętrznego, w tym zapewnia organizacyjną odrębność komórki audytu wewnętrznego oraz ciągłość prowadzenia audytu wewnętrznego w jednostce.

2. Audytor wewnętrzny ma prawo wstępu do pomieszczeń jednostki oraz wglądu do wszelkich dokumentów, informacji i danych oraz do innych materiałów związanych z funkcjonowaniem jednostki, w tym utrwalonych na elektronicznych nośnikach danych, jak również do sporządzania ich kopii, odpisów, wyciągów, zestawień lub wydruków, z zachowaniem przepisów o tajemnicy ustawowo chronionej.

3. Pracownicy jednostki są obowiązani udzielać informacji i wyjaśnień, a także sporządzać i potwierdzać kopie, odpisy, wyciągi lub zestawienia, o których mowa w ust. 2.

Art. 283. 1. Audyt wewnętrzny, z zastrzeżeniem ust. 2, przeprowadza się na podstawie rocznego planu audytu wewnętrznego, zwanego dalej „planem audytu”.

2. W uzasadnionych przypadkach audyt wewnętrzny przeprowadza się poza planem audytu.

3. Do końca roku kierownik komórki audytu wewnętrznego w porozumieniu z kierownikiem jednostki przygotowuje na podstawie analizy ryzyka plan audytu na następny rok.

4. Kierownik komórki audytu wewnętrznego, przeprowadzając analizę ryzyka, bierze pod uwagę w szczególności zadania wynikające z planu działalności, a także wytyczne ministra kierującego działem, komitetu audytu oraz szczegółowe wytyczne Ministra Finansów, o których mowa w art. 69 ust. 4.

5. Do końca stycznia każdego roku kierownik komórki audytu wewnętrznego sporządza sprawozdanie z wykonania planu audytu za rok poprzedni.

Art. 284. 1. (uchylony)

2. (utracił moc)[108)]

Art. 285. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób i tryb przeprowadzania audytu wewnętrznego oraz przekazywania informacji o pracy i wynikach audytu wewnętrznego, w szczególności:

1) sposób sporządzania oraz elementy planu audytu,

2) sposób dokumentowania przebiegu oraz wyników audytu wewnętrznego,

3) sposób sporządzania oraz elementy wyników audytu wewnętrznego,

4) sposób sporządzania oraz elementy sprawozdania z wykonania planu audytu oraz

5) tryb przeprowadzania audytu wewnętrznego zleconego, o którym mowa w art. 292 ust. 1 pkt 1 i art. 293,

6) tryb przeprowadzania oceny prowadzenia audytu wewnętrznego, o której mowa w art. 292 ust. 1 pkt 2 i art. 294

– z uwzględnieniem powszechnie uznawanych standardów audytu wewnętrznego.

[108)] Z dniem 16 kwietnia 2015 r. na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 kwietnia 2015 r. sygn. akt K 14/13 (Dz. U. poz. 532).

Art. 286. 1. Audytorem wewnętrznym może być osoba, która:

1) ma obywatelstwo państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub innego państwa, którego obywatelom, na podstawie umów międzynarodowych lub przepisów prawa wspólnotowego, przysługuje prawo podjęcia zatrudnienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

2) ma pełną zdolność do czynności prawnych oraz korzysta z pełni praw publicznych;

3) nie była karana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;

4) posiada wyższe wykształcenie;

5) posiada następujące kwalifikacje do przeprowadzania audytu wewnętrznego:

   a) jeden z certyfikatów: Certified Internal Auditor (CIA), Certified Government Auditing Professional (CGAP), Certified Information Systems Auditor (CISA), Association of Chartered Certified Accountants (ACCA), Certified Fraud Examiner (CFE), Certification in Control Self Assessment (CCSA), Certified Financial Services Auditor (CFSA) lub Chartered Financial Analyst (CFA), lub

   b) złożyła, w latach 2003–2006, z wynikiem pozytywnym egzamin na audytora wewnętrznego przed Komisją Egzaminacyjną powołaną przez Ministra Finansów, lub

   c) uprawnienia biegłego rewidenta, lub

   d) dwuletnią praktykę w zakresie audytu wewnętrznego i legitymuje się dyplomem ukończenia studiów podyplomowych w zakresie audytu wewnętrznego, wydanym przez jednostkę organizacyjną, która w dniu wydania dyplomu była uprawniona, zgodnie z odrębnymi ustawami, do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych lub prawnych.

2. Za praktykę w zakresie audytu wewnętrznego, o której mowa w ust. 1 pkt 5 lit. d, uważa się udokumentowane przez kierownika jednostki wykonywanie czynności, w wymiarze czasu pracy nie mniejszym niż 1/2 etatu, związanych z:

1) przeprowadzaniem audytu wewnętrznego pod nadzorem audytora wewnętrznego;

2) realizacją czynności w zakresie audytu gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegającymi zwrotowi środkami z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), o którym mowa w ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 813, 835, 1079, 1301 i 1488);

3) nadzorowaniem lub wykonywaniem czynności kontrolnych, o których mowa w ustawie z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2022 r. poz. 623).

Art. 287. 1. Do przeprowadzania audytu wewnętrznego w jednostce samorządu terytorialnego, w tym w jej jednostkach organizacyjnych, audytora wewnętrznego zatrudnionego w urzędzie jednostki samorządu terytorialnego upoważnia odpowiednio: wójt, burmistrz, prezydent miasta, przewodniczący zarządu jednostki samorządu terytorialnego.

2. W przypadku gdy do przeprowadzenia audytu wewnętrznego konieczne jest dokonanie czynności w innych jednostkach w dziale, minister kierujący działem może upoważnić audytora wewnętrznego zatrudnionego w ministerstwie do ich dokonania.

3. W przypadku gdy do przeprowadzenia audytu wewnętrznego konieczne jest dokonanie czynności w jednostce podległej lub nadzorowanej, kierownik jednostki nadrzędnej lub nadzorującej może upoważnić audytora wewnętrznego zatrudnionego w tej jednostce do ich dokonania.

4. W przypadku gdy do przeprowadzenia audytu wewnętrznego konieczne jest dokonanie czynności w jednostkach organizacyjnych stanowiących aparat pomocniczy kierowników zespolonych służb, inspekcji i straży wojewódzkich, wojewoda może upoważniać audytora wewnętrznego zatrudnionego w urzędzie wojewódzkim do ich dokonania.

5. Przepisy art. 282 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 288. 1. Minister kierujący działem powołuje, w drodze zarządzenia, komitet audytu.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do działów administracji rządowej, w których nie występują jednostki w dziale.

3. Dla działów administracji rządowej kierowanych przez jednego ministra można utworzyć wspólny komitet audytu.

4. Celem komitetu audytu jest doradztwo świadczone na rzecz ministra kierującego działem w zakresie zapewnienia funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej oraz skutecznego audytu wewnętrznego.

Art. 289. 1. Do zadań komitetu audytu należy w szczególności:

1) sygnalizowanie istotnych ryzyk;

2) sygnalizowanie istotnych słabości kontroli zarządczej oraz proponowanie jej usprawnień;

3) wyznaczanie priorytetów do rocznych i strategicznych planów audytu wewnętrznego;

4) przegląd istotnych wyników audytu wewnętrznego oraz monitorowanie ich wdrożenia;

5) przegląd sprawozdań z wykonania planu audytu wewnętrznego oraz z oceny kontroli zarządczej;

6) monitorowanie efektywności pracy audytu wewnętrznego, w tym przeglądanie wyników wewnętrznych i zewnętrznych ocen pracy audytu wewnętrznego;

7) wyrażenie zgody na rozwiązanie stosunku pracy oraz zmianę warunków płacy i pracy kierowników komórek audytu wewnętrznego.

2. Do końca lutego każdego roku komitet audytu składa sprawozdanie z realizacji zadań w roku poprzednim, w tym w szczególności zadań, o których mowa w ust. 1, ministrowi kierującemu działem oraz Ministrowi Finansów. Sprawozdanie z realizacji zadań podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej.

Art. 290. 1. W skład komitetu audytu wchodzi nie mniej niż 3 członków, w tym:

1) wskazana przez ministra osoba w randze sekretarza lub podsekretarza stanu jako przewodniczący komitetu;

2) co najmniej 2 osoby, niebędące pracownikami ministerstwa lub jednostek w dziale, zwane dalej „członkami niezależnymi”.

2. Członkowie niezależni wykonują swoje zadania za wynagrodzeniem.

3. Organizację i tryb pracy komitetu audytu określa regulamin nadany przez ministra, na wniosek przewodniczącego komitetu.

4. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia:

1) niezbędne kwalifikacje członków niezależnych,

2) sposób ustalania wynagrodzeń członków niezależnych,

3) wymogi, jakie powinien spełniać regulamin komitetu audytu

– mając na uwadze zapewnienie rzetelnej identyfikacji i oceny ryzyk, pracy audytu wewnętrznego w działach administracji rządowej oraz sprawne funkcjonowanie komitetu audytu.

Art. 291. 1. Komórka audytu wewnętrznego utworzona w ministerstwie:

1) gromadzi plany audytu, sprawozdania z wykonania planów oraz inne, niezbędne dla komitetu audytu, informacje z jednostek w dziale;

2) przygotowuje zbiorcze informacje o istotnych ryzykach i słabościach kontroli zarządczej oraz proponowanych usprawnieniach kontroli zarządczej;

3) zapewnia obsługę organizacyjną komitetu audytu;

4) prowadzi inne działania mające na celu wsparcie komitetu audytu.

2. Kierownicy komórek audytu wewnętrznego w innych jednostkach w dziale przekazują, na wniosek kierownika komórki audytu wewnętrznego utworzonej w ministerstwie, dokumenty i informacje niezbędne do realizacji zadań, o których mowa w ust. 1.

Art. 292. 1. Do zadań Ministra Finansów w zakresie koordynacji audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych należy w szczególności:

1) zlecanie przeprowadzenia audytu wewnętrznego, z wyłączeniem jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2, oraz jednostek samorządu terytorialnego;

2) ocena audytu wewnętrznego, z wyłączeniem jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2, oraz jednostek samorządu terytorialnego;

3) upowszechnianie standardów, o których mowa w art. 273 ust. 1;

4) wydawanie wytycznych;

5) współpraca z krajowymi i zagranicznymi organizacjami;

6) współpraca z komitetami audytu.

2. W celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2:

1) Minister Finansów może żądać od kierownika jednostki przedłożenia wszelkich materiałów i dokumentów, z zachowaniem przepisów o tajemnicy ustawowo chronionej, a także udzielania informacji i wyjaśnień;

2) kierownik jednostki oraz kierownik komórki audytu wewnętrznego są obowiązani do współpracy z Ministrem Finansów w zakresie ustalenia sposobu przeprowadzenia czynności w tej jednostce.

Art. 293. 1. Szef Krajowej Administracji Skarbowej może zlecić przeprowadzenie audytu wewnętrznego w zakresie środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, w jednostkach, o których mowa w art. 274 ust. 1–4, z wyłączeniem jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2. Przepis art. 292 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Audyt wewnętrzny zlecony, o którym mowa w art. 292 ust. 1 pkt 1, może być przeprowadzony także na polecenie Prezesa Rady Ministrów.

Art. 294. 1. Szef Krajowej Administracji Skarbowej może dokonać oceny audytu wewnętrznego w zakresie środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, w jednostkach, o których mowa w art. 274 ust. 1–4, z wyłączeniem jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2. Przepis art. 292 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Ocena, o której mowa w ust. 1 i art. 292 ust. 1 pkt 2, może być dokonana w siedzibie jednostki przez pracowników Ministerstwa Finansów na podstawie pisemnego upoważnienia Ministra Finansów lub Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

Art. 295. 1. Kierownik jednostki, o której mowa w art. 274 ust. 1, 2 i 4–6, z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego, przedstawia Ministrowi Finansów, do końca stycznia każdego roku, informację o realizacji zadań z zakresu audytu wewnętrznego w roku poprzednim.

2. Kierownik jednostki, o której mowa w art. 274 ust. 1, 2 i 4–6, z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego oraz jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2, przedstawia Ministrowi Finansów, na jego wniosek, w każdym czasie, informacje związane z funkcjonowaniem kontroli zarządczej.

3. Minister Finansów może określić, w formie komunikatów, oraz ogłosić w Dzienniku Urzędowym Ministra Finansów wzory informacji, o których mowa w ust. 1 i 2.

Art. 296. Kierownik komórki audytu wewnętrznego jednostki sektora finansów publicznych obowiązanej do prowadzenia audytu wewnętrznego, z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego oraz jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2, przedstawia Ministrowi Finansów, na jego wniosek, w każdym czasie, informacje i dokumenty związane z prowadzeniem audytu wewnętrznego.

DZIAŁ VII

Przepis końcowy

Art. 297. Ustawa wchodzi w życie w terminie[109)] i na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. poz. 1241, z późn. zm.[110)]).

---

109) Ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2010 r., z wyjątkiem:
1) art. 40 ust. 3 pkt 2, art. 41 ust. 4 oraz art. 142 pkt 11, które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.,
2) art. 174 pkt 2 oraz art. 175 ust. 1 pkt 4, które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.
na podstawie art. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych.

110) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. poz. 1706, z 2010 r. poz. 620, 685, 1020, 1078, 1475 i 1578, z 2011 r. poz. 1016, 1061 i 1170, z 2012 r. poz. 986, 1456 i 1548 oraz z 2014 r. poz. 1457.